

**АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ**

**ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА УКРАЇНИ
ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ
(1991-2001)**

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

**КИЇВ
2002**

ББК 91.9:74
УДК 016:37
З-14

У бібліографічному покажчику зібрані матеріали, що стосуються діяльності загальноосвітньої школи за роки незалежності (1991-2001) і відображають процес реформування освіти, інноваційні зміни у виховній та навчальній діяльності школи, в організації та управлінні нею.

До видання включені книги, статті з наукових збірників, матеріали наукових конференцій, публікації з журналів (як виняток з газет) України.

Покажчик стане у пригоді всім зацікавленим освітянам – від науковців до вчителів, студентам педагогічних вузів усіх рівнів акредитації, а також бібліотечним працівникам.

Укладачі:

Ніколюк Лідія Іванівна, *науковий співробітник ДНПБ України*

Смелік Ігор Михайлович, *науковий співробітник ДНПБ України*

Черняєва Галина Костянтинівна, *завідувач відділу ДНПБ України*

Науковий консультант

Ярмаченко Микола Дмитрович, *академік АПН України*

Відповідальна за випуск

Букшина Тамара Федотівна, *заступник директора ДНПБ України*

ЗМІСТ

М.Д.ЯРМАЧЕНКО. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ОСВІТЯНСЬКОЇ ГАЛУЗІ В ДІІ

ВСТУП

I РОЗДІЛ

**Правові та концептуальні засади становлення
української національної школи**

II РОЗДІЛ

**Проблеми розвитку загальноосвітньої школи
в умовах демократизації суспільства**

III РОЗДІЛ

**Нова філософія освіти (гуманізація, гуманітаризація,
індивідуалізація, інтеграція)**

IV РОЗДІЛ

Організація та управління народною освітою. Школотнавство

V РОЗДІЛ

Теорія та методика освіти і навчання

VI РОЗДІЛ

Психологія навчання та виховання

VII РОЗДІЛ

Соціальні цінності у вихованні

VIII РОЗДІЛ

Нові типи шкіл (навчання та виховання)

IX РОЗДІЛ

Школа та здоров'я дитини

X РОЗДІЛ

**Формування шкільної бібліотеки як медіа-центру
середнього загальноосвітнього навчального закладу**

XI РОЗДІЛ

**Розвідки з історії національного шкільництва
(у т.ч. зарубіжний досвід у школах України)**

Іменний покажчик

*Ярмаченко Микола Дмитрович,
академік АПН України,
перший президент АПН України*

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ОСВІТЯНСЬКОЇ ГАЛУЗІ В ДІЇ

Перші 10 років незалежності України пов'язуються з глибокими змінами не лише в галузі народного господарства, але й у галузі культури та освіти. Становлення державної незалежності співпало з істотними соціально-економічними змінами, складовою частиною яких стала всеохоплююча шкільна реформа.

У 1992 році в Україні була створена Академія педагогічних наук, у складі якої нині вже функціонують 8 галузевих інститутів (педагогіки, психології ім. Г.С.Костюка, педагогіки і психології професійної освіти, проблем виховання, спеціальної педагогіки, соціальної та політичної психології, вищої освіти, засобів навчання), Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти, Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, Одеський інститут методів навчання іноземних мов (на госпдоговірних засадах), декілька наукових центрів. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України №2018 у 1999 році розпочала свою роботу Державна науково-педагогічна бібліотека України. Помітне місце у системі установ Академії займає Педагогічний музей України, який з перервами функціонує з 1901 року. АПН України здійснює координацію всієї науково-дослідної роботи з педагогіки, психології та окремих методик України.

В останні 10 років в Україні здійснювалася принципова реформа системи освіти, удосконалювалися всі ділянки роботи навчально-виховних закладів. Особливо багато було зроблено у визначенні державних стандартів освіти всіх типів навчальних закладів, в їх оснащенні сучасними технічними засобами навчання, зокрема різноманітною комп'ютерною технікою, в освоєнні останньої. Це дало змогу широко використовувати, поряд із традиційними формами навчання, різні варіанти дистанційного навчання, ширше впроваджувати екстернат.

У даному бібліографічному покажчику представлені різні напрями педагогічної та психологічної наук в публікаціях останнього десятиріччя. Науково-педагогічні, методичні та психологічні рекомендації представлені в покажчику в одинадцяти розділах і охоплюють усі галузі освіти, педагогічної та психологічної наук. Читач знайде відповідну інформацію та конкретні рекомендації з правових та концептуальних засад становлення української національної школи, з проблем розвитку загальноосвітньої школи в умовах демократизації суспільства, з філософських аспектів освіти (гуманізації, гуманітаризації, індивідуалізації та інтеграції), з проблем організації та управління народною освітою, школознавства. Широко представлена література з теорії та методики освіти і навчання, з психології навчання і виховання.

На сучасному рівні розкриваються соціальні цінності виховання, обґрунтовуються нові типи шкіл та інших навчально-виховних закладів. Увагу педагогів та батьківської громадськості привернуть посібники, що стосуються школи та здоров'я дитини. Значний науковий інтерес мають розвідки з історії

національного шкільництва, в тому числі й зарубіжний досвід останніх десятиліть.

Державна науково-педагогічна бібліотека України є основною базовою установою для всіх освітянських бібліотек держави, а їх налічується понад 20 тисяч. Працівники цієї системи закладів знайдуть тут конкретні рекомендації з питань формування шкільних бібліотечних інформаційних центрів у областях, великих містах та районних центрах України.

У бібліографічному покажчику представлено 1747 джерел. Щоправда, він не охоплює значної частини науково-педагогічних та методичних публікацій, які з'явилися в Україні за роки її незалежності. І все ж це видання є своєрідним путівником, який добре зорієнтує кожного, хто виявлятиме інтерес до проблем освітянського бібліотекознавства.

ВСТУП

У січні 2000 року в Україні розпочав роботу науково-інформаційний центр освітянської галузі, національне галузеве книгосховище, депозитарій педагогіко-психологічної літератури і науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек – Державна науково-педагогічна бібліотека України (ДНПБ України). Мета її діяльності – сприяння підвищенню ефективності наукових досліджень у галузі педагогіки, психології, методик викладання окремих навчальних предметів, впровадження досягнень науки, техніки, передового досвіду в практику роботи навчальних закладів, а також підвищення професійного, духовного і культурного рівня наукових, науково-педагогічних кадрів та працівників освіти.

ДНПБ України здійснює науково-інформаційний та документальний супровід розвитку педагогічної науки та освіти, підпорядковуючи бібліотечно-інформаційну та довідково-бібліографічну роботу завданням реформування освіти, тенденціям її динамізму й осучаснення. Працівники бібліотеки постійно інформують педагогів про ті суттєві кроки у розбудові національної системи освіти та демократизації освітянської діяльності, які відбуваються на сучасному етапі. Це, зокрема, розробка нової законодавчої бази галузі, створення вітчизняних підручників і педагогічної преси, оновлення змісту освіти, насамперед у соціогуманітарній сфері, варіативність мережі навчальних закладів і освітньо-професійних програм.

Десять років становлення України як незалежної держави – це десять років формування на засадах патріотизму, на загальнолюдських і національних цінностях системи освіти України, що увібрала в себе кращі надбання минулих поколінь і водночас спрямована в майбутнє.

Другий Всеукраїнський з'їзд працівників освіти (2001 р.), який обговорив стан і тенденції розвитку освіти за роки незалежності, констатував утвердження гуманістичних цінностей освіти та її спрямованість на розвиток особистості, входження української освіти в європейський і світовий освітній простір.

Мета рекомендаційного бібліографічного покажчика "Загальноосвітня школа України за роки незалежності (1991–2001)" - довести до відома всіх зацікавлених освітян (науковців, вчителів, студентів педагогічних вузів всіх рівнів акредитації, бібліотечних працівників) систематизовану інформацію про документи, що стосуються діяльності загальноосвітньої школи України за десять років незалежності, які відображають процес реформування освіти, інноваційні зміни у виховній та навчальній діяльності шкіл, в організації та управлінні школою, ролі шкільної бібліотеки в забезпеченні навчально-виховного процесу та її трансформації в медіа-центр середнього загальноосвітнього закладу.

До одинадцяти розділів бібліографічного покажчика увійшли книги, статті з наукових збірників, матеріали наукових конференцій, публікації з журналів (як виняток – з газет) України. Джерела відбору – фонди ДНПБ України та інших державних бібліотек, національні бібліографічні покажчики. Тематичні рамки видання визначаються темами, відображеними у назвах розділів. Матеріали із суміжних проблем не включалися.

Кожний розділ відкривається коротким вступом, який дає уявлення щодо його змісту. Публікації у межах розділів, крім першого, де матеріали подані в хронологічному порядку, розміщені за алфавітом авторів і назв.

Матеріали рекомендуються незалежно від їх тиражу.

Допоміжний апарат посібника складається з "Іменного покажчика" та "Змісту".

І РОЗДІЛ

Правові та концептуальні засади становлення української національної школи

За роки незалежності України сформовано основне законодавче поле освітянської галузі, розроблено нормативно-правову базу для становлення і розвитку національної системи освіти. Державна політика в галузі освіти формується цілеспрямовано і послідовно.

Правове регулювання діяльності національної системи освіти ґрунтується на Конституції України та Законі України „Про освіту”. Прийнято Закон прямої дії „Про загальну середню освіту”.

Значний вклад у розбудову національної освіти і загальноосвітньої школи, зокрема, внесли Укази Президента України, постанови Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

Міністерством освіти і науки України спільно з Академією педагогічних наук України продовжується робота щодо стандартизації змісту освіти. Здійснюються системні зміни, спрямовані на гуманізацію освіти, методологічну переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня.

У даному розділі зібрані документи за 1991-2001 рр., що забезпечують правове регулювання з основних питань розвитку освіти й визначають нормативно-правову базу функціонування загальноосвітньої школи (177 позицій).

1991

1. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки “Про освіту”; Про порядок введення в дію Закону Української РСР " Про освіту": Постанова Верхов. Ради Укр. РСР // Рад. шк.– 1991.– №9.– С.3-19.
2. Концепція системи управління народною освітою демократичної держави / Уклад. С.П.Корецький // Освіта.– 1991.– 26 берез.
3. Програма розвитку народної освіти на перехідний період: (1991 - 1995) // Інформ. зб. М-ва освіти УРСР.– 1991.– №15/16.– С.3-36.

1992

4. Концепція естетичного виховання учнівської молоді в умовах відродження української національної культури // Інформ. зб. М -ва освіти України.– 1992.– №5.– С.2-9.
5. Концепція інформатизації системи освіти України: Проект // Освіта.–1992.– 11 листоп.
6. Концепція середньої загальноосвітньої школи України // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1992.– №4.– С.4-29.
7. Концепція трудової підготовки учнів національної школи України: Проект // Освіта.– 1992.– 27 берез.
8. Концепція фізичної освіти у середній загальноосвітній школі України // Освіта.– 1992.– 8 верес.
9. Нова концепція викладання фізики у середніх школах України: (обґрунтування і програми) // Освіта.– 1992.– Дод. " Методика".- №2.– Берез.
10. Основні напрямки діяльності класного керівника: Розпорядження М-ва освіти України від 30.10.1992 р. №1/9-163 //Інформ.зб. М -ва освіти України.– 1992.– №23.– С.9-17.

11. Про концепцію середньої загальноосвітньої школи України: Рішення колегії М-ва освіти України від 12.09.1992 №8 // Інформ.зб. М-ва освіти України.– 1992.– №14.– С.3-19.
12. Про нормативно-правові документи для загальноосвітніх навчально-виховних закладів: Наказ М-ва освіти України від 20.07.1992. №74 // Інформ.зб. М-ва освіти України.– 1992.– №15/16.– С.3.
13. Про створення Українського фізико-математичного ліцею Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка: Постанова Каб. Міністрів України від 21 лип. 1992 р. №407 // Зібр. постанов Уряду України.– 1992.– №8.– С.110 - 111.
14. Тимчасове положення про гімназію // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1992.– №15/16.– С.17-22.
15. Тимчасове положення про індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1992.– №17/18.– С.2-4.
16. Тимчасове положення про лицей // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1992.– №15/16.– С.22-27.
17. Тимчасове положення про середню загальноосвітню школу України // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1992.– №15/16.– С.3-17.

1993

18. Концепція державної програми "Культура. Просвітництво. Дозвілля." // Укр. культура.– 1993.– №8.– С.30 - 33.
19. Концепція трудової підготовки школярів України: Проект //Освіта.– 1993.– 30 серп.– С.8 - 9.
20. Положення про золоту медаль "За особливі успіхи у навчанні" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №8.–С.26.
21. Положення про Похвальний лист "За відмінні успіхи у навчанні" та Похвальну грамоту "За особливі успіхи у вивченні окремих предметів" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №8.– С.25.
22. Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад: Затв. Постановою Каб. Міністрів України від 19 серп. 1993 р. №660 // Освіта.– 1993.– 3 верес.– С.8-9.
23. Про поліпшення виховання, навчання, матеріального забезпечення, соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків: Рішення Колегії М-ва освіти України від 24.03.1993 р. №10/2 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №11.– С.3-6.
24. Про поліпшення трудової підготовки учнів загальноосвітніх шкіл України: Інформ. лист М-ва освіти України від 14.12.1992 р. №1/9 -190 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №4.– С.30-31.
25. Про порядок видачі документів про неповну та повну середню освіту : Наказ М-ва освіти України від 3.03.1993 р. №52 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №8.– С.24-25.
26. Про порядок зарахування дітей до 1-го класу загальноосвітніх навчально-виховних закладів : Наказ М-ва освіти України від 28.07.1993 р. №285 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №17/18.– С.31-32.
27. Про створення Криворізького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою: Постанова Каб. Міністрів України від 2 лют. 1993 р. №75 // Зібр. постанов Уряду України.– 1993.– №4/5.– С.92.
28. Тимчасове положення про логопедичні пункти при загальноосвітніх школах: Затв. М-вом освіти України від 20 липня 1992 р. // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №3.– С.24- 32.

29. Державна національна програма "Освіта". Україна XXI століття". – К.: Райдуга, 1994.– 62 с.
30. Концепція безперервної системи національного виховання: Проект.– К.: ІСДО, 1994.– 16 с.
31. Концепція викладання іноземних мов в Україні: Проект // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №24.– С.7-24.
32. Концепція інформатизації // Рід. шк.– 1994.– №11.– С.26-29.
33. Концепція літературної освіти // Дивослово.– 1994.– №4.– С.26-34.
34. Концепція мовної освіти в Україні / О.М.Біляєв, М.С.Вашуленко, В.П.Плахотник // Рід. шк.– 1994.– №9.– С.71-73.
35. Концепція національного виховання // Освіта.– 1994.– 26 жовт.– С.5-6,11-12.
36. Положення про державну атестацію (екстернат) для одержання документів про загальну середню освіту // Зб. законодав. та нормат. актів про освіту.– К., 1994.– Вип.1.– С.66-68.
37. Положення про загальноосвітній інтернатний заклад України // Зб. законодав. та нормат. актів про освіту.– К., 1994.– Вип.1.– С.68-98.
38. Положення про індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти // Зб. законодав. та нормат. актів про освіту.– К., 1994.– Вип. 1.– С.63-65.
39. Положення про міжшкільний навчально-виробничий комбінат: Затв. наказом М-ва освіти України від 30.11.1993 №430 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №17/18.– С.54-63.
40. Положення про психологічну службу в системі освіти України: Затв. наказом М-ва освіти України від 01.07.1993 р. №230 // Зб. законодав. та нормат. актів про освіту.– К.,1994.– Вип.2.– С.129-133.
41. Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад // Зб. законодав. та нормат. актів про освіту.– К.,1994.– Вип.1.– С.24-39.
42. Про введення в дію Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад: Наказ М-ва освіти України від 07.09.1993 р. №332; Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №12.– С.2-17.
43. Про затвердження інструкції про ведення ділової документації у загальноосвітніх навчально-виховних закладах: Наказ М-ва освіти України від 10.10.1994 р. №286; Інструкція про ведення ділової документації у загальноосвітніх навчально-виховних закладах // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №23.– С.17-24.
44. Про затвердження інструкції про екзамени, переведення та випуск учнів загальноосвітніх навчально-виховних закладів України: Наказ М-ва освіти України від 14.03.1994 р. №65; Інструкція про екзамени, переведення та випуск учнів загальноосвітніх навчально-виховних закладів України // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №8.– С.3-14.
45. Про затвердження інструкції про порядок прийому учнів до загальноосвітніх навчально-виховних закладів на конкурсній основі: Наказ М-ва освіти України від 20.07.1994 р. №236; Інструкція про порядок прийому учнів до загальноосвітніх навчально-виховних закладів на конкурсній основі // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №22.– С.3-6.
46. Про затвердження Положення про навчальні майстерні загальноосвітнього навчально-виховного закладу: Наказ М-ва освіти України від 16.06.1994 р. №184; Положення про навчальні майстерні загальноосвітнього навчально-виховного закладу // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №20.– С.12-17.

47. Про затвердження Положення про навчально-виховні заклади для дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №1.– С.3-16
48. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків: Постанова Каб. Міністрів України від 5 квіт. 1994 №226 // Зібр. постанов Уряду України.– 1994.– №8.– С.23-35.
49. Про порядок відбору та виїзду учнів загальноосвітніх навчально-виховних закладів України на навчання за кордоном: Лист від 31.03.1994 р. 1/9-60 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №10.– С.25-26.
50. Про порядок запровадження вивчення іноземних мов у початкових класах загальноосвітніх шкіл: Лист 3/12-245 від 26.09.1994 р. // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №21.– С.13-15.
51. Про удосконалення керівництва виховною роботою у навчально-виховних закладах Міністерства освіти України: Наказ М-ва освіти України від 04.11.1993 р. №395 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №2.– С.3-4.
52. Про утворення Острозького колегіуму: Указ Президента України від 12 квіт. 1994 р. // Голос України.– 1994.– 4 трав.– С.4.
53. Школи нового типу: Зб. док. і матеріалів / Уклад. В.І.Шевченко.– К.:ІСДО,1994.– 61 с.

1995

54. Концепція національного виховання : Схвалена Всеукр. пед. радою працівників освіти, 30 черв. 1994 р. // Рід. шк.– 1995.– №6.– С.18 – 25.
55. Перелік підручників і навчальних посібників, придатних для використання у загальноосвітніх школах України в 1995–1996 навчальному році: Інформація М-ва освіти від 22 трав. 1995 р. №117 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №13.– С.3-12.
56. Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових і спеціальних дисциплін, турніри, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №12.– С.7-24.
57. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №16.– С.2-7.
58. Про видання підручників та навчальних посібників для загальноосвітніх шкіл: [Розпорядження Президента України] // Уряд. кур'єр.– 1995.– 26 черв.– С.3.
59. Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про освіту" : Постанова Верхов. Ради України; Про освіту: Закон України // Освіта.– 1995.– 15 серп.– С.1-4.
60. Про Всеукраїнський конкурс "Учитель року" : Указ Президента України від 29 черв. 1995 р. №489/95 // Уряд. кур'єр.– 1995.– 1 лип.– С.5.
61. Про закінчення 1994/1995 навчального року і проведення екзаменів у загальноосвітніх навчально-виховних закладах України : Повідомл. М-ва освіти від 30 листоп. 1994 р. №1/12- 829 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №1/2.– С.52-55.
62. Про закінчення 1995/1996 навчального року і проведення екзаменів у загальноосвітніх навчально-виховних закладах України: Повідомл. М-ва освіти України // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №20.– С.30-32.
63. Про затвердження Положення про вечірню (змінну) середню загальноосвітню школу: Наказ М-ва освіти від 17 жовт. 1994 р. №293; Положення про вечірню (змінну) середню загальноосвітню школу // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №6.– С.26-31.

64. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс "Учитель року" : Постанова від 11 серп. 1995 р. №638; Положення про Всеукраїнський конкурс "Учитель року" // Зб. постанов Уряду України.– 1995.– №12.– С.29-31.
65. Про затвердження Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається: Наказ М-ва освіти України, М-ва праці України, М-ва у справах молоді і спорту України від 02.06.1995 р. №159/30/1526 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №15.– С.2.
66. Про затвердження Постанови про Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових і спеціальних дисциплін, турніри, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності: Наказ М-ва освіти України від 15.02.1992 р. №39 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №12.– С.6-7.
67. Про заходи щодо запобігання перепрофілюванню дошкільних і середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів: Розпорядження Президента України від 29 груд. 1994 р. №202/94 –РП // Уряд. кур'єр.– 1995.– 5 січ.
68. Про навчальні програми на 1995 / 1996 навчальний рік для середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів України: Повідомл. М-ва освіти України // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №15.– С.7-12.
69. Про підсумки Всеукраїнських учнівських олімпіад та результати участі школярів України в Міжнародних предметних олімпіадах у 1995 році: Рішення колегії М-ва освіти України від 27 верес. 1995 р. №9/5 - 18 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– №23.– С.23-31.
70. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків: Постанова Каб. Міністрів України від 16 черв. 1995 р. №433 // Зб. постанов Уряду України.– 1995.– №8.– С.68-69.
71. Про порядок закінчення 1994/1995 навчального року: Рішення колегії М-ва освіти України від 23 лист. 1994 р. №31/1-5 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №1/2.– С.52-55.
72. Про присвоєння імен загальноосвітнім школам: Постанова Каб. Міністрів України від 21 черв. 1995 р. №445 // Зб. постанов Уряду України.– 1995.– №9.– С.11.
73. Про проведення в 1995/1996 навчальному році Всеукраїнського конкурсу "Учитель року" : Наказ М-ва освіти від 23 жовт. 1995 року №296; Положення про Всеукраїнський конкурс "Учитель року" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– №24.– С.12-20.
74. Про проведення учнівських олімпіад, турнірів, конкурсів та участь команд учнів шкіл України у міжнародних олімпіадах: Рішення колегії М-ва освіти України від 26 жовт. 1994 р. №30 /3-3 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №3.– С.2- 27.
75. Про реалізацію навчальних планів загальноосвітніх закладів: Повідомл. М-ва освіти України // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №20.– С.29-30.
76. Про створення експериментального педагогічного майданчика на базі авторської середньої загальноосвітньої школи №28 м. Дніпропетровська: Наказ М-ва освіти України від 19 квіт. 1995р. №107 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №10.– С.29-31.

1996

77. Закон України "Про освіту" : З внесеними змінами і допов. від 23 берез. 1996 р. //Всесвіт. л-ра в серед. навч. закл. України.– 1996.– №6.– С.3-12.
78. Конституція України: Прийнята на п'ятій сес. Верхов. Ради України, 28 черв. 1996 р.– К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 1996.– 249 с.

79. Концепція державного стандарту загальної середньої освіти України // Освіта України.– 1996.– №3.– С.4-5.
80. Концепція навчання державної мови в школах України / Авт.: О.Біляєв, Л.Скुरатівський, Л.Симоненкова, Г.Шелехова // Дивослово.– 1996.– №1.– С.104.
81. Концепція національного виховання // Освіта.– 1996.– 7 серп.– С.2-8.
82. Концепція сучасного українського виховання: Проект / Львів. обл. орг. Всеукр. пед. Т-ва ім. Г.Ващенко // Освіта.– 1996.– 18 верес.– С.4-5.
83. Концепція формування світогляду громадянина України : Проект / Авт. Ю.Гузенко // Освіта.– 1996.– 18 верес.– С.8-9.
84. Положення про огляд-конкурс на кращу організацію правової освіти та виховання у навчально-виховних закладах // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №7.– С.27-29.
85. Про встановлення плати за користування підручниками в загальноосвітніх школах : Постанова від 31 серп. 1996 р. №1031 // Зб. постанов Уряду України.– 1996.– №17.– С.43.
86. Про гарячі обіди – дітям-сиротам та дітям із малозабезпечених сімей : Постанова від 31 серп. 1996 р. №1032 // Збір. постанов Уряду України.– 1996.– №17.– С.44.
87. Про запровадження шкільної форми для учнів середніх закладів освіти : Постанова від 22 серп. 1996 р. №1004 // Зб. постанов Уряду України.– 1996.– №17.– С.30-32.
88. Про затвердження інструкції про організацію та діяльність гімназії : Наказ від 20 лип. 1995 р. №217; Інструкція про організацію та діяльність гімназії; Інструкція про організацію та діяльність ліцею // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №1/2.– С.49-64.
89. Про затвердження Положення про золоту медаль "За особливі успіхи у навчанні" та про срібну медаль "За успіхи у навчанні": Наказ від 19 січ. 1996 р. №12 ; Положення про золоту медаль "За особливі успіхи у навчанні" та про срібну медаль "За успіхи у навчанні" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №8.– С.6-19.
90. Про затвердження Положення про навчально-дослідну земельну ділянку загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчально-виховних закладів і Положення про учнівське лісництво загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчально-виховних закладів: Наказ від 1 листоп. 1995 р. №307; Положення про навчально-дослідну земельну ділянку загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчально-виховних закладів; Положення про учнівське лісництво загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчально-виховних закладів // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №14.– С.2-15.
91. Про затвердження Положення про Похвальний лист "За відмінні успіхи у навчанні" та Похвальну грамоту "За успіхи у вивченні окремих предметів": Наказ від 6 лют.1996 р. №38 ; Положення про Похвальний лист "За відмінні успіхи у навчанні" та Похвальну грамоту "За успіхи у вивченні окремих предметів" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №8.– С.19-20.
92. Про концепцію виховання дітей та молоді у національній системі освіти: Рішення Колегії від 28 лют. 1996 р. №2/4-8; Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №13.– С.2-15.
93. Про концепцію державного стандарту загальної середньої освіти та проект Базового навчального плану загальноосвітньої школи: Рішення Колегії від 22 трав. 1996 р. №8/3-6; Концепція державного стандарту загальної середньої освіти в Україні // Інформ. зб. М-ва освіти України. - 1996.– №17/18.– С.2-18.

94. Про Концепцію становлення мережі середніх закладів освіти для розвитку творчої обдарованості: Рішення Колегії від 26 черв. 1996 р. №9/5-4; Концепція становлення мережі середніх закладів освіти для розвитку творчої обдарованості // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №17/18.– С.48-64.

95. Про порядок введення в дію Закону України "Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР" Про освіту": Постанова Верхов. Ради України від 23 берез. 1996 р. // Всесвіт. л-ра в серед. навч. закл. України.– 1996.– №6.– С.12.

96. Про шкільну форму для учнів середніх закладів освіти: Указ від 12 черв.1996 р. №417/96 // Зб. Указів Президента України.– 1996.– С.244.

97. Розпорядження Президента України "Про заходи щодо запобігання перепрофілюванню дошкільних і середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів" // Молодь і дозвілля : (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання).– К., 1996.– Вип. 2.– С.18.

1997

98. Положення про вечірню (змінну) середню загальноосвітню школу: Наказ М-ва освіти України від 09.04.1997 р. №106 // Директор шк.– 1997.– №7.– С.2-3.

99. Положення про середній заклад освіти // Освіта України.– 1997.– 18 лип.– С.7-10.

100. Про встановлення розміру плати за навчання у державних школах естетичного виховання дітей : Постанова Каб. Міністрів України від 25 берез. 1997 р. №260 // Уряд. кур'єр.– 1997.– 3 квіт.– С.9.

101. Про затвердження Положення про вечірню (змінну) середню загальноосвітню школу: Наказ М-ва освіти України від 09.04.1997 р. №106 // Інформ. зб. М-ва освіти України. –1997.– №11.– С.23.

102. Про затвердження Положення про державну атестацію (екстернат) для одержання документів про загальну середню освіту: Наказ М-ва освіти України від 27.03.1997 р. №87 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1997.– №10.– С.16-20.

103. Про нормативи граничної наповнюваності класів, груп, гуртків та нормативи поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у середніх закладах освіти : Наказ М-ва освіти України від 10.09. 1997 р. №341 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1997.– №22.– С.24-28.

104. Про освіту: Закон України від 23 трав. 1991 р.: Із змінами і допов. по 1996 р. // Галиц. контракти.– 1997.– №12.– С.36-45.

1998

105. Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових і спеціальних дисциплін, турніри, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1998.– №22.– С.4-26.

106. Про відзначення нагородами України працівників освіти: Указ Президента України від 3 листоп. 1998 р. №1202/98 // Освіта.– 1998.– 4-11 листоп.– С.1.

107. Про внесення зміни до частини 1 статті 12 Закону України "Про освіту": Закон України від 14 жовт. 1998 р. №178 // Уряд. кур'єр.– 1998.– 5 листоп.– Вкладиш.

108. Про затвердження базового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів: Постанова Каб. Міністрів України від 5 серп. 1998 р. №1239 // Освіта України.– 1998.– 19 серп.– С.4.

109. Про затвердження Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових і спеціальних дисциплін, турніри, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності: Наказ М-ва освіти України від 18.08.1998 р. №305 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1998.– №22.– С.1.
110. Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Каб. Міністрів України від 20 січ. 1998 р. №65 // Людина і праця.– 1998.– №2. –С.23-29.
111. Про затвердження форми державної статистичної звітності про загальну середню освіту та інструкції щодо її заповнення: Наказ М-ва статистики України від 8 лип. 1997 р. №170 // Юрид. вісн. України.– 1997.– 27 листоп.-3 груд.– С.12-14 вкладаша.
112. Про заходи щодо поліпшення функціонування та розвитку загальної середньої освіти : Указ Президента України від 2 черв. 1998 р. №580/98 // Освіта.– 1998.– 3-10 черв.– С.1.
113. Про подальше впровадження міжнародного проекту "Європейська мережа шкіл сприяння здоров'ю" в Україні: Наказ М-ва охорони здоров'я і М-ва освіти України від 20.07.1998 р. №206/272 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1998.– №23.– С.3-6.
114. Про поступовий перехід з 1 січня 1999 року на вільний продаж підручників і навчальних посібників для учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів : Постанова Каб. Міністрів України від 22 лип. 1998 р. №1128 // Освіта України.– 1998.– №32.– С.5.
115. Про продовження навчання невстигаючих учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів // Витоки.– 1998.– №5.– С.7.
116. Про скасування наказів Міністерства освіти України від 12.10.1998 р. "Про затвердження інструктивно-методичних рекомендацій про порядок замовлення документів про освіту, що виготовляються на основі фотокомп'ютерних технологій" та від 07.09.1998 р. "Про перехід на документи про освіту нового зразка": Наказ від 18.11.1998 р. №402 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1998.– №24.– С.23-24.

1999

117. Зміни і доповнення до типового Положення про атестацію педагогічних працівників України : Наказ М-ва освіти України від 01.12.1998 р. №419 // Директор шк.– 1999.– №2.– С.4.
118. Положення (проект) про куточок живої природи загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №23.– С.12-21.
119. Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №12.– С.6-11.
120. Положення про Всеукраїнську акцію "Живи, Книго!" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №23.– С.30-32.
121. Про додаткові заходи щодо фінансування загальної середньої освіти: Закон України від 17 верес. 1999 р. №1065-XIV // Голос України.– 1999.– 26 жовт.– С.5.
122. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. №561-XIV // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №15.– С.6-31.
123. Про запровадження Закону України "Про загальну середню освіту": Наказ М-ва освіти України від 12.08.1999 р. №292 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №20.– С.3-5.

124. Про затвердження комплексного плану заходів щодо розвитку загальної середньої освіти в 1999-2012 роках : Постанова Каб. Міністрів України від 11.03.1999 р. №348 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №9.– С.11.
125. Про затвердження Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу Міністерства освіти України : Наказ М-ва освіти України від 14.05.1999 р. №139 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №12.– С.5-6.
126. Про нагородження працівників освіти за підсумками акції "Живи, Книго!": Наказ М-ва освіти України від 30.09. 1999 р. №607-к // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №24.– С.9-13.
127. Про організацію та проведення Всеукраїнської акції "Живи, Книго!" : Наказ М-ва освіти України від 10.02.1999 р. №32 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №6.– С.29-30.
128. Про основні напрямки розвитку міжнародного співробітництва в галузі середньої освіти : Рішення Колегії М-ва освіти України від 27.10.1999 р. №12/1-10 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №24.– С.3.
129. Про підсумки проведення Всеукраїнського конкурсу творчих робіт учнів загальноосвітніх навчальних закладів "Творення держави – справа кожного з нас": Наказ М-ва освіти України від 25.10.1998 р. №366 // Освіта України.– 1999.– №44.– С.4.
130. Про проведення Всеукраїнського конкурсу "Класний керівник: крок у XXI століття": Наказ М-ва освіти України від 21.06.1999 р. №208 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №12.– С.12.
131. Про розвиток сільської загальноосвітньої школи : Рішення Колегії М-ва освіти України від 23.06.1999 р. №7/7-3 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №18.– С.10-12.
132. Про стан та перспективи розвитку загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості : Рішення Колегії М-ва освіти України від 28.10.1998 р. №14/8-3 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №2.– С.3-7.
133. Про тривалість уроків у початкових класах : [Роз'яснення М-ва освіти України] від 27.10.1999 р. №1/9-419 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №23.– С.27.
134. Про хід виконання цільової комплексної програми "Вчитель": Рішення Колегії М-ва освіти України від 23.12.1998 р. №17/1-5 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №8.– С.2-3.

2000

135. Концепція 12-річної загальної середньої освіти:(проект) // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №21.– С.10-31.
136. Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №2/3.– С.145-149.
137. Положення про загальноосвітній навчальний заклад : Затверджено Постановою Каб. Міністрів України від 14 черв. 2000 р. №964 // Директор шк.– 2000.– №29/32.– С.3-6.
138. Положення про загальноосвітні навчальні заклади : Проект // Освіта України.– 2000.– 1 берез.– С.5-7.
139. Положення про ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №9.– С.21-30.
140. Положення про огляд-конкурс на кращу організацію та проведення навчальної, фізкультурно-масової та оздоровчої роботи в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України: Дод. до спіл. наказу М-ва

освіти України та Держкомспорту України від 10.01.1999 р. №2/16 // Фіз. виховання в шк.– 2000.– №1.– С.16-20.

141. Про відзначення державними нагородами України працівників освіти: Указ Президента України від 19 черв. 2000 р. №803/2000 // Освіта.– 2000.– 14-24 черв.– С.1.

142. Про відзначення призерів і учасників Міжнародних учнівських олімпіад та їх учителів: Указ Президента України від 5 лют. 2000 р. // Освіта України.– 2000.– 1 берез.– С.1.

143. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти України від 12.08.1999 р. №292 "Про запровадження Закону України "Про загальну середню освіту" // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №8.– С.15-18.

144. Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти : Наказ М-ва освіти і науки України та Акад. пед. наук України від 04.09.2000 р. №428/48 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №19.– С.28-29.

145. Про затвердження інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах 1-3 ступенів: Наказ М-ва освіти України від 23.06.2000 р. №240 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №17.– С.3-13.

146. Про затвердження Положення про золоту медаль "За високі досягнення у навчанні" та срібну медаль "За досягнення у навчанні" // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №2/3.– С.150-151.

147. Про затвердження Положення про психологічну службу системи освіти України: Наказ М-ва освіти України від 03.05.1999 р. №127 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №6.– С.3-5.

148. Про затвердження правил приймання до ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою та схеми закріплення ліцеїв за військовими формуваннями України: Наказ М-ва освіти України, М-ва оборони України від 26.07.1999 р. №266(222)363 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №9.– С.3-21.

149. Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання: Постанова Каб. Міністрів України від 12 листоп. 2000 р. №1717 // Уряд. кур'єр.– 2000.– 6 груд.– №41.– С.15-16 вкладиша.

150. Про печатки, штампи і вивіски загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ М-ва освіти України від 22.05.2000 р. №434 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №11.– С.18.

151. Про підготовку та проведення I Спортивних ігор школярів України 2000 року: Рішення Колегії М-ва освіти України від 24.11.1999 р. №13/5-19 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №2.– С.17-19.

152. Про порядок призначення стипендій імені Тараса Шевченка учням середніх загальноосвітніх навчальних закладів: Указ Президента України від 9 лют. 2000 р. №12/16/2000 // Уряд. кур'єр.– 2000.– 16 листоп.– С.10.

153. Про організаційно-методичні заходи щодо впровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти: Наказ М-ва освіти і науки України від 6.09.2000 р. №435 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №19.– С.24-28.

154. Про реалізацію Комплексного плану заходів щодо розвитку загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості в 1999-2005 роках: Наказ М-ва освіти і науки України від 17.05.2000 р. №141 // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №11.– С.7-8

155. Про розвиток сільської загальноосвітньої школи: Наказ М-ва освіти України від 20.07.1999 р. №1305 // Сіл. шк.– 2000.– 12 лип.– С.1-2.

156. Тимчасове положення про індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №23.– С.19-25.

2001

157. Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти // Інформ. зб. М -ва освіти і науки України.– 2001.– №1.– С.3-12.

158. Положення про загальноосвітній навчальний заклад // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №6.– С.3- 20.

159. Положення про золоту медаль "За високі досягнення у навчанні" та срібну медаль "За досягнення у навчанні" // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №1.– С.13-16.

160. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти // Директор шк.– 2001.–3 січ.– С.7.

161. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності: Наказ М-ва освіти і науки України від 07.11.2000р. №522 // Упр. освітою.– 2001.– №3.– Вкладиш.

162. Положення про похвальний лист "За високі досягнення у навчанні" та похвальну грамоту "За особливі досягнення у вивченні окремих предметів" // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №1.– С.16-17.

163. Примірне положення про раду загальноосвітнього навчального закладу // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №8.– С.28.-32.

164. Про виплату надбавки за вислугу років [пед. працівникам] // Освіта.– 2001.– 4-11 квіт.- С.10.

165. Про затвердження нових зразків деяких документів про загальну середню освіту: Постанова Каб. Міністрів України від 28 берез. 2001 р. №300 // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001.– №1.– С.130-131.

166. Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: Наказ М-ва освіти і науки України від 14.12.2000 р. №588 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №1.– С.3.

167. Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад: Постанова Каб. Міністрів України від 14.06.2000 р. №946 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №6.– С.3-19.

168. Про затвердження Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу : Наказ М-ва освіти і науки України від 05.02.2001 р. №45 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №8.– С.23-27.

169. Про затвердження Положення про похвальний лист "За високі досягнення у навчанні" та похвальну грамоту "За особливі досягнення у вивченні окремих предметів" : Наказ М-ва освіти і науки України від 11. 12. 2000 р. №579 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №1.– С.15-17.

170. Про затвердження примірного положення про раду загальноосвітнього навчального закладу: Наказ М-ва освіти і науки України від 27.03.2001 р. №159 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №8.– С.27-32

171. Про затвердження Рекомендацій щодо порядку використання державної символіки в навчальних закладах України: Наказ М-ва освіти і науки України від 07.09.2000 р. №439 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №5.– С.28-31.

172. Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання : Постанова Каб. Міністрів України від 16.11.2000 р. №1717 // Почат. шк.– 2001.– №1.– С.27.

173. Про порядок призначення стипендій імені Тараса Шевченка учням середніх загальноосвітніх навчальних закладів: Указ Президента України від 9 листоп. 2000 р. №1216/2000 // Директор шк.– 2001.– №5.– С.10.

174. Про порядок проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів: Інструкт. лист М-ва освіти і науки України від 07.03.2001 р. №1(9-97) // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №6.– С.26-30.

175. Про прийом дітей до 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ М-ва освіти і науки України від 06.05.2001 р. №365 // Освіта України.– 2001.– 16 трав.– С.2.

176. Про типові навчальні плани початкової школи з українською мовою та мовами навчання національних меншин: Наказ М-ва освіти і науки України від 28.02.2001 р. №96 // Освіта.– 2001.– 4-11 квіт.– С.6.

177. Типове Положення про раду загальноосвітнього навчального закладу: Проект // Директор шк.– 2001.– №1 (Січ.).– С.3.

II РОЗДІЛ

Проблеми розвитку загальноосвітньої школи в умовах демократизації суспільства

Освіта являє собою вагомий соціальний інститут, покликаний готувати молоде покоління до життя. Виконувани нею функції не вичерпуються передачею знань з основ наук, формуванням умінь і навичок. Розвиток і функціонування освіти визначаються усіма чинниками й умовами існування суспільства. Потрібна побудова нової моделі школи в соціальному й культурному контексті як соціального інституту, що постійно змінюється й оновлюється, як вагомого чинника суспільних змін. Від початку 90-х років ХХ століття освіта України переживає складний і суперечливий процес переходу від стану, коли вона зводилась до жорсткої однотипності за цілями, змістом і формами організації навчально-виховного процесу в середній загальноосвітній школі, до демократичної національної системи організації навчання й виховання. Нині основними принципами розвитку освіти стають її пріоритетність, демократизація, гуманізація, гуманітаризація, національна спрямованість, відкритість, безперервність, багатоукладність і варіативність. Реалізація цих принципів повинна здійснюватися в кожній освітянській установі, в кожній загальноосвітній школі.

Школа України як навчальний заклад, що функціонує у демократичному суспільстві, повинна стати школою особистісно орієнтованою, школою життєтворчості, головна мета якої – розвиток і формування соціально й духовно зрілої творчої особистості, працелюбного, компетентного громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору та збагачення на цій основі інтелектуального, культурного, економічного потенціалу держави, людини вільної, професійної, високоморальної, спроможної відповідати за долю держави і цивілізації, захищати загальнолюдські цінності, творити цілісний гуманний світ.

Саме цій меті підпорядковані стратегічні завдання і пріоритетні напрямки розвитку загальної середньої освіти.

У розділі зібрано 154 матеріали, що стосуються проблеми розвитку загальноосвітньої школи. Своїми думками діляться визначні діячі педагогічної науки та освіти.

178. Ампілогова Л.П. Сільська школа : реалії та перспективи // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К., 2000.– С.32-37.

179. Бегей В. Сутність демократизму в загальноосвітній школі // Рід. шк.– 1995.– №6.– С.31-33.

180. Береговий Я.А. Післямова головного редактора [до матеріалів підсумкової Колегії МОН України, присвяченої реформуванню школи] // Педагогіка толерантності.– 2000.– №3.– С.18-31.

181. Биков В. Комп'ютеризація освіти // Пед. газ.– 2000.– №5.– С.6.

182. Бідненко Н. Чи приживеться у нас дванадцятирічка? // Учитель.– 1999.– №9/10.– С.65-66.

183. Білоус Л.О. Сільська національна школа // Педагогіка і психологія.– 1995.– №2.– С.79-85.

184. Богославець Г. та ін. Проблеми малокомплектних шкіл /Г.Богославець, Н.Касярум, Л.Прокопенко // Сіл. шк. України.– 2001.– №24.– С.20-23.
185. Вашуленко М. Входячи в період розбудови 12-річної середньої школи, треба все зробити, аби не втратити попередніх надбань // Освіта України.– 2000.– 29 серп. (№35).– С.7.
186. Вашуленко М.С. Нові підходи до шкільної початкової освіти // Пед. газ.– 2000.– №10.– С.4
187. Волкова О.І. Сучасний стан освіти України // Директор шк.– 1998.– №16.– С.2-3.
188. Волошук І.С., Хільковець В.У. Освітня реформа в Україні: півкроку зроблено // Пед. пошук.– 2000.– №2.– С.53-56.
189. Гергель О. Час – категорія філософська (спроба осмислити кризовий стан освіти в Україні та запропонувати заходи його стабілізації) // Освіта і упр.– 1997.– №2.– С.167-171.
190. Гнатюк В. Відчуті причетність до розбудови держави: Концеп. нац. шк. і шляхи її реалізації // Рід. шк.– 1996.– №10.– С.7-9.
191. Гнатюк Д.О. Школа в умовах ринку // Пед. пошук.– 2000.– №2.– С.24-26.
192. Гончаренко С.У. І все-таки гуманітаризація! // Педагогіка і психологія.– 1995.– №1.– С.3-7
193. Гончаренко С.У. Схаменіться, реформатори, не доруйновуйте систему освіти, яка славилась на весь світ // Трибуна.– 1998.– №1/2.– С.20-22
194. Гончаренко С., Мальований Ю. Гуманізація і гуманітаризація освіти // Шлях освіти.– 2001.– №2.– С.2-6; №3.– С.2-8.
195. Гончаренко С.У., Мальований Ю.І. Світоглядні функції загальної середньої освіти // Педагогіка і психологія.– 1994.– №1.– С.44-5
196. Гончаренко С.У., Мальований Ю.І. Соціально-педагогічні проблеми розбудови української школи // Рід. шк.– 1993.– №4.– С.51-56.
197. Горбатенко В. Загальна середня освіта сьогодні ... а завтра? //Світло.– 1996.– №1.– С.18-21
198. Гринь Т., Шагро О. Школа майбутнього – яка вона?: Роздуми вчителів і дітей // Почат. освіта.– 2001.– №33.– С.2-3.
199. Громовий В.В. Від якої спадщини ми відмовляємось?! // Постметодика.– 1997.– №2.– С.36-43.
200. Громовий В. Глобальна освіта й українська школа // Шлях освіти.– 1998.– №1.– С.13-20.
201. Гуменюк С. Усе визначить суть реформ // Директор шк.– 1998.– №33.– С.1-3.
202. Даниленко Л.І. Інноваційна діяльність у загальноосвітніх навчальних закладах // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.92-96.
203. Демченко Є. Школа-родина : потреба сьогодення // Директор шк., лицею, гімназії.– 2000.– №2/3.– С.67-81.
204. Дерев'янченко В.І. Проблеми сільської малокомплектної школи та шляхи їх розв'язання // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.114-116.
205. Деркач М.П. Актуальні проблеми народної освіти на Україні // Укр. Освіт. Журн.– 1994.– №1.– С.50-55.
206. Десятов Т. Тенденції розвитку сільської школи в аспекті вимог закону України “Про загальну середню освіту” // Почат. шк.– 2000.– №10.– С.5-7.
207. Дзюба Л.П., Савельєва О.В. Початкова школа в умовах реформування шкільної освіти // Постметодика.– 1999.– №2/4.– С.123-124.– Бібліогр.: 23 назви.

208. Дзямулич І.В. Новому тисячоліттю – принципово нову школу // Пед. пошук.– 2000.– №3.– С.6-9.
209. Дзямулич І.В. Сільська школа. Традиції та новаторство // Пед. пошук.– 2000.– №4.– С.6-8
210. Донченко Л.А. Освітня система сільської школи : стан та перспективи // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. праць.– К.,2000.– С.121-124.
211. Дорошенко Ю.О., Жук Ю.О. Характерні аспекти інформатизації сільської школи // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.148-151.
212. Дробноход М. Реформа : зміна форми чи змісту? // Директор шк.– 2000.– №44.– С.6.
213. Єганова Т. Приватна школа – дзеркало змін в суспільстві // Загальноосвітні заклади приватної форми власності в системі освіти України.– О.,1999.– С.25-29.
214. Єрмаков І.Г. Нова школа нової України на зламі століть // Постметодика.– 1996.– №4.– С.23-28.– Бібліогр.: 20 назв.
215. Жебровський Б. Освіта Києва : сучасність та перспективи // Директор шк.– 1999.– №20.– С.3.
216. Жебровський Б.М., Ломаковська Г.В. Про концепцію інформатизації шкіл м.Києва // Комп'ют. у шк. та сім'ї.– 2000.– №1.– С.3-6.
217. Жерносек І. Новий етап у розвитку освіти : Закон України “Про загальну середню освіту” та проблеми вдосконалення науково-методичної роботи з педкадрами // Упр. освітою.– 2001.– №18.– С.6-7; №19.– С.14.
218. Зайчук В. На зламі тисячоліть // Рід. шк.– 1999.– №6.– С.3-8.
219. Зайчук В. Про стан та перспективи розвитку освіти України на зламі століть : Доп. міністра освіти України на розшир. засід. підсумк. Колегії Міносвіти // Освіта України.– 1999.– 24 берез.(№12).– С.4-6.
220. Закревський В.Е. Створити нову організаційно-педагогічну структуру середньої школи // Педагогіка толерантності.– 1998.– №1.– С.19-20.
221. Захаренко О.А. Найболючіше – сільська школа // Пед. газ.– 2000.– №10.– С.2.
222. Згуровський М. Реальний шлях збереження освіти – реформування / Розмову вів А.Фурман // Освіта і упр.– 1997.– №1.– С.6-12.
223. Ільченко В. Комплексна програма “Сільська школа” // Пед. газ.– 1999.– №2.– С.7.
224. Кашуба Л.І. Розвиток початкової школи в сільській місцевості // Пед. пошук.– 2000.– №3.– С.66-67.
225. Київська школа на рубежі століть / За заг. ред. Б.Жебровського; Упоряд.: Р.Сидорова, Н.Чайковська.– К.: [Б.в.], 2000.– 221 с.– (Сер. “Столична освіта”; Вип.3).
226. Клокар Н. До концепції особистісно орієнтованої школи // Світло.– 1999.– №3.– С.17-19.
227. Козіна І.П. Хто може заперечувати проти змін в освіті? // Обдар. дитина.– 2000.– №2.– С.3-9.
228. Колпакова А.Г. Нові типи навчальних закладів освіти в сільській місцевості // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.143-147
229. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні : Пед. концеп. / Всеукр. Пед. Т-во ім.Гр.Вашенка; Ін-т українознавства Нац. ун-ту ім.Т.Шевченка; АН вищої шк. України.– К.:Школяр,1997.– 150 с

230. Корсак К. 12-річна середня школа – не розкіш, а засіб... // Упр. освітою.– 2001.– №19.– С.6-7.
231. Корсак К. Підстави і напрями реформування середньої школи України : структура і стандарти змісту // Освіта і упр.– 1998.– №4.– С.31-39.
232. Кочеров В. З досвіду організації навчально-виховного процесу в сільській школі // Почат. шк.– 2001.– №6.– С.38-39.
233. Кремень В. Віддаючи пріоритет освіти й науці / Розмову вела І.Корчевна // Світло.– 2000.– №3.– С.3-5.
234. Кремень В. Добрий початок – половина успіху : (Інтерв'ю Міністра освіти і науки України) / Розмову вела О.Гергель // Почат. шк.– 2001.– №1.– С.1-2.
235. Кремень В. Зберегти в освіті все те добре, що маємо, і разом з тим досягти якісно нового її стану / Розмову вела М.Корюненко // Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях та колегіумах.– 2001.– №4.– С.19-23.
236. Кремень В. Ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти : 3 підсумк. Колегії МОН України // Педагогіка толерантності.– 2000.– №3.– С.4-11.
237. Кремень В. Освіта без рожевих окулярів /Інтерв'ю взяла Н.Бородюк // Уряд. кур'єр.– 2001.– 7 квіт.(№63).– С.4-5.
238. Кремень В. Пріоритетність вітчизняної освіти // Проф.-техн. освіта.– 2000.– №4.– С.3-10.
239. Кремень В. Ресурси освітніх змін // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001.– №4.– С.6-11.
240. Кремень В. Реформа освіти – запорука майбутнього держави //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.6-9.
241. Кремень В. Сучасна освіта в контексті реформування // Освіта України.– 1999.– 29 верес.(№40).– С.6
242. Крупа М.П. Ідея національної школи та шляхи її реалізації в сучасних умовах // Почат. шк.– 1991.– №1.– С.2-9.
243. Кузь В.Г. Освіта і школа ХХІ століття // Педагогіка і психологія.– 1999.– №1.– С.143-149.
244. Лавриченко Н. Дванадцятирічна середня освіта : прогноз на завтра // Директор шк.– 2000.– №48.– С.5-6.
245. Лебідь В. Сільська школа на перетині тисячоліть // Почат. шк.– 2000.– №6.– С.1-3.
246. Литвиненко Г. Освітні гарантії держави // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.17-19.
247. Лікарчук І. Закон України про загальну середню освіту і перспективи її функціонування // Світло.– 1999.– №3.– С.13-16.
248. Лікарчук І. Крок уперед чи тупцювання на місці : [Щодо “Положення про загальноосвітній навчальний заклад”] //Світло.– 2000.– №3.– С.15-19.
249. Лікарчук І.Л. Сучасна сільська школа та проблеми її реформування в контексті нових соціально-економічних умов // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.7-11.
250. Мадзігон В. Закон України “Про загальну середню освіту” – це крок уперед // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.20-21.
251. Мадзігон В.М., Бурда М.І. Проблеми і завдання педагогічної науки в умовах розбудови національної школи // Педагогіка і психологія.– 1996.– №3.– С.3-9.
252. Мелешко В. Перспективи розвитку сільської школи // Почат. шк.– 1999.– №12.– С.1-3.

253. Мелешко В. Проблеми сільської малочисельної школи // Почат. шк.– 1999.– №2.– С.1-2.
254. Миколайчук М. Якою має бути початкова школа? // Нова пед. думка.– 1995.– №2/3.– С.19-20.
255. Міщенко В.О. Особливості роботи районної очно-заочної різнопрофільної школи // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.127-130.
256. Мороз Т.Г. Питання реформування сільської школи відповідно до закону України “Про загальну середню освіту” // Пед. скарбниця Донеччини.– 2000.– №1/2.– С.46-47.
257. Науменко Г. Про деякі аспекти реформування освіти України //Шлях освіти.– 1997.– №1.– С.2-6.
258. Науменко Г. Рівень професіоналізму вчителя – основа реформи школи // Почат. шк.– 2001.– №1.– С.3-5.
259. Неведомська Є. Напрями оновлення сільської школи // Сільська школа : стан, проблеми та перспективи розвитку : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.– К.,2000.– С.25-26.
260. Невелєв О.М. Освітня політика // Невелєв О.М. Місто Київ : політика перспективного розвитку.– К.,1999.– С.97-102.
261. Нестеренко А.В.,Тарелін А.А. Головні проблеми сучасних шкіл (за результатами соц. дослідж.) // Постметодика.– 1996.– №2.– С.15-19.
262. Нечаєва А. Управління процесом реформування сільської школи //Рід. шк.– 2001.– №9.– С.31-33.
263. Ніколаєнко С.М. То які ж сьогодні головні проблеми розвитку освіти? // Педагогіка толерантності.– 2000.– №3.– С.12-17.
264. Огнев’юк В. “...Ми можемо мати іншу середню освіту” /Бесіду вела О.Сазонкіна // Директор шк.– 1998.– №11.– С.2.
265. Огнев’юк В. Середня освіта в Україні на рубежі століть : проблеми, пошуки та перспективи розвитку // Директор шк.– 1998.– №1.– С.5.
266. Огнев’юк В. Середня освіта в Україні : проблеми, пошуки та перспективи розвитку // Освіта і упр.– 1997.– №4.– С.7-11.
267. Огнев’юк В. Сучасна організація роботи середньої школи в документах і рекомендаціях // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №2/3.– С.134-137.
268. Олійниченко П. Реформування сільської школи // Пед. газ.– 2001.– №1.– С.6.
269. Осадчий І. Освіта сільського регіону : проблеми та знахідки //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001.– №4.– С.80-89.
270. Освіта в Україні : Доповідь міністра освіти і науки України на II Всеукр. з’їзді працівників освіти // Освіта України.– 2001.– 12 жовт.(№47).– С.4-6.
271. Освіта Київщини-99 : Інформ.-аналіт. зб. / За ред. І.Лікарчука.– К.:Педагогіка,2000.– 137 с.
272. Освіта України за роки незалежності : стан, факти, події / За заг. ред. В.Г.Кременя.– К.:Вища шк.,2001.– 159 с.:іл.
273. Освіта України. Інформаційно-аналітичний огляд : До II Всеукр. з’їзду працівників освіти / Під заг. ред. В.Г.Кременя.– К.:ЗАТ “Нічлава”,2001.– 224 с.
274. Освітній розквіт – малим селам: Київ. обл. прогр. розвитку сіл. малокомплект. шк. // Директор шк.– 1998.– №16.– С.1,4-5.
275. Осипчук Н. Сільські діти не винні, що не можуть відвідувати ліцеї та гімназії. Хоч так само мріють про повноцінну освіту // Освіта України.– 1999.– 28 квіт.(№17).– С.2.

276. Острроверхова Н.М., Даниленко Л.І. Ефективність управління загальноосвітньою школою : соціально-педагогічний аспект.– К.:Школяр, 1995.– 302 с.
277. Охрімчук Р. Поступ освіти : нові тенденції в освітньо-виховному процесі школи // Почат. шк.– 1998.– №8.– С.10-13.
278. Пастушенко Н., Пастушенко Р. Українська загальноосвітня школа : на шляху до нової моделі освіти // Директор шк.– 2000.– №20.– С.1-4.
279. Перспективи розвитку середньої освіти // Постметодика.– 1998.– №3.– С.39.
280. Погрібна Н. Створюючи школу майбутнього // Директор шк.– 1999.– №7.– С.11.
281. Погрібний А. Наріжний камінь освіти / Інтерв'ю провела Т.Шаповаленко // Світло.– 2000.– №3.– С.20-22.
282. Показники розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти за підсумками 1999/2000 навчального року / МОН України.– К.:ЗАТ “Нічлава”,2000.– 56 с.
283. Поліщук В.А. Творчість учителя – необхідна умова реформування освіти // Філософія освіти в сучасній Україні : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.– К.,1997.– С.252-253.
284. Прокопенко І. Тож яка потрібна нам школа? // Пед. газ.– 1997.– №2.– С.3.
285. Романенко В.П. Окремі питання діяльності загальноосвітніх закладів на селі // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.3-6.
286. Савченко О.Я. Альтернативні можливості початкової освіти // Почат. шк.– 1994.– №5.– С.3-6.
287. Савченко О. Вдосконалення навчально-виховного процесу в малокомплектних школах // Рід. шк.– 1995.– №5.– С.4-6.
288. Савченко О.Я. Вимоги до якості початкової освіти // Почат. шк.– 1995.– №1.– С.4-6.
289. Савченко О. Закон про загальну середню освіту – нові умови її стабільного розвитку // Почат. шк.– 1999.– №8.– С.12-16; Освіта України.– 1999.– 4 серп. (№31/32).– С.4-5.
290. Савченко О. Новий етап розвитку 4-річної початкової школи //Почат. шк.– 2001.– №1.– С.6-10.
291. Савченко О. Освіта має стати загальнодержавним пріоритетом //Почат. шк.– 1997.– №8.– С.1-3
292. Савченко О. Основні напрями реформування шкільної освіти //Шлях освіти.– 1998.– №1.– С.2-6
293. Савченко О. Про стан та перспективи розвитку загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості // Почат. шк.– 1999.– №1.– С.1-3
294. Савченко О.Я. Проблеми освіти : погляд зсередини // Педагогіка толерантності.– 1999.– №2.– С.4-8
295. Савченко О. Реформування шкільної освіти і реалізація її оздоровчої функції // Шлях освіти.– 2001.– №4.– С.2-7.
296. Савченко О. Сільська школа : стан, проблеми і перспективи розвитку : Виступ на Всеукр. наук.-практ. конф. // Освіта України.– 1999.– 21 квіт.(№15/16).– С.4,15.
297. Савченко О.Я. Стан і завдання реформування змісту загальної шкільної освіти // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.6-17.
298. Савченко О.Я. Стратегічні цілі : [Реформування заг. серед. освіти] // Освіта України.– 1997.– №2/3.– С.4.

299. Савченко О.Я. Фактори впливу на якість загальної середньої освіти в сільській місцевості // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.11-20.
300. Савченко О.Я. Цілі й цінності реформування сучасної школи //Філософія освіти в сучасній Україні : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.– К.,1997.– С.47-54; Шлях освіти.– 1996.– №1.– С.20-23.
301. Савченко О. Що впливає на якість навчання в сільській школі // Сіл. шк. України.– 2001.– №17.– С.3; №18/19.– С.7.
302. Самодрин А.П. Больові точки регіональної освіти // Директор шк.– 1999.– №21.– С.2.
303. Самодрин А. Профільна диференціація – проблема української школи // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001.– №1.– С.63-68.
304. Самодрин А. Про деякі проблеми реформування регіональної освіти // Шлях освіти.– 1997.– №4.– С.33-34
305. Самохвалова С.П. Современные проблемы сельской школы // Пед. скарбниця Донеччини.– 2000.– №1/2.– С.47
306. Сиротенко А.Й. Проблеми сучасної школи // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток : Матеріали конф.– Луцьк,1999.– С.6-8
307. Сікорський П. Диференційоване навчання і проблеми реформування освітньої системи // Шлях освіти.– 1997.– №1.– С.7-12
308. Сільська школа : проблеми, пошук, досвід // Рід. шк.– 2000.– №8.– С.26-31
309. Сільська школа : стан, проблеми та перспективи розвитку : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 14-15 квіт. 1999р.) / За ред. О.Я.Савченко; Упоряд. І.С.Волощук.– К.: [Б.в.],2000.– 183 с.– (МОН України, АПН України, Фонд “Відродження”).
310. Скиба В. Сільська школа в цифрах і фактах // Сіл. шк. України.– 2001.– №28.– С.3-24.
311. Скиба В. Сучасний стан сільських шкіл в Україні // Сільська школа: стан, проблеми та перспективи розвитку : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.– К.,2000.– С.14-17.
312. Статистичний збірник : Загальноосвітні, позашкільні, дошкільні та професійно-технічні навчальні заклади (1996-2000рр.) / МОН України.– К.:ВВП “Компас”, 2001.– 136 с.
313. Стельмахович М. Школа і педагогіка в умовах становлення Української Держави // Рід. шк.– 1996.– №5/6.– С.5-8.
314. Степанишин Б. Навчання – не самоціль, а розвиток і виховання : Голов. пробл. сучас. укр. шк. // Рід. шк.– 1997.– №3/4.– С.40-44
315. Стратегія освітніх реформ : перспективи та ризики // Почат. освіта.– 2000.– №40.– С.2.
316. Ступарик Б. Українська школа в умовах трансформації суспільного устрою // Шлях освіти.– 1998.– №3.– С.6-10.
317. Ступарик Б.М. Шляхи реформування шкільництва в Україні //Філософія освіти в сучасній Україні : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.– К.,1997.– С.247-249.
318. Сучасна освіта в контексті реформування // Учитель.– 1999.– №11/12.– С.18-21.
319. Тож чи житиме сільська школа? : Доповід. зап. колегії МО України про стан та перспективи розвитку загальноосвіт. навч. закл. у сіл. місцевості // Директор шк.– 1999.– №1.– С.2.

320. Треба створити таку школу, щоб “ученики шанували своїх учителів, але й учителі їх не зневажали”. Ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти : Підсумк. колегія МОН України / Матеріали підгот.: О.Гергель, М.Корюненко // Освіта України.– 2000.–22 серп.(№34).– С.2,4,9.
321. Федорова Н.Ф. Інноваційні заклади освіти : філософсько-педагогічний аспект // Освітня система сільського регіону : проблеми та перспективи розвитку : Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.76-85.
322. Федорова Н.Ф. Не ліцей, не гімназія ... а лабораторія : Школа-лабораторія – сутність та специфіка діяльності // Директор шк.– 1998.– №7.– С.3.
323. Чембержі М. Реформи для реформ? / Розмову вів С.Цушко //Світло.– 2000.– №3.– С.30-32.
324. Чепурна Н., Тевлін Б. Сільська малокомплектна школа : реалії та перспективи // Директор шк.– 1999.– №1.– С.1,3-4.
325. Чернышов А.И. Сельская школа Донетчины на рубеже тысячелетий // Пед. скарбниця Донеччини.– 2000.– №1/2.– С.43-46.
326. Чижевський Б. Місце і роль загальноосвітніх закладів приватної форми власності у загальній системі освіти // Загальноосвітні заклади приватної форми власності в системі освіти України.– О.,1999.– С.3-11.
327. Чинок Е. Монополия, порождающая стандарт // Директор шк.Україна.– 2000.– №1.– С.55-61
328. Школа на рубежі ХХІ століття : управлінський аспект : Наук.-метод. посіб. / Л.М.Калініна, М.П.Лукашевич, Н.М.Островерхова та ін.– К.:ПП “Компанія “Актуал. освіта”,2000.– 218 с.
329. Штомпель А., Рогова П. Сільська школа на перетині тисячоліть : Реком. список л-ри // Сіл. шк.– 2000.– №5.– С.5.
330. Юсуфзянов Д.С. Специфика организации образования в сельской местности на современном этапе // Пед. скарбниця Донеччини.– 2000.– №1/2.– С.47-48.
331. Якименко Л.Ю. Актуальні питання наступності в організації та змісті дошкільної і початкової освіти в умовах переходу загальної середньої освіти на нову структуру // Дитинство : наступність і перспективність : Матеріали конф. “Наступність і перспективність у навчанні й вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку”. – Переяслав-Хмельницький,2000.– С.8-10.

III РОЗДІЛ

Нова філософія освіти (гуманізація, гуманітаризація, індивідуалізація, інтеграція)

Аспекти нової філософії освіти, висвітлені у документах даного розділу, свідчать про необхідність суттєвої перебудови навчально-виховного процесу. Школа, на думку сучасних вчених, повинна випускати у життя людей, здатних на самостійні й мужні вчинки, справжніх громадян і патріотів. Високі життєві цінності прищеплюються на основі глибоких роздумів, викликаних сприйняттям літератури, мистецтва, художніх творів, фактів історії, філософських і релігійних вчень. Разом із цим не можна підходити до учня як до “чистої дошки”. Педагог повинен враховувати його природні нахили, соціальне оточення й родинні стосунки. Дуже важливо, щоб усвідомлення іноді болючих соціальних процесів не завадило позитивному і конструктивному світосприйняттю молодого людини, її громадянському та професійному становленню.

Розділ містить 101 позицію.

332. Авер'янова Н. Українознавчі основи виховання особистості // Рід. шк.– 2000.– №10.– С.15-16.
333. Андрєєва Т.А. Гуманістичні доміанти сучасної філософії освіти // Філософія : Наук. вісн. №10 / Харк. держ. пед. ун-т.– Х. , 2000.– Вип. 4.– С.46-50.
334. Бардаченко А.І., Настенко Н.В. Новий зміст освіти в закладах нового типу Полтавщини // Педагогічна практика та філософія освіти.– Полтава: ПОПОП, 1997.– С.28-29.
335. Биков В. Проблеми інформатизації освіти // Інформатика.– 2001.– №5.– С.1-2.
336. Білоусова В.О. Гуманізація відносин старшокласників у технологіях особистісно-зорієнтованого виховання // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук. –практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К., 1998.– С.117-121.
337. Буркова Л. Технології в освіті // Рід. шк.– 2001.– №2.– С.18-20.
338. Бурова О.К. Гуманитарно-педагогический принцип науки в школьном образовании // Постметодика. - 1999. - №2/4.– С.16-25.
339. Ващенко О.О. Філософський аналіз принципів організації освітнього процесу в Україні // Педагогічна практика та філософія освіти.– Полтава : ПОПОП, 1997.– С.38-39
340. Виховний процес в національній школі: теорія і практика.– Черкаси, 1993.– 94 с.
341. Вишневський О. Віра і релігія в контексті завдань сучасного українського виховання // Рід. шк.- 1999.- №3.– С.3-8; №4.– С.3-7.
342. Вишневський О. Концепція демократизації українського виховання // Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні : Пед. концеп.– К., 1997.– С.42-57.
343. Вишневський О. Методичні чинники сучасного українського виховання : На допомогу вчителям і студ. ін-тів.– Дрогобич: Рід. шк., 1996.– 31 с.– (Франкова криниця).
344. Власюк В. Школа юридичного напрямку – потреба часу // Директор шк.– 2001.– №15.– С.4-5.
345. Гентош О. Християнська етика у навчальних закладах : сьогодення і майбутнє // Рід. шк.– 1998.– №3.– С.53-54.

346. Герасименко В. Людина повинна любити все живе // Освіта.– 2001.– 31 жовт.– 7 листоп.– С.2-3.
347. Гомон П. Засіяти добром дитячі душі // Рід. шк.– 2000.– №12.– С.3-5.
348. Гончаренко С.А. Напрями розвитку диференційованого навчання // Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки, м. Рівне, 15-17 черв. 1998 р.– Рівне, 1998.– С.35.
349. Горькова С.О. Світогляд і шляхи його формування // Філософія: Наук. вісн. №7 /ХДПУ.– Х., 1999.– Вип. 2.– С.86 -90.
350. Гуманізація навчально-виховного процесу : Наук.-метод. зб. Вип. 11 / Слов'ян. держ. пед. ін-т.– Слов'янськ, 2001.– 330 с.
351. Дяченко К.А. Феномен чести в парадигмі філософії освіти XXI століття // Філософія: Наук. вісн. №10. / Харк. держ. пед. ун-т.– Х., 2000.– Вип. 4.– С.55-61.
352. Єфімець О.П. Ідея виховання у контексті української національної філософії : проблема витоків // Філософія : Наук. вісн. №10 / Харк. держ. пед. ун-т.– Х., 2000.– Вип. 4.– С.154-159.
353. Жалковська В. Екологічне виховання – у кожную школу! // Краєзнавство, географія, туризм.– 2001.– №41.– С.3.
354. Загрійчук Л. Розвивальне навчання – програма нового тисячоліття // Почат. освіта.– 2001.– №15.– С.13.
355. Захарченко Р. Виховання в школярів національної самосвідомості // Труд. підготовка.– 1996.– №2.– С.24.
356. Захарчук Н. Новий напрямок у навчанні – нові можливості розвитку дітей // Почат. шк.– 2000.– №4.– С.44-46.
357. Зоц О. Підготовка педагогічних кадрів до роботи в особистісно орієнтованій освітянській системі // Пед. газ.– 2001.– №8.– С.5.
358. Зязюн І.А. Гуманістична освіта порятує Україну // Трибуна.– 1996.– №3/4.– С.22-23.
359. Зязюн І. Гуманістична стратегія теорії і практики навчального процесу // Рід. шк.– 2000.– №8.– С.8-12.
360. Зязюн І. Три кити нової філософії освіти: гуманізація, індивідуалізація, інтеграція // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.74-79.
361. Зязюн І. А. Філософія, освітні стратегії і якість національної освіти // Педагогічна практика та філософія освіти : Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 листоп. 1997 р.– Полтава. : ПОШОПІ, 1997.– С.3-5
362. І знову про навчальні технології // Завуч.– 2001.– №4.– С.5-6.
363. Ісак Н. Диференціація та індивідуалізація навчання: (З досвіду) // Дивослово.– 1998.– №3.– С.45-49.
364. Каленик М.В. Узагальнені плани вивчення компонентів змісту основ наук у загальноосвітній школі // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К., 1998.– С.28-32.
365. Клепко С.Ф. Українська царина філософії освіти // Постметодика.– 1999.– №2/4.– С.26-36.
366. Кловак Г., Ткаченко В. Формування етнічної самосвідомості школярів – важлива проблема сучасної національної школи України // Учитель.– 2000.– №1/3.– С.38-40.
367. Комісарова Т.В. Культуротворча діяльність учителя в умовах формування ціннісних орієнтирів сучасної школи // Педагогічні інновації : ідеї, пошуки, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К., 1998.– С.259-264.

368. Комп'ютерно-орієнтовані технології в освіті // Завуч.– 2001.– №20/21.– С.47-54.
369. Конох М.С. Формування нової філософії освіти в Україні : Соц.-філософ. аналіз : [Монографія] / Відп. ред. Б. О. Парахонський.– К.:Вища шк., 2001.– 223 с.
370. Копилов С.О. Діалого-культурологічний підхід до мети та змісту шкільної освіти // Філософія освіти в сучасній Україні.– К.,1997.– С.140-142.
371. Корсак К. Про роль учителя в освіті ХХІ століття // Почат. шк.– 2001.– №4.– С.11-16.
372. Костенко Г.А., Яременко О.Б. Особистісно орієнтований підхід у навчанні учнів з різними типами темпераменту // Почат. освіта.– 2001.– №33.– С.4.
373. Кравець В. Чому українське виховання повинно бути християнським? // Освіта.– 2001.– №65/66.– С.11.
374. Крамаренко Л. Формування національної самосвідомості учнів засобами еколого-натуралістичного виховання // Рід. шк.– 2000.– №6.– С.48-51.
375. Красовицький М.Ю. Виховна робота в школі : досвід і проблеми : Кн. для вчителя.– К.: Освіта,1992.– 183 с.
376. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.– Х.: Фоліо,2000.– 126 с.
377. Култаєва М.Д. Філософія освіти і виховання : досвід критичної саморефлексії // Філософія : Наук. вісн. №10 / Харк. держ. пед. ун-т.– Х.,2000.– Вип. 4.– С.26-29.
378. Ленгард Г. Школа на шляху у ХХІ століття : Освіта та ідея рівності // Відродження.– 1998.– №2.– С.24-26.
379. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти : Навч. посіб. [для студ., абітурієнтів] / М-во освіти України; Укр. ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти.–К.: Магістр-S,1996.– 256 с.
380. Любар О. Опанування майбутніми вчителями української педагогічної культури // Рід. шк.– 2000.– №9.– С.9-10.
381. Моргун В.Ф. Інтеграція і диференціація освіти : особистісний та технологічний аспекти // Постметодика.– 1996.– №4.– С.41-45.
382. Набока Б. Інтернет-технологія як фактор підвищення кваліфікації вчителів // Шлях освіти.– 2001.– №1.– С.37-39.
383. Напрями втілення гуманістичного ідеалу в розбудові освіти // Психологічні аспекти гуманізації освіти: Кн. для вчителя.– К.– Рівне,1996.– С.8-11.
384. Настенко Н.Н. Філософія освіти та філософія творчості в закладах нового типу Полтавщини // Педагогічна практика та філософія освіти.– Полтава: ПОШОПЦ,1997.– С.94-95.
385. Науменко У. Чи існує територіальна нація? : Проблема виховання укр. нац. ідеї в шк. // Освіта.– 1997.– 26 лют.-5 берез.– С.5.
386. Никитин А.А. Организационные проблемы гуманизации образования // Актуальні проблеми педагогіки і психології.– Д.,1996.– Т.1.– С.88-89
387. Ничкало Н. Філософія сучасної освіти // Педагогіка і психологія.– 1996.– №4.– С.49-57.
388. Нові технології виховання : Зб. наук. ст.– К.,1995.– 155 с.
389. Оржехівський В. Від громадянської освіти до громадянської культури // Відродження.– 1999.– №5.– С.25-26.
390. Орієнтований зміст виховання в національній школі : Метод. рек. / За заг. ред. Є.І.Коваленко.– К.: ІЗМН,1996.– 136 с.
391. Особистісно-зорієнтоване навчання // Завуч.– 2001.– №20/21.– С.21-35.

392. Паламарчук В. Від творчої особистості – до нових технологій навчання // Директор шк. - 2001.– №8 .– С.2-4.
393. Паламарчук В.Ф. Техне інтелектус : (технологія інтелект. діяльності учнів) : Посіб. для вчителів.– К.,1999.– 90 с.
394. Педагогічні аспекти підвищення ефективності виховного процесу в початковій школі в умовах відродження і становлення національної системи виховання : Матеріали обл. наук.-практ. конф., м.Чернігів, 23-24 лют. 1994 р.– Чернігів,1994.– 79 с.
395. Пилипенко В.Д., Мовчан В.П. Упровадження особистісно-орієнтованих педагогічних технологій в освітній процес школи // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.161-166.
396. Подмазін С. Сутність парадигми особистісно-орієнтованої освіти // Директор шк.– 2000.– №3.– С.49-53; №7.– С.58-63.
397. Помагайбо В. Філософія освіти третього тисячоліття // Директор шк.– 2000.– №38.– С.8-9.
398. Потелло Н.Я. Зміст і форми організації національного виховання // Філософія освіти в сучасній Україні. - К.,1997.– С.279-281.
399. Про реалізацію гуманістичних принципів у розбудові освіти й педагогічній діяльності // Психологічні аспекти гуманізації освіти: Кн. для вчителя.– К.;Рівне,1996.– С.5.
400. Просандєєва Л. Філософія виховання в контексті подолання підліткової депривації // Рід. шк.– 2000.– №9.– С.10-11.
401. Протасова Н. Особистісна орієнтація навчання в освіті педагогів // Рід. шк.– 1999.– №1.– С.72-73.
402. Рибалка В. Особистісний підхід у шкільництві : співпраця вчителів і шкільних психологів // Освіта і упр.– 1998.– №1.– С.81-90.
403. Рибалка В.В. Система виховання творчої особистості за І.П.Волковим // Обдар. дитина.– 1998.– №3.– С.10-14.
404. Ривкінд Й.А., Маргуліс Є.Д. Комп'ютер у школі : Кн. для вчителя.– К.:Рад. шк.,1991.– 191 с.
405. Романовський О.О., Романовська Ю.Ю. Гуманітарна і підприємницька освіта як необхідна умова подальшого розвитку держави // Пульсар.– 2000.– №9.– С.42-44.
406. Руденко Ю.Д. Національне виховання : відродження, перспективи // Педагогіка і психологія.– 1994.– №1.– С.132-139.
407. Садова В.В. Педагогічна творчість - важлива умова ефективного запровадження інновацій у школу // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.304-310.
408. Сазонова О., Сабадашова Л. Індивідуально орієнтована система навчання (ІОСН) // Хімія. Біологія.– 2001.– №4.– Вкладиш.
409. Сбруєва А. Освіта в умовах глобалізації // Шлях освіти.– 2001.– №2.– С.22-25.
410. Сметанський М. Самовиховання як засіб індивідуалізації виховної роботи в школі // Почат. шк.– 1999.– №1.– С.4-7.
411. Співаковський О.В. Про вплив інформаційних технологій на технології освіти // Інформатика.– 2001.–№38 .– С.2-3.
412. Стельмахович М. Відродження національної системи виховання й педагогіки в період перебудови й будівництва незалежної Української Держави // Любар О. та ін. Історія української педагогіки : Навч. посіб.– К.,1999.– С.318-328.

413. Стельмахович М. Джерела вічні й невичерпні // Рід. шк.– 1995.– №12.– С.10-14.
414. Столяренко О. Філософсько-педагогічний зміст формування ціннісного ставлення до людини // Рід. шк. - 2001.– №3.– С.18-21.
415. Стрельников В. Розвиток особистісних смислів і ціннісних орієнтацій педагога // Шлях освіти.– 2001.– №2.– С.11-13.
416. Таланчук П.М. " Починати треба спочатку ... " // Почат. шк.– 1993.– №1.– С.2-3.
417. Тевлін Б.Л. Рейтингова система оцінки знань учнів // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.242-246.
418. Тищенко С. Особливості усвідомлення вчителями шляхів та засобів гуманізації виховного процесу в школі // Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки, м. Рівне, 15-17 черв. 1998 р.– Рівне,1998.– С.101-102.
419. Токарева А.М. Правове виховання учнівської молоді // Відродження.– 1998.– №6.– С.14-16.
420. Торган Н. Інтернет на уроці: шкідлива звичка чи помічник учителя ? // Президент. вісн.– 2000.– №22.– С.23.
421. Трубачова С.Е. Особливості застосування методів самостійного набуття знань // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.217-221.
422. Туташинський В. Застосування нових інформаційних технологій у превентивному вихованні підлітків // Учитель. - 2000.– №4/6.– С.24-26.
423. Федорова Н.Ф. Місце школи-лабораторії в системі освіти // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес . 1997 р.– К.,1998.– С.346-351.
424. Філіппов В.М., Сорока І.В. Актуальність класичних принципів освіти // Філософія освіти в сучасній Україні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. "Філософія сучасної освіти та стан її розробки в Україні", 1-3 лют. 1996 р. / М-во освіти України, НАН України, АПН України, ІЗМН.– К.,1997.– С.179-181.
425. Філософія освіти XXI століття : проблеми і перспективи : Методол. семінар, 22 листоп. 2000 р. : Зб. наук. пр. Вип. 3 / За заг. ред. В. Андрущенко.– К.:Знання,2000.– 519 с. - (АПН України. Ін-т вищої освіти).
426. Фурман А. Духовність – основа нової школи : фундаментальний експеримент у лицей №157 м. Києва // Освіта.– 1996.– 30 жовт.– С.2-3.
427. Хоружа Л. Гуманізація навчально-виховного процесу // Рід. шк.– 2000.– №1.– С.54-56.
428. Цінності освіти і виховання : Наук.-метод. зб. / Упоряд. О.М.Павліченко; За заг. ред. О.В.Сухомлинської.– К.,1997.– 224 с.
429. Чирка В.В. , Чирка Г.Є. Навчання мислетворчості – складова філософії освіти // Шкіл. світ.– 1998.– №10 .– С.2.
430. Шевченко С. Управління сучасними системами виховної роботи // Рід. шк.– 1998.– №3.– С.73-76.
431. Шейко С.В. Поліцентричний характер української філософії освіти // Педагогічна практика та філософія освіти.– Полтава:ПОПОП,1997.– С.126-128
432. Шемет П.Г. Взаємодія філософії освіти і педагогічної практики у навчальних закладах нового типу // Педагогічна практика та філософія освіти.– Полтава:ПОПОП,1997.– С.5-9.

IV РОЗДІЛ

Організація та управління народною освітою. Школознавство

Нові орієнтири розвитку української школи привели до корінних змін в управлінні нею. Процес демократизації та гуманізації навчання передбачає послаблення авторитарних методів керівництва і перехід до таких форм педагогічного менеджменту, за допомогою яких найкраще розкривається творчий потенціал вчителя. Нині створюється нова управлінська модель школи, запроваджуються нові освітні технології. Все це потребує ретельної організаційної основи.

У багатьох публікаціях досліджуються також окремі проблеми школознавства, зокрема з таких актуальних проблем, як запровадження авторських курсів, підходів до оцінювання учнівських знань та ефективності навчально-виховного процесу. Вчительству, безумовно, стануть у пригоді бібліографічні дані про значний масив інструктивно-регламентуючих документів, прийнятих за останні роки.

У розділі вміщено 97 публікацій.

433. Азбука внутрішкільного контролю та керівництва: Інформ.-метод. вісн. / Уклад.: О.М.Перехейда, В.В.Салій.– К.,1995.– 64 с.
434. Аніскіна Н. Директор – директоріві. Ще раз про педраду // Директор шк.– 2001.– №4.– С.15-16.
435. Антонець М.Я. Проблеми початкової освіти // Почат. шк.– 1993.– №10.– С.20-24.
436. Атестація загальноосвітніх шкіл / М.І.Сметанський, В.М.Галузяк, М.І.Слободянюк, В.І Шахов ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського.– Вінниця,2001.– 310 с.
437. Афанасьєв М. Знову про 12-бальну систему // Завуч.– 2001.– №32.– С.2-4.
438. Барзенкова Т. Розвиток персоналу в інноваційній школі // Директор шк.– 2001.– №13.– С.4-5.
439. Біомодулі на єдиній основі : Для створення зоокуточків в дошкільних, шкільних та лікувальних закладах // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №23.– С.21-25.
440. Болсун С. Модель ідеального вчителя // Рід. шк.– 1999.– №2.– С.55-58.
441. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / М-во освіти України, АПН України, НПУ ім. М.П. Драгоманова.– К.,2000.– 191 с.
442. Василенко Н.В. Оновлення функцій управління школою // Імідж школи на порозі ХХІ століття.– К.,1999.– Ч.2.– С.47-49.
443. Васильченко Н. Про деякі аспекти управління школою нового типу // Шлях освіти.– 2001.– №2.– С.29-31.
444. Вимоги до печаток, штампів і вивісок загальноосвітніх навчальних закладів // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 2000.– №11.– С.19-20.
445. Вітюк В. Творчий потенціал учителя // Директор шк.– 2001.– №14.– С.5.
446. Вітюк О.О. Напрямки використання комп'ютера в управлінській діяльності школи // Комп'ют. у шк. та сім'ї.– 2000.– №1.– С.32-33.
447. Гнатюк Д.О. Управління школою: ідеї, системи, технології // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали конф. - Луцьк,1999.– С.22-27.

448. Гнатюк Д. Педагогічний аналіз діяльності керівника школи // Директор шк.– 2001.– №29/32.– С.67-88.
449. Грещук А. Деякі аспекти управлінської діяльності в освіті // Нова пед. думка.– 2000.– №1.– С.21-24.
450. Даниленко Л. Метод діалогового спілкування в управлінській діяльності // Завуч.– 2001.– №7.– С.2.
451. Даниленко Л.І. Представницька функція директора школи та шляхи її реалізації // Імідж школи на порозі ХХІ століття.– К.,1999 .– Ч.2.– С.133-143.
452. Даниленко Л.І. Управління процесом упровадження педагогічних інновацій у практику роботи сучасної школи : (теоретико-прикладний аспект) // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.287-293.
453. Даниленко Л.І., Островерхова Н.М. Модернізація управління загальноосвітньою школою : Наук.-теорет. обґрунтування та метод. рек.– К.,1994.– 140 с.
454. Дарманський М.М. Соціально-педагогічні основи управління освітою в регіоні.– Хмельницький : Поділля,1997.– 384 с.
455. Державні стандарти для присвоєння кваліфікації вчителя // Директор шк.– 2001.– №33.– С.14-15.
456. Діти-сироти на Житомирщині : проблеми утримання, навчання, виховання / Житомир. пед. ін-т ім. І.Франка та ін.– Житомир: Полісся,1993.– 109 с.
457. Дудник Л. Коли школа має право : [Прогр. створення нової моделі орг. та змісту управл. діяльності] // Директор шк. Україна.– 2001.– №8.– С.50-53.
458. Етапи виконання Закону про мови в школах м. Києва : Статистика // Нова освіта України.– 1993.– №4.– С.67.
459. Єльнікова Г.В. Сутність і механізм адаптивного управління загальною середньою освітою // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : Зб. наук. праць / Ін-т педагогіки.– К.,2000.– С.19-24.
460. Зайченко О.І. та ін. Теорія і практика управлінської діяльності районного відділу освіти / О.І.Зайченко, Н.М.Островерхова , Л.І.Даниленко.– К.:Техпрінт,2000.– 351 с.
461. Затуренська В. Деякі питання реалізації економічної реформи в системі загальної середньої освіти // Економіка України.– 1992.– №6.– С.71-74.
462. Затуренська В.О. Інновації в економічній діяльності сучасної школи // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ.конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.314-319.
463. Затуренська В.О., Гончарова В.П. Управління економічною діяльністю сучасної школи // Імідж школи на порозі ХХІ століття.– К.,1999.– Ч. 2.– С.270-275.
464. Зоц В.М. Типи моделей управління школою // Зміст і технології шкільної освіти : Матеріали конф. / Ін-т педагогіки АПН України .– К.,2000.– С.21-23.
465. Зразки шкільної документації // Директор шк.– 2001.– №29/32.– С.103-126.
466. Зюзько О.І. Розвиток соціально-психологічних аспектів управління освітою // Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики : Зб. наук. пр. / НПУ.– К.,2000.– Вип. 4.– С.237-242
467. Інструкція про переведення та випуск учнів навчальних закладів системи загальної середньої освіти усіх типів та форм власності // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України.– 2001.– №7.– С.17-24.

468. Інструкція про порядок доставки, комплектування та облік навчальної літератури // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1995.– №15.– С.26-31.
469. Інструкція про порядок оплати за користування підручниками в загальноосвітніх школах // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1996.– №24.– С.15-17.
470. Калинович Я. Аспекти управління навчально-виховним закладом // Директор шк.– 2001.– №29/32.– С.2-58.
471. Калініна Л. Професіограма українського директора школи : Моделювання управл. діяльн. директора шк. // Директор шк.– 2001.– №3.– С.13-15.
472. Калініна Л.М., Легкий М.П. Інформаційне забезпечення управління загальноосвітніми навчальними закладами // Зміст і технології шкільної освіти : Матеріали конф. / Ін-т педагогіки АПН України.– К.,2000.– С.27-28.
473. Карамушка Л.М. Психологічні основи управління закладами середньої освіти: Автореф. дис. ... д-ра психол. наук.– К.,2000.– 35 с.
474. Кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників, для яких встановлені кваліфікаційні категорії // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1992.– №20.– С.15-32; №22.– С.26-31.
475. Кириченко М.О. Управління загальноосвітнім навчальним закладом (методол. аспект): Автореф. дис. ... канд. пед. наук.– К.,2001.– 19 с.
476. Киричков Ю.В. Неперервна ступенева освіта. Управління. Оцінювання знань : Монографія.– К.: Політехніка ТОВ “Генеза”, 2001.– 173 с.
477. Кнорр Н.В. Система внутрішкільного управління у багатопрофільному ліцеї // Педагогічні інновації, ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.372-376.
478. Коломінський Н. Особистість як системоутворюючий фактор гуманізації управління в освіті // Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки, м. Рівне, 15-17 черв. 1998 р.– Рівне,1998.– С.45-46.
479. Колошин В., Козінчук Н. Практичні поради вчителю щодо педагогічної інтуїції // Почат. шк.– 2000.– №12.– С.4-7.
480. Кошинець О.Ю. Соціально-психологічні особливості управлінської діяльності керівника закладу освіти // Психологія : Зб. наук. пр. / НПУ ім.М.П.Драгоманова.– К.,2001.– Вип. 12.– С.297.
481. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти // Освіта.– 2001.– №8/9.– С.2-14.
482. Ларюк Е. Управлінська модель школи // Директор шк.– 2001.– №9.– С.5-6.
483. Лікарчук І. Системний підхід як важлива умова удосконалення управління загальноосвітнім закладом // Світло.– 1999.– №4.– С.9-13.
484. Логвіна-Бик Т.А. Проблеми педагогічного керівництва інноваційним освітнім процесом // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки.– К.,2000.– С.27-29.
485. Луковенко Ю. Освітня політика: проблеми і перспективи: Перспективи переходу від адм. до громад.-держ. системи упр. серед. освітою в Україні // Директор шк.– 2001.– №1.– С.4-6.
486. Лунячек В.Е. Елементи технології управління сучасною школою: Наук.-метод. посіб.– 2-ге вид., доповн.– Х.: Гімназія,1999.– 79 с.
487. Лунячек В. Теоретичні аспекти управління школою. Алгоритми діяльності підсистем школи // Директор шк.– 2000.– №6.– С.45-54.
488. Майборода В. Концепція шляхів демократизації управління освітою в Україні // Концептуальні засади демократизації та реформування в Україні: Пед. концеп.– К.,1997.– С.42-57.

489. [Матеріали 1-го Всеукраїнського з'їзду педагогічних працівників] // Почат. шк.– 1993.– №4.– С.3-8.
490. Мелешко В. Шкільне діловодство в малокомплектній початковій школі // Почат. шк.– 2001.– №2.– С.52-54.
491. Москаленко П., Василенко О. Проект поліфуркаційної середньої загальноосвітньої школи // Освіта і упр. - 1997. - №1.– С.169-172.
492. Набока В.С. Втілення нових інформаційних технологій у практичну роботу школи // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.358-363.
493. Наукові основи управління школою: Навч. посіб. для директорів шк. та ф-тів підготовки і підвищення кваліфікації організаторів нар. освіти / Харк. держ. пед. ін-т ім. Г.С.Сковороди; [Авт. колектив: Г.В. Єльнікова та ін.].– Х.:ХДП,1991.–169 с.
494. Начальная школа : проблемы, опыт, решения : Материалы и тез. науч.-практ. межвуз. конф. по пробл. нач. шк. / Под общ. ред. В.А.Труковой; М-во образования Украины, Измаил. гос. пед. ин-т.– Измаил,1992.– 102 с.
495. Нововведення у методиці та технології планування роботи в навчальному закладі: (Метод. рек.) / Уклад. М.Барна.– Л.:ЛОНМІО,1999.– 29 с.
496. Огнев'юк В., Радчук В. Управління освітою в Україні: аспектний аналіз теорії і практики // Світло.– 1996.– №2.– С.18-22.
497. Онишків З.М. Основи школознавства : Навч. посіб. для студ. пед. вузів / [Ред. Будний Б.Є.].– 2-ге вид.– Т.: Навч. кн.: Богдан,1999.– 95 с.
498. Онищук Л.А. Управління загальноосвітньою школою першого ступеня // Зміст і технології шкільної освіти : Матеріали конф. / Ін-т педагогіки АПН України.– К.,2000 .– С.23-24.
499. Організація управління загальноосвітньою школою на сучасному етапі: Метод. рек. / В.П.Гончарова та ін.– К.: Освіта,1992.– 44 с.
500. Островерхова Н.М. Директор авторського навчально-виховного закладу // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.352-357.
501. Островерхова Н.М. Парадигми управління авторськими закладами освіти.– К.: Глобус,1998.– 276 с.
502. Падалка О.С. Управління трудовим процесом в школі: правове регулювання: Навч. посіб. для пед. навч. закл. та шк. України .– К.: Укр. енцикл.,1993.– 348 с.
503. Пікельна В.С. Нова модель управління школою // Рід. шк.– 1992.– №11/12.– С.80-82.
504. Постельняк А.І. Азбука управління: Новопризначеному директору про управління школою: Метод. вісн.– 98 / Облас. ін-т удоскон. вчителів.– Кіровоград,1998.– 131 с.
505. Рабченюк Т. Управління процесом упровадження досягнень педагогічної науки та передового педагогічного досвіду в шкільну практику // Освіта і упр.– 1998.– №2.– С.27-32.
506. Рекомендації щодо розробки шкільних статутів : На допомогу керівникам загальноосвіт. закл. // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1993.– №6.– С.20-21.
507. Рум'янцева Д.І. Особистісно зорієнтований підхід до управління // Зміст і технології шкільної освіти : Матеріали конф. / Ін-т педагогіки АПН України.– К.,2000.– С.15-16.
508. Русаков А. Школа після доби змін : Перспективи, які віддаляються.– К.: Перше верес.: Шкіл. світ,2000.– 128 с.

509. Савченко О. Державні стандарти шкільної освіти і управління інноваційними процесами // Пед. газ.– 2001.– №8.– С.6.
510. Саламан Т. Учнівське самоврядування // Директор шк.– 2001.– №20.– С.5-6.
511. Сиротенко Г.О. Проблеми управлінської діяльності та пріоритетні напрями її вдосконалення // Постметодика.– 1999.– №2/4.– С.113-117.
512. Система контролю за організацією індивідуального навчання школярів // Директор шк.– 2001.– №29/32.– С.40-42.
513. Скульський Р. Наукові засади управління педагогічним процесом у сучасній школі // Обрії.– 1997.– №1.– С.4-6.
514. Соколов Ю.Т. Особливості управління навчальним закладом структурно-модульного типу // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.363-367.
515. Соколова И.В. Управление системой воспитательной работы в школе : Метод. пособие для преподавателей и студентов пед. спец. вузов /АПН Украины.Ин-т педагогики и психологии проф. образования.– К.: Знання,1998.– 50 с.
516. Солодухова О.С. Понятійні особливості професійної адаптації молодого вчителя // Гуманізація навчально-виховного процесу : Наук.-метод. зб.– Слов'янськ,1998.– Вип.3.– С.8-12.
517. Солтис Д. Управління освітою : досвід Канади і проблеми України // Економіка України.– 1994.– №7.– С.74-80.
518. Тевлін Б. Запровадження передового педагогічного досвіду: (Практ. аспект) //Директор шк.– 2001.– №19.– С.6.; №20.– С.12-14.
519. Типовий статут середнього загальноосвітнього навчально-виховного закладу // Зб. законодав. та нормат. актів про освіту.– К.,1994.– Вип.1.– С.40-62.
520. Топчій І. Робота загальноосвітнього закладу в умовах перехідного періоду на 12-річний термін навчання // Директор шк.– 2001.– №37.– С.2.
521. Троцько Г.В., Боданська О.Я. Основи школознавства : [Навч. посіб. для студ. ф-тів почат. навчання пед. закл.] / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди.– Х.,1998.– 173 с.
522. Умови проведення Всеукраїнської акції школярів та учнівської молоді “Посади сад” // Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №23.– С.25-26.
523. Управління школою у сучасних умовах. Проблеми теорії та практики / Київ. міжрегіон. ін-т удоскон. вчителів, АПН України. Ін-т педагогіки; Упоряд. Л.В. Кузьменко; Відп. ред. В.Г. Слюсаренко.– К.,1994.– 154 с.
524. Форми і методи внутрішкільного контролю // Директор шк.– 2001.– №29/32.– С.14-17.
525. Холодова О.С. Роль комп'ютерних технологій в управлінні школою // Комп'ют. у шк. та сім'ї.– 2000.– №1.– С.31-32.
526. Цуканова Т.О. Організаційно-педагогічні засади управління загальноосвітніми закладами приватної форми власності: Дис. ... канд. пед. наук.– К.,1999.– 191 с.
527. Чудакова В.П. Деякі інноваційні аспекти управлінської діяльності у розбудові нової школи // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 23-25 верес. 1997 р.– К.,1998.– С.298-304.
528. Шмуклер Ю.Г. Праця вчителя : Як вона оплачується? // Рід. шк.– 1992.– №3/4.– С.91-92.
529. Шумінська Л. Наукова організація праці учня і вчителя // Завуч.– 2001.– №5.– С.7-8.

V РОЗДІЛ

Теорія та методика освіти і навчання

Всезростаючого значення сьогодні набуває проблема оновлення змісту освіти, приведення його у відповідність до сучасних потреб особи і суспільства, оновлення методичного забезпечення навчального процесу.

В даному розділі зібрані документи (301 позиція), що свідчать про утвердження проблемно-діяльнісного типу навчального процесу замість переважаючого сьогодні інформаційного, матеріали щодо шляхів подолання стереотипної системи “суб’єктно-об’єктних” відносин між вчителем та учнем та заміни її “суб’єкт-суб’єктною” системою, за якої учень – не пасивний засвоювач, а активний замовник знань. Стверджуються розвиток самостійності учнів, їхньої пізнавально-дослідницької діяльності, систематичне формування в них умінь давати правильну оцінку життєвих фактів і явищ, виробляти власні погляди, переконання та ідеали, які ґрунтуються на національних та загальнолюдських цінностях. Висвітлюються застосування нових педагогічних та інформаційних технологій, новацій у сфері перевірки, оцінки і контролю знань, оновлення змісту навчання, що реально забезпечує доступність знань широкому загалу учнів різного рівня успішності, розширює сферу демократизму в навчанні, забезпечує формування цілісної особистості громадянина України.

530. Андрюшук А.О. Рейтингова технологія оцінки знань в навчально-виховному закладі // Педагогіка і психологія.– 1996.– №3.– С.86-93.
531. Атаманенко С., Смолянець В. Підручник: здобутки і перспективи // Освіта України.– 1996.– №5.– С.2.
532. Байбара Т.М. Теоретичні засади розробки змісту навчального предмета для початкової школи // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.170-174.
533. Балютіна К. Педагогічні проблеми гуманізації початкової освіти та шляхи їх вирішення // Почат. шк.– 1999.– №10.– С.46-48.
534. Барановська О. Сучасна модель оцінювання навчальних досягнень учнів: переваги і недоліки // Рід. шк.– 2000.– №7.– С.48-50.
535. Бачинський П.П. Пошуки шляхів утілення концепції гуманітаризації освіти // Педагогіка і психологія.– 1996.– №4.– С.57-63.
536. Безверха В.Є. Педагогічні умови використання в школі тестового контролю знань учнів // Педагогіка і психологія.– 1997.– №1.– С.53-58.
537. Береговой Я.А. Классно-урочная система, или Как учиться и учить? // Педагогіка толерантності.– 1997.– №1/2.– С.34-78.
538. Бібік Н. Соціалізація школяра – у базовому змісті початкової освіти // Почат. шк.– 1998.– №12.– С.10-11.
539. Бібік Н.М. Теоретичні засади моделі особистісно орієнтованого навчання за програмою “Крок за кроком” // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.134-138
540. Бойко З.І. Особливості використання унаочнення й ТЗН // Почат. шк.– 1996.– №5.– С.22-23
541. Бондар В. Дидактичне забезпечення управління процесом навчання // Освіта і упр.– 1997.– №2.– С.85-101.
542. Бондар С. Дидактичні засади гуманізації процесу навчання // Біологія і хімія в шк.– 1999.– №4.– С.13-17.

543. Бондар С.П. Новий зміст освіти і проблеми оновлення методів навчання // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К., 2000.– С.33-35
544. Борова Т. Функції управління навчальною діяльністю учнів // Рід. шк.– 2000.– №7.– С.45-46
545. Братанич О. Проблема дефініцій базових понять у теорії диференційованого навчання // Рід. шк.– 2000.– №7.– С.43-45.– Бібліогр.: 14 назв
546. Братанич О. Реалізація диференційованого навчання в умовах комбінованого уроку // Рід. шк.– 2000.– №11.– С.49-52.
547. Братанич О. Типові недоліки молодих учителів в організації диференційованого навчання на уроці // Рід. шк.– 2000.– №10.– С.51-53.
548. Бродський Я., Павлов О. Про стандарт загальної середньої освіти // Шлях освіти.– 2000.– №4.– С.2-5.
549. Бродський Я.С., Павлов О.Л. Функції стандартів освіти, їх структура і зміст // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.40-46.
550. Бурда М. Методичні проблеми 12-річного шкільного навчання // Пед. газ.– 2000.– №5.– С.4.
551. Бурда М. Теорія шкільного підручника як предмет педагогічного дослідження // Пед. газ.– 1998.– №8.– С.1.
552. Буринська Н.М. Дидактичні основи шкільного підручника з природничих дисциплін // Педагогіка і психологія.– 1999.– №3.– С.23-28.
553. Буринська Н.М. До проблеми оцінного контролю // Педагогіка і психологія.– 2000.– №2.– С.85-91.– Бібліогр.: 7 назв.
554. Буряк В. Самостійна робота як вид навчальної діяльності школяра // Рід. шк.– 2001.– №9.– С.49-51.
555. Буряк В.К., Бугрій О.В. Формування в учнів узагальнених пізнавальних умінь // Рід. шк.– 1993.– №2.– С.31-34.
556. Василенко О. Умови реалізації особистісно орієнтованого змісту загальної середньої освіти // Освіта і упр.– 1999.– №1.– С.53-58.
557. Васьков Ю. Дидактичні знання – кожному вчителю: [Модель процесу навчання] // Фіз. виховання в шк.– 1997.– №3.– С.13-16.
558. Васьков Ю. Провідний компонент дидактичного процесу // Фіз. виховання в шк.– 1998.– №4.– С.36-40.
559. Вашуленко М.С. та ін. Інтеграція змісту навчання грамоти, математики та ознайомлення з навколишнім середовищем у початковій школі / М.С.Вашуленко, Н.М.Бібік, Л.П.Кочіна // Педагогіка і психологія.– 2000.– №1.– С.16-20
560. Вашуленко М.С., Козак І.І. Загальнодидактичні підходи до структурування підручника з навчання грамоти // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.39-44.
561. Вашенко Г. Загальні методи навчання: Підруч. для педагогів.– К.:Укр. Видавн. Спілка,1997.– 410 с.
562. Верещак Є.П., Лозова О.М. Диференціація навчання за системою рейтингу // Педагогіка і психологія.– 1996.– №1.– С.112-120.
563. Верлань А.Ф., Тверезовська Н.Т. Дидактичні принципи в умовах традиційного і комп'ютерного навчання // Педагогіка і психологія.– 1998.– №3.– С.126-132.– Бібліогр.: 7 назв.
564. Вихрущ В.О., Дубчак С.О. Інформативність уроку як фактор розвитку пізнавальної активності молодших школярів // Почат. шк.– 1996.– №4.– С.12-14.
565. Волинець А.Г. Сучасні педагогічні інновації і школа майбутнього // Рід. шк.– 1993.– №8.– С.30-32.

566. Волинський В.П. Дидактичні основи створення навчального обладнання для середньої загальноосвітньої школи // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.102-103
567. Волинський В.П. Інноваційні технології і дидактичні засоби навчання // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.193-195
568. Волинський В.П. Можливості аудіовізуальних засобів навчання // Педагогіка і психологія.– 1997.– №3.– С.65-72.
569. Волинський В.П. Про організаційно-педагогічний дизайн підручника та принципи його реалізації // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.10-13.
570. Волинський В.П., Головка Н.І. Використання відеоінформації як засобу навчання // Педагогіка і психологія.– 1995.– №3.– С.71-76.
571. Володько В.М. Індивідуалізація й диференціація навчання: понятійно-категорійний аналіз // Педагогіка і психологія.– 1997.– №4.– С.9-17.
572. Волощук І.С. Методи розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку: Метод. посіб. // Рід. шк.– 1998.– №3.– С.29-51; №6.– С.29-52.
573. Галатюк Ю. Творча функція навчання // Шлях освіти.– 2000.– №3.– С.34-37.
574. Ганул О. Диференціація навчання: (З досвіду роботи) // Почат. шк.– 2000.– №10.– С.11-12.
575. Гевал П.А. Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів // Комп'ют. у шк. та сім'ї.– 2000.– №3.– С.33-34.
576. Гірний О. Аксиоми навчального плану // Шлях освіти.– 2001.– №3.– С.8-13.
577. Гірний О.І. Державний стандарт загальної середньої освіти: термінологія і методологія // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.33-39.
578. Гірний О. Яким мусить і яким може бути навчальний план 12-річної школи // Директор шк.– 2001.– №5.– С.1, 5-6, 11-12.
579. Гнатюк Д.О. Особистісно орієнтовані підходи // Пед. пошук.– 2000.– №4.– С.13-16.
580. Головка Н.І. Оптимізація динаміки розумової працездатності учнів на уроках з використанням відеоінформації // Педагогіка і психологія.– 1996.– №2.– С.75-79.
581. Головка Н.І. Урізноманітнення методів навчання засобами відеоінформації на уроках вивчення нового матеріалу // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.90-91.
582. Гончаренко С. В лабіринті суперечностей: [Пробл. визначення баз. змісту освіти, вироблення освіт. мінімуму] // Світло.– 2000.– №3.– С.6-8.
583. Гончаренко С. Інтеграція наукових знань і проблема змісту освіти // Постметодика.– 1994.– №2.– С.2-3.
584. Гончаренко С. Методика як наука // Шлях освіти.– 2000.– №1.– С.2-6; №2.– С.5-11.
585. Гончаренко С. Проблеми гуманітаризації змісту шкільної освіти // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.17-25.
586. Гончаренко С.У., Мальований Ю.І. Гуманітаризація загальної середньої освіти. Гуманітаризація процесу навчання // Почат. шк.– 1995.– №3.– С.4-10; №4.– С.9-13.
587. Гончаренко С., Мальований Ю. Гуманізація і гуманітаризація освіти // Шлях освіти.– 2001.– №2.– С.2-6; №3.– С.2-8.
588. Гончаренко С.У., Мальований Ю.І. Зміст освіти // Педагогіка толерантності.– 1997.– №1/2.– С.26-27.

589. Гончаренко С., Мальований Ю. Освітній стандарт української школи // Світло.– 1996.– №2.– С.2-6
590. Гончаренко С., Мальований Ю. Стандарт – загальноосвітній школі // Освіта України.– 1996.– №2.– С.4.
591. Гончаренко С., Мальований Ю. Що таке державний загальноосвітній стандарт // Біологія і хімія в шк.– 1996.– №2.– С.2-3.
592. Горькова С.О. Оновлення педагогічних технологій // Філософія: Наук. вісн. №10.–Х.,2000.– Вип.4.– С.143-145.
593. Григоренко В. Проблеми сучасного шкільного підручника // Директор шк.– 2000.– №6.– С.1-2.
594. Григоренко В. Як оновити нові підручники // Освіта.– 2000.– 5 січ.(№1/2).– С.7.
595. Гриньова М., Герасименко В. Різномірні навчальні програми //Рід. шк.– 1996.– №3.– С.69-70
596. Гриценко Л. Модульно-рейтингова система в школі // Фізика та астрономія в шк.– 1999.– №4.– С.12-14.
597. Гришина Т. До джерел рівневої диференціації // Рід. шк.– 1995.– №7/8.– С.25-29.
598. Громовий В. Якими повинні бути освітні стандарти? // Директор шк.– 2000.– №18.– С.11.
599. Гудзик І. Побудова тексту підручника як фактор його читабельності // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.123-127.
600. Гудзь В. Формування у школярів узагальненої картини світу // Рід. шк.– 1999.– №10.– С.40-42.
601. Гузенко О. Проблема формування мотивації навчання у сучасній школі // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали конф.– Луцьк,1999.– С.35-38.
602. Гуржій А.М. та ін. Дидактичні основи створення навчального обладнання : Навч. посіб. /А.М.Гуржій, В.П.Волинський, В.В.Самсонов.– К.: [Б.в.],1999.– 337 с.– Бібліогр.: с.286-336.
603. Гуржій А.М. та ін. Засоби навчання: Навч. посіб. / А.М.Гуржій, Ю.О.Жук, В.П.Волинський.– К.: ІЗМН,1997.– 208 с.– Бібліогр.: с.195-208.
604. Гуржій А. та ін. Засоби навчання для закладів освіти: Здобутки, проблеми, перспективи, шляхи розвитку / А.Гуржій, В.Самсонов, В.Волинський // Освіта України.– 1999.– 4 серп.(№31/32).– С.7
605. Гуржій А. та ін. Навчальний підручник для 12-річної загальноосвітньої школи / А.Гуржій, М.Бурда, В.Волинський // Освіта України.– 2001.– 30 трав.(№22).– С.10
606. Гусак Т. Нестандартні уроки: формування відповідального ставлення школярів до учіння // Рід. шк.– 1999.– №9.– С.49-50.
607. Даниленко Л. Інноваційна педагогіка: до практики через теорію: 3 нотаток науковця // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.36-38.
608. Даниленко Л. Теорія і практика інноваційної діяльності в загальній середній освіті // Упр. освітою.– 2001.– №3.– С.9.
609. Даниленко Л.І., Островерхова Н.М. Пріоритетні принципи навчання в сучасній загальноосвітній школі.– К.: [Б.в.],1994.– 49 с.
610. Дейкун Д.І., Шевченко В.Г. Навчальні плани: сучасний стан, проблеми, перспективи // Рід. шк.– 1993.– №6.– С.60-65.
611. Дементієвська Н.П., Морзе Н.В. Телекомунікаційні проекти: стан та перспективи // Комп'ют. у шк. та сім'ї.– 1999.– №4.– С.21-24.
612. Джеджула О. Дидактичний аспект формування змісту навчальної дисципліни // Труд. підготовка в шк.– 1999.– №1.– С.39-41.

613. Дзюба Л.П., Савельєва О.В. Початкова школа в умовах реформування шкільної освіти // Постметодика.– 1999.– №2/4.– С.123-124.
614. Діалогічна взаємодія у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи: Кн. для вчителя / В.В.Андрієвська, Г.О.Балл, А.Г.Волинець; За ред. Г.О.Балла, О.В.Киричука, Р.М.Шамелашвілі.– К.: [Б.в.], 1997.– 136 с.
615. Діденко Л. Інтеграція у навчанні шестирічок // Почат. освіта.– 2001.– №10.– С.6.
616. Дмитренко П., Джеджула О. До питання інтенсифікації навчального процесу // Труд. підготовка в закл. освіти.– 1999.– №3.– С.26-29.
617. Дрогомирецька О. Особливості системи контролю знань, умінь та навичок // Рід. шк.– 1999.– №1.– С.55-58.
618. Дубінка М. Навчити дитину вчитися // Почат. шк.– 1998.– №6.– С.53-56.
619. Дурманенко Є.А. Інтеграція знань про природу, людину і суспільство як засіб формування світогляду учнів загальноосвітньої школи // Пед. пошук.– 1998.– №2/3.– С.56-58.
620. Дусавицький О.К. Система розвивального навчання: засади становлення // Почат. шк.– 1996.– №11.– С.4-7.
621. Євтуненко Н.О. Елементи диференційованого навчання в початковій школі // Пед. скарбниця Донеччини.– 1998.– №1.– С.34-36.
622. Жорник О. Формування пізнавальної активності учнів у процесі спільної ігрової діяльності // Рід. шк.– 2000.– №1.– С.27-28
623. Завада Т. Завдання підручників з предметів гуманітарного циклу // Рід. шк.– 1994.– №12.– С.58.
624. Загальні принципи стандартизації освіти / С.Гончаренко, Н.Пастернак, Х.Лах та ін. // Шлях освіти.– 1998.– №4.– С.2-5.
625. Захарова Н. Пізнавальні завдання формують в учнів загально-пізнавальні вміння // Почат. шк.– 2001.– №1.– С.67-70.
626. Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали звіт: наук. конф. Ін-ту педагогіки АПН України (28-30 берез. 2000р.) / Редкол.: В.М.Мадзігон, М.І.Бурда та ін.– К.: Пед. думка, 2000.– 115 с.
627. Зміст освіти й дидактична стратегія // Учитель.– 1999.– №11/12.– С.30-35
628. Зозуля О. Спрямованість особистості учня на навчально-пізнавальну діяльність // Рід. шк.– 2000.– №9.– С.59-60
629. Зоц В. Школа модульного типу як демократична форма організації навчання // Рід. шк.– 1996.– №10.– С.25-28.
630. Зубань В. Розвивальне навчання – школа 2000-го року // Почат. шк.– 1999.– №7.– С.13-15
631. Зязюн І. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії // Світло.– 1996.– №1.– С.4-9; Постметодика.–1996.–№4.–С.11-13.
632. Іванов О.В. Державний стандарт освіти – гарантія якості навчання // Пед. скарбниця Донеччини.– 1996.– №2.– С.27-28.
633. Ільченко В. Базовий навчальний план – на обговорення // Пед. газ.– 2000.– №5.– С.7.
634. Ільченко В.Р. Конструювання цілісності змісту освіти // Постметодика.– 1994.– №2.– С.14-16.
635. Ільченко В.Р. Мислення учнів школи майбутнього: [Систематизація та інтеграція змісту освіти] // Почат. шк.– 1996.– №10.– С.5-8.
636. Ільченко В.Р. Роздуми про основи створення потрібного дітям підручника // Постметодика.– 1996.– №1.– С.24-27.
637. Ільченко В.Р. Система підручників природничо-наукового циклу // Педагогіка і психологія.– 1996.– №4.– С.63-72.

638. Ісхакова Л.В. Організація групових форм роботи на уроці // Почат. шк.– 1996.– №7.– С.28, 37.
639. Кальф Т. Технологія створення сценарію навчального модуля // Рід. шк.– 1996.– №8.– С.49-52
640. Камінська Л.Ф. Виховуємо особистість: [Розвиваюче навчання] // Пед. пошук.– 1996.– №2.– С.19-20.
641. Кашуба Л.І. Розвиток пізнавальних інтересів у дітей молодшого шкільного віку // Пед. пошук.– 1996.– №2.– С.36-38.
642. Кивлюк О.П. Нові інформаційні технології навчання – фактор підвищення творчої активності молодших школярів // Психолого-педагогічні науки: Наук. зап.– Ніжин,2000.– С.34-37.
643. Кизенко В.І. та ін. Шкільний освітній компонент: сутність, функції, реалізація / В.І.Кизенко, Ю.І.Мальований, Е.М.Соф'янц.– Донецьк: ТОВ “КІТІС”,1999.– 72 с.
644. Киричук О.В., Коберник О.М. Психолого-педагогічне проектування навчально-виховного процесу // Педагогіка і психологія.– 1996.– №4.– С.4-9.
645. Класно-урочна система в дзеркалі педагогічної думки // Педагогіка толерантності.– 1997.– №1/2.– С.13-33.
646. Клокар Н., Потіха В. Сходінки вдосконалення: [Інтеграція навч.-вихов. процесу] // Світло.– 1998.– №3.– С.17-18.
647. Коберник О. Проективна педагогіка і національна школа // Шлях освіти.– 2000.– №1.– С.7-9.
648. Коберник О., Коберник Г. Активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів // Рід. шк.– 1999.–№12.– С.55-60.
649. Коваленко О.М. Розв'язання проблеми індивідуалізації навчання у системі навчальних посібників для початкової школи // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.164-166.
650. Ковалишина Д. Стимулювати творчі можливості: Реалізація творч. потенціалу школярів у початк. шк. // Рід. шк.– 1996.– №10.– С.41-42.
651. Ков'ях Т. Інтеграція наукових знань і проблема змісту освіти // Світло.– 1998.– №1.– С.30-31.
652. Кодлюк Я.П. Дидактичні аспекти формування допитливості // Почат. шк.– 1996.– №5.– С.5-8.
653. Кодлюк Я.П. До проблеми функцій шкільного підручника //Проблеми сучасного підручника : Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.28-31.
654. Козлова О.Г. Методика інноваційного пошуку вчителя: Навч.-метод. посіб.– Суми: ВВП “Мрія-1” ЛТД,1998.– 96 с.
655. Козловська І.М., Собко Я.М. Принципи дидактики в контексті інтегративного навчання // Педагогіка і психологія.– 1998.– №4.– С.48-53.
656. Коленда О. Загальноосвітній школі – нову систему оцінювання учнів // Нова пед. думка.– 1997.– №3.– С.48-51.
657. Колесник М.І. Наочність у навчальному процесі // Педагогіка і психологія.– 1997.– №2.– С.32-37.
658. Корнєєв В.П. Основи розвитку пізнавальних інтересів // Рід. шк.– 1993.– №5.– С.36-40.
659. Корсак К. Про національні і світові “стандарти” середньої освіти // Рід. шк.– 1999.– №4.– С.20-23.– Бібліогр.: 7 назв.
660. Корсакова О. Про технологію диференційованого навчання // Рід. шк.– 2001.– №9.– С.44-46.
661. Котелянець Н. Проектний метод навчання молодших школярів // Рід. шк.– 2001.– №10.– С.47-48.

662. Коцур В.П., Чернов Б.О. Проблеми удосконалення структури шкільних підручників // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.6-10
663. Кочіна Л. та ін. Особливості навчання учнів початкових класів /Л.Кочіна, С.Дубовик, Т.Нелепенко // Почат. освіта.– 1999.– №10.– С.4
664. Краснова М. Розвиток творчих здібностей учнів на основі диференціації навчання // Шлях освіти.– 1996.– №1.– С.48-49.
665. Кремень В. Особистісно-розвивальне навчання як науковий пріоритет // Рід. шк.– 1998.– №11.– С.53-57.
666. Кубрак В.І., Дроб'язко П.І. Диференційоване навчання в початкових класах // Педагогіка і психологія.– 1994.– №2.– С.71-76.
667. Кузьменко О. П'ять проблем уроку-семінару // Рід. шк.– 1996.– №5/6.– С.72-75.
668. Кукалець М. Підготовка учнів до активного засвоєння нових знань // Рід. шк.– 1996.– №2.– С.25-26.
669. Курінчук Л. Сучасний підручник: яким йому бути? // Почат. освіта.– 2000.– №40.– С.3.
670. Лаврешина Г. Дидактичні умови формування логічної культури учнів // Рід. шк.– 2000.– №9.– С.23-25.
671. Лапінський В. Проблемні аспекти розробки і використання електронного підручника // Інформатика.– 2001.– №17.– С.1-2.
672. Левченко І.А. Технологія розробки авторських навчальних програм курсів за вибором та факультативів // Пед. скарбниця Донеччини.– 1998.– №1.– С.33
673. Лемехова Р.А. Дидактичні складові змісту початкової освіти // Педагогіка і психологія.– 2000.– №1.– С.29-32.
674. Липова Л. та ін. Технології індивідуалізованого навчання / Л.Липова, С.Ренський, М.Кушнір // Рід. шк.– 2001.– №8.– С.16-18.
675. Липова Л., Ясинська А. Методи навчання природничих дисциплін: традиції та інновації // Рід. шк.– 1999.– №7/8.– С.57-59
676. Лисенко Л.В. Модульне навчання і рейтингова система оцінювання знань учнів // Почат. шк.– 1995.– №3.– С.27-29.
677. Литвиненко С.А. Гуманістичні засади сучасної шкільної освіти // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.30-33.
678. Логачевська С.П. Диференціація у звичайному класі: Посіб. для вчителів, методистів, студ. /За заг. ред. О.Я.Савченко.– К.: [Б.в.],1998.– 288 с.
679. Лозова В.І. та ін. Педагогіка. Розділ “Дидактика”: Навч.-метод. посіб. / В.І.Лозова, П.Г.Москаленко, Г.В.Троцько.– К.: ІСДОУ,1993.– 140 с.
680. Лухтай Л.К. Нестандартний урок // Почат. шк.– 1992.– №3/4.– С.31-32.
681. Ляшенко О. Державний стандарт середньої освіти: концептуальні засади та підходи до його створення // Шлях освіти.– 1998.– №2.– С.5-9.
682. Мадзігон В. Зміст шкільної освіти. Яким йому бути // Пед. газ.– 1998.– №6.– С.2.
683. Макрідіна Л. Сучасні технології навчання: (Формування творч. особистості) // Рід. шк.– 1997.– №6.– С.46-48.
684. Малафіїк І. Стратегія диференційованого навчання // Нова пед. думка.– 1995.– №1.– С.8-12.
685. Малихін А. Тести у навчальному процесі сучасної школи // Рід. шк.– 2001.– №8.– С.7-8
686. Мальований Ю. Педагогічна наука – школі: [Про зміст шк. освіти та організацію навч. процесу] // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.80-85.

687. Мальований Ю. Педагогічна сутність гуманізації навчання // Шлях освіти.– 1997.– №2.– С.6-10.
688. Мальований Ю. Педагогічні проблеми гуманізації змісту шкільної освіти // Шлях освіти.– 1998.– №4.– С.5-8.
689. Мальований Ю., Кизенко В. Сутність і функції шкільного освітнього компонента // Біологія і хімія в шк.– 2001.– №3.– С.3-6.
690. Маслай Г.С. Про концепцію Державного стандарту загальної середньої освіти // Пед. пошук.– 1996.– №2.– С.7-8.
691. Матвієнко П. Орієнтир на освітні технології // Почат. шк.– 2000.– №1.– С.3-4.
692. Матіюк І. Інноваційні підходи до створення моделей навчального процесу // Директор шк.– 2001.– №19.– С.1,4-5; №20.– С.11; №21/22.– С.12-15.
693. Матюша І.К. Творча спрямованість навчального процесу в школі // Педагогіка і психологія.– 1996.– №3.– С.70-74
694. Матяш Н.Ю. Проблеми шкільного підручника // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки АПН України.– К.,2000.– Вип.2.– С.68-74.
695. Мельник В.В. Наукове проектування навчального модуля // Педагогіка і психологія.– 1997.– №1.– С.71-79.– Бібліогр.: 15 назв
696. Мельник Ю. та ін. Організація індивідуального навчання в сільській школі / Ю.Мельник, О.Поліщук, В.Шепотько // Рід. шк.– 2000.– №12.– С.5-8.
697. Мельниченко Б.Ф. Наукові основи змісту базового компонента зарубіжної та вітчизняної шкільної освіти // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.71-72.
698. Мельничук О. Впровадження мережевих технологій у школі //Рід. шк.– 2000.– №10.– С.34-35.
699. Мельничук О. Internet у школі: організація і навчання // Рід. шк.– 2001.– №11.– С.37-38.
700. Мещанова Г. Експериментальний курс “Розвивальні ігри” : Посіб. для вчителів почат. шк. // Рід. шк.– 1996.– №8.– С.31-48.
701. Митник О., Шпак В. Народження нестандартного уроку // Почат. шк.– 1997.– №12.– С.11-23.
702. Момот Л.Л. Навчально-пошукові тексти у структурі підручника // Проблеми сучасного підручника : Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.21-24.
703. Момот Л., Осадчук Р. Методи навчання, які формують емоційно-оцінну діяльність // Укр. л-ра в загальноосвіт. шк.– 1999.– №6.– С.41-43.
704. Моргун В.Ф. Інтеграція та диференціація освіти: особистісний та технологічний аспекти // Постметодика.– 1996.– №4.– С.41-45.
705. Моргун О., Підласий А. Керовані ілюстрації як дидактичний засіб: [Про комп’ют. підруч.] // Рід. шк.–1995.–№1.–С.57-58.
706. Моргун О.М., Підласий А.І. Комп’ютерний підручник як новий дидактичний засіб // Педагогіка і психологія.– 1994.– №1.– С.117.
707. Недодатко Н. Методи і прийоми активізації навчально-дослідницької діяльності старшокласників // Рід. шк.– 1999.– №10.– С.58-59.
708. Недодатко Н. Формування навчально-дослідницьких умінь старшокласників // Рід. шк.– 1999.– №9.– С.36-38.
709. Ничкало Н.Г. Проблеми сучасної дидактики // Шлях освіти.– 1997.– №4.– С.52-54
710. Нікітіна Ю. Закладаємо фундамент: Розвиток творч. здібностей мол. школярів // Рід. шк.– 1996.– №10.– С.36-37.

711. Новий підручник: яким йому бути? // Завуч.– 2000.– №23/24.– С.2-3.
712. Одарич Л.О. Чи доцільно навчати по-старому?: [Про інтенсифікацію навч. процесу] // Рід. шк.– 1994.– №5.– С.62.
713. Омельченко Ж. Основні принципи педагогічного процесу // Почат. шк.– 1997.– №11.– С.51.
714. Онишків З.М. Стимулювання навчальної діяльності молодших школярів // Почат. шк.– 1996.– №4.– С.10-12.
715. Оржехівський В.М. Про оптимізацію розподілу бюджету навчального часу // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.65-70.
716. Оржехівський В. Проекти навчального плану: Порівнял. аналіз // Шкіл. світ.– 1998.– №3.– С.2-3.
717. Орлова І. та ін. Засоби навчання та їх класифікація / І.Орлова, В.Самсонов, М.Шут // Фізика та астрономія в шк.– 1999.– №4.– С.38-40.– Бібліогр.: 5 назв.
718. Осадчук Р.І. Дидактичні вимоги до підручників // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.33-35.
719. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / За заг. ред. О.М.Пехоти.– К.:А.С.К.,2001.– 256 с.
720. Особистісно-розвивальне навчання як науковий пріоритет // Учитель.– 1999.– №11/12.– С.36-43.
721. Остапчук М.В. Складання запитання учнями як метод активізації мислення при диференційованому навчанні // Педагогіка миру в навчально-виховному процесі школи і вузу: Матеріали міжвузів. наук.-практ. конф.– Рівне,1995.– С.244-245.
722. Палтишев М. Педагогічна гармонія і принципи дидактики // Завуч.– 2001.– №7.– С.9-10.
723. Палтышев Н.Н. Педагогическая гармония: Учеб.-метод. пособие для учителей.– К.:Магистр-S,1996.– 103 с.
724. Палтышев Н.Н. Педагогическое мастерство и пути его постижения. (В поисках практико-ориентирован. дидакт. подходов): Учеб.-метод. пособие для слушателей курсов усовершенствования учителей.– О.: [Б.и.],2000.– 120 с.
725. Пахомова С. та ін. Використання комп'ютера в навчанні учнів початкових класів / С.Пахомова, Г.Зінзура, Н.Пояркова // Шлях освіти.– 1998.– №4.– С.28-30.
726. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Херсон, 23-25 верес. 1997р.) / Редкол.: Л.І.Даниленко (голов. ред.) та ін.– К.: ІЗМН,1998.– 384 с.
727. Педагогічні технології: Навч. посіб. для вузів / О.С.Падалка, А.М.Нісімчук, І.О.Смолюк та ін.– К.: “Укр. Енциклопедія” ім.М.П.Бажана, 1995.– 253 с.
728. Питишкін-Потанич В. Оцінювання знань школярів // Рід. шк.– 1999.– №10.– С.51-53.
729. Підласий І., Підласий А. Педагогічні інновації // Рід. шк.– 1998.– №12.– С.3-17
730. Пінчук Т. Планування уроку // Рід. шк.– 1998.– №1.– С.61-63.
731. Плюхіна Н. Технологія навчання молодших школярів уміння вчитися // Почат. шк.– 1999.– №10.– С.61-62.
732. Погрібна Н.С. Проблеми організації особистісно орієнтованого навчального процесу у середній школі // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.66-70.
733. Подмазін С.І. Особистісно-орієнтований освітній процес. Принципи. Технології // Педагогіка і психологія.– 1997.– №2.– С.37-43.

734. Поліщук М. Шляхи індивідуалізації та диференціації навчання // Фіз. виховання в шк.– 1998.– №4.– С.21-23.
735. Початкове навчання. Які особливості навчання шестирічних учнів? / Л.Кочіна, І.Андрусенко, М.Захарійчук та ін. // Директор шк.– 2000.– №29/32.– С.36-40 вкладаша.
736. Приймачук Р.В. Моделювання навчального матеріалу як умова успішного засвоєння знань // Проблеми загальної та педагогічної психології: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Т.П,ч.6.– С.234-238.
737. Присяжнюк Н.І. Інтегровані уроки: (Метод. рек.) // Почат. шк.– 1996.– №8.– С.27-31; №10.– С.29-30, 35-36; 1997.– №2.– С.29-35; №6.– С.32-36; №7.– С.54-61
738. Присяжнюк Н.І. Умови ефективного навчання шестирічних учнів у малокомплектних школах // Педагогіка і психологія.– 1994.– №2.– С.28-34.
739. Присяжнюк Н., Капаціна В. Нормування навчального навантаження учнів 1-2 класів чотирирічної школи // Почат. шк.– 2000.– №10.– С.26-28
740. Проблеми переходу на нову структуру і зміст навчання учнів початкової школи: [“Круглий стіл”] // Почат. шк.– 2000.– №4.– С.4-8
741. Проблеми переходу початкової школи на новий зміст і термін навчання: [Матеріали Всеукр. семінару-наради] // Почат. освіта.– 2001.– №12.– С.1-4.
742. Проблеми розвиваючого навчання: Бібліогр. покажч. / Уклад.: Н.В.Щербак, К.О.Тимченко.– Миколаїв:МФ НаУКМА,1997.– 76 с.
743. Проскура О. Про проект Державного стандарту освіти для початкової школи: (З погляду психолога) // Почат. шк.– 1998.– №5.– С.1-3.
744. Психолого-педагогічні та методичні проблеми розвивального навчання:Зб.ст. / За ред. Б.Скоморовського.– Івано-Франківськ:[Б.в.],1998.– 444 с.
745. Редько В.Г. Місце і роль підручника в навчанні іноземної мови в середній школі // Педагогіка і психологія.– 1998.– №2.– С.41-47.
746. Рибенцев В.Н., Осадчий Г.В. Наочні посібники та їх використання на заняттях // Пед. скарбниця Донеччини.– 1998.– №2.– С.32-33.
747. Роль гри у навчанні й вихованні молодших школярів // Почат. шк.– 1997.– №6.– С.39-45.
748. Романенко Ю., Олійник М. Створення тестів для школи і визначення їх якості // Рід. шк.– 1999.– №7/8.– С.47-49.
749. Ротаєнко П.А. Про деякі особливості мультимедійних програм // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.83-84.
750. Ротаєнко П.А., Самойленко Н.І. Комп’ютерні технології навчання і підручник // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.79-83.
751. Ротаєнко П.А., Самойленко Н.І. Реалізація перевірки знань учнів у мультимедійних системах навчання // Комп’ют. у шк. та сім’ї.– 1999.– №4.– С.15-19.– Бібліогр.: 5 назв
752. Руденко С.П. Як зробити навчання індивідуальним: З досвіду //Педагогіка толерантності.– 1999.– №3/4.– С.64-67.
753. Руссол В., Івасишин О. Визначальний фактор гуманізації навчально-виховного процесу // Обрії.– 1996.– №1.– С.12-15.
754. Рябова В. Інноваційний аналіз дидактичних версій модульного навчання // Рід. шк.– 2000.– №1.– С.65-67.
755. Савченко О.Я. Альтернативні можливості початкової освіти // Почат. шк.– 1994.– №5.– С.3-6.
756. Савченко О.Я. Без якісного підручника якісна шкільна освіта неможлива // Пед. газ.– 2000.– №8.– С.2.

757. Савченко О. Вдосконалення навчально-виховного процесу в малокомплектних школах // Рід. шк.– 1995.– №5.– С.4-6.
758. Савченко О.Я. Державні стандарти – основа реформування змісту загальної середньої освіти // Пед. газ.– 1997.– №1.– С.1-2.
759. Савченко О. Державні стандарти шкільної освіти і управління інноваційними процесами // Пед. газ.– 2001.– №8.– С.6.
760. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: Підруч. для студ. пед. ф-тів.– К.:Абрис,1997.– 416 с.– (Трансформація гуманіт. освіти в Україні)
761. Савченко О.Я. Дидактичні особливості інтегрованих уроків //Почат. шк.– 1992.– №1.– С.2-8.
762. Савченко О. Зміст шкільної освіти на рубежі століть // Шлях освіти.– 2000.– №3.– С.2-6.
763. Савченко О. Основні напрями реформування шкільної освіти //Шлях освіти.– 1998.– №1.– С.2-6.
764. Савченко О. Проблеми розробки державних стандартів загальної середньої освіти в Україні // Почат. шк.– 1997.– №7.– С.2-5.
765. Савченко О. Я. Реформування змісту початкової освіти // Почат. шк.– 1996.– №1.– С.4-8.
766. Савченко О.Я. Стан і завдання реформування змісту загальної шкільної освіти // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.6-17.
767. Савченко О. Сучасний підручник має готувати учня до самоосвіти // Освіта України.– 1996.– №19.– С.3.
768. Савченко О.Я. Сучасний урок у початкових класах: Посіб. для вчителя.– 2-ге вид., доповн.– К.:Магістр-S,1997.– 256 с.
769. Садаєва О. Експеримент. Інновації. Результати // Світло.– 2000.– №3.– С.60-62.
770. Самодрин А.П. Виховання свідомої відповідальності за майбутнє в умовах профільно-диференційованої школи // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр.– К.,2000.– С.74-78.
771. Самойленко Н.І. Мультимедія як засіб впровадження самостійної роботи учнів // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.86-88.
772. Селюк П. Соціальна і педагогічна необхідність диференціації навчання // Фізика та астрономія в шк.– 1999.– №4.– С.9-10.
773. Семенюк Г.Ф. Диференціація та інтеграція змісту освіти //Постметодика.– 1994.– №2.– С.13
774. Сивашенко С. Уроки – ділові ігри // Фізика та астрономія в шк.– 1999.– №3.– С.13-15.
775. Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи: Метод. рек.: Проект / МОН України, АПН України // Почат. освіта.– 2001.– №38/40.
776. Система педагогічних вимог до засобів навчання: Навч. посіб. / А.М.Гуржій, І.В.Орлова, М.І.Шут та ін.– К.:НМЦ засобів навчання,1999.– 131 с.
777. Ситнікова Н. Модульне навчання: на терезах пережитого та омріяного // Рід. шк.– 1995.– №7/8.– С.20-22.
778. Сіднєв Л.М. Роздуми над навчальним планом // Рід. шк.– 1993.– №4.– С.4-6.
779. Сікорський П. Дидактичні принципи диференціації та інтеграції в складанні нових навчальних планів // Шлях освіти.– 2001.– №2.– С.7-11.
780. Сікорський П. До проблеми переходу на 12-бальну систему оцінювання // Рід. шк.– 2001.– №2.– С.3-6.

781. Сікорський П.І. Теорія і методика диференційованого навчання.– Л.:Сполом,2000.– 420 с.– Бібліогр.:с.407-418.
782. Скоморовський Б. Мала група як форма організації особистісно орієнтованого навчання // Обрії.– 1998.– №1.– С.16-17.
783. Соболєнко М. Навчасмо шестиліток // Почат. шк.– 2000.– №10.– С.7-10.
784. Сотніченко В.М. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності учнів: сутність і значення // Історія в шк.– 1998.– №5/6.– С.28-30.
785. Соф'янич Е. Варіативний компонент як засіб гуманізації навчально-виховного процесу 4-річної початкової школи:(Доп. на Всеукр. конф. з пробл. переходу почат. шк. на нову структуру і зміст навчання, 2-3 листоп. 2000р.) // Почат. шк.– 2001.– №1.– С.18-21.
786. Степанюк А.В., Гладюк Т.В. Інтеграція природничих дисциплін у школі // Педагогіка і психологія.– 1996.– №1.– С.18-24.
787. Сухорський С. Самоконтроль і самооцінка учнями знань // Рід. шк.– 1996.– №5/6.– С.61-63.
788. Сучасні освітні технології: Рек. бібліогр. покажч. Вип.1 / Центр. освітан. б-ка; Уклад.: Т.Ф.Букшина, Г.К.Черняєва.– К.:ВПОЛ,1999.– 59 с.
789. Сучасні освітні технології: Рек. бібліогр. покажч. Вип.2 / ДНПБ України; Уклад.: Т.Ф.Букшина, Г.К.Черняєва // Шкіл. світ.– 2001.– №34.
790. Тевлін Б.Л. Методика реалізації міжпредметних зв'язків у школі //Директор шк.– 1998.– №25.– С.4-5.
791. Теоретико-методологічні засади формування змісту загальної середньої освіти // Пед. газ.– 2000.– №2.– С.1-2.
792. Теплицький І. Комп'ютерне моделювання в школі як засіб розвитку творчого мислення учнів // Рід. шк.– 2000.– №9.– С.63-66.
793. Тесленко В. Перехід початкової школи на нову структуру і зміст освіти як передумова активізації розвитку здібностей молодших школярів // Почат. шк.– 2001.– №1.– С.15-18.
794. Типові переліки навчально-наочних посібників та технічних засобів навчання для загальноосвітніх шкіл (I, II, III ступені): Метод. посіб. / В.О.Зайчук, А.М.Гуржій, В.В.Самсонов та ін.– К.: [Б.в.], 1996.– 232 с.
795. Титов В.М. Класно-урочна система і новий образ особистості // Педагогіка толерантності.– 1998.– №1.– С.10-13.
796. Ткачук В. Дидактичні можливості комп'ютерної техніки в удосконаленні технології навчання // Освітняниц.– 1996.– №5/7.– С.45-47.
797. Тодосійчук В. Системність у навчанні //Світло.– 1999.– №1.– С.40-42.
798. Трубачева С.Е. Про структуру підручника в умовах впровадження нової системи контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів // Проблеми сучасного підручника : Зб. наук. пр.– К.,2000.– Вип.2.– С.17-18.
799. Трубачева С.Е. Методи самостійного набуття знань учнями у сучасній школі.– К.:ФАДА,ЛТД, 2000.– 30 с.– Бібліогр.:с.29.
800. Трубачова С.Е. Модель навчального процесу з використанням різних методів самостійного набуття знань // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.25-26.
801. Трубачова С. Роль методів самостійного набуття знань в організації пізнавальної діяльності учнів // Рід. шк.– 2001.– №1.– С.39-42.
802. Тхоржевський Д.О. Державний стандарт загальної середньої освіти і диференціація змісту навчання // Педагогіка і психологія.– 1999.– №4.– С.47-51.
803. Тхоржевський Д. Перемогли стереотипи: Держ. стандарт заг. серед. освіти і диференціація змісту навчання // Освіта.– 2000.– 5 січ.(№1/2).– С.4.

804. Тхоржевський Д. Про стандартизацію загальноосвітньої школи // Освіта України.– 1999.– 24 лют.(№8).– С.14.
805. Тюріна В. Пізнавальна перспектива і перспективні задачі: формування самостійності // Рід. шк.– 1997.– №9.– С.38-40.
806. Ульяницька Л.С. Ігрові проблемні ситуації // Почат. шк.– 1996.– №9.– С.27-29.
807. Федорова Н.Ф. Інноваційна діяльність у середніх закладах освіти // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали конф.– К.,2000.– С.37-39.
808. Федорова Т.И., Пахомовская И.Б. Уровневая дифференциация в школе I ступени // Пед. скарбниця Донеччини.– 1995.– №2.– С.18-19.
809. Філіппова Т.М. Підручник нового покоління: яким йому бути? // Рід. шк.– 1993.– №5.– С.41-43.
810. Форми навчання в школі: Кн. для вчителя / За ред. Ю.І.Мальованого.– К.:Освіта,1992.– 160 с.
811. Фурман А.В. Класно-урочна і модульно-розвивальна системи в Україні: дві парадигми освіти // Педагогіка толерантності.– 1998.– №2.– С.57-64.
812. Фурман А.В. Методологічний аналіз систем розвивального навчання // Педагогіка і психологія.– 1995.– №1.– С.7-21.– Бібліогр.: 18 назв.
813. Фурман А.В. Модульно-розвивальне навчання – система педагогічних інновацій // Педагогіка і психологія.– 1995.– №3.– С.97-108.– Бібліогр.: 10 назв.
814. Фурман А. Підручник у модульно-розвивальній системі: зміст, структура, оформлення // Рід. шк.– 2000.– №7.– С.23-31
815. Фурман А.В. Проблемні ситуації в навчанні: Кн. для вчителя.– К.:Рад.шк.,1991.– 191 с
816. Фурман А. Розвивальний підручник: підходи до розуміння і створення // Рід. шк.– 1995.– №6.– С.45-49
817. Фурман А. Системна диференціація навчання: концепція, теорія, технологія // Освіта і упр.– 1997.– №2.– С.37-67.– Бібліогр.:43 назви
818. Фурман А. Технологія створення граф-схем навчальних курсів у модульно-розвивальній системі // Рід. шк.– 1997.– №2.– С.25-35.– Бібліогр.: 15 назв.
819. Фурман А. Теорія і практика проектування соціально-культурного змісту навчальних модулів // Рід. шк.– 1998.– №10.– С.11-22.
820. Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Міні-модуль у навчанні: складники обґрунтування // Педагогіка і психологія.– 1998.– №2.– С.96-100.
821. Фурман А., Гуменюк О. Модульно-розвивальне навчання: передумови, новації, впровадження // Освіта і упр.– 1997.– №4.– С.94-120.
822. Фурман А.В., Калугін О.І. Школа розвитку: непізнані грані фундаментальної ідеї // Рід. шк.– 1994.– №5.– С.38-41; №6.– С.26-32.
823. Чабан Л. Навчальна діяльність учнів: структура, види // Рід. шк.–2000.– №3.–С.45-47.
824. Чашко Л.В. Взаємозв'язок аудіовізуальних інформаційних засобів та слова вчителя // Педагогіка і психологія.– 1997.– №2.– С.59-67.
825. Чернега Н. Особистісно-зорієнтоване навчання: сучасні підходи // Рід. шк.– 2001.– №9.– С.13-14.
826. Чернікова Л.Г. Проблеми вдосконалення навчально-виховного процесу // Пед. скарбниця Донеччини.– 1996.– №2.– С.8-9.
827. Чернікова Л.Г. Технологія творчої педагогічної праці: проблеми і пошуки // Пед. скарбниця Донеччини.– 1995.– №2.– С.4-6.
828. Шрагіна С., Меєрович М. Зміна парадигми методології як спосіб розв'язання суперечності в системі освіти: [Розвиток в учнів інтересу до

навчання в процесі евристично-дослідницької діяльності] // Упр. освітою.– 2001.– №3.– С.8

829. Шульдик В.І. Педагогічний аспект диференційованого підходу до учнів у навчальному процесі: Навч.-метод. посіб.– К.: ІЗМН,1997.– 52 с.

830. Ягупов В. Дидактичні поняття: “навчальний процес” чи “процес навчання”? // Рід. шк.– 2000.– №2.– С.16-19.

VI РОЗДІЛ

Психологія навчання та виховання

Психологічна грамотність вчителя, спроможність тонко відчувати і враховувати широкий спектр психологічних станів й особистісних рис учнів є необхідною передумовою його успішної діяльності. Запропоновані статті дозволяють привести у систему наявний досвід педагога, обрати кращі шляхи виховання і навчання, зорієнтуватись у сучасній технології навчання. Дуже важливо дотримуватись у педагогічній діяльності гуманістичної концепції освіти, її орієнтації на розвиток особистості.

Розділ містить 103 публікації.

831. Бабенко Л.В. Чи стануть діти добрими // Рід. шк.– 1993.– №6.– С.58-59.

832. Балахнічова Г.В. Проблеми взаємостосунків вчителів і учнів в сучасній школі // Матеріали Міжнар. наук.-практ.конф. "Педагогічна технологія у сучасному вузі".– Луцьк : Вежа,1995.– С.5.

833. Балей С. Психологія шкільного класу // Мандрівець.– 1995.– №2.– С.82-88.

834. Балл Г.О. Про визначальні характеристики здібностей і принципи їх врахування у навчально-виховній роботі // Психологія.– К.,1992.– Вип. 39.– С.3-11.

835. Белоусова З.И. и др. Психодиагностика в начальной школе / З.И.Белоусова, В.Э.Бойко, Л.И.Нищик.– Запорожье: Полиграф,1994.– 192 с.

836. Бех І.Д. Вивчення особистості молодшого школяра // Почат. шк.– 1993.– №3.– С.6-10.

837. Бех І. Інваріанти особистісно орієнтованого підходу до виховання дитини // Почат. шк.– 2001.– №2.– С.3-7.

838. Бех І. Особистісно зорієнтоване виховання : Шляхи реалізації // Рід. шк.– 2000.– №1.– С.10-13.– Закінч. Початок див.: 1999.– №12.

839. Бех І.Д. Психологічні умови ефективності виховної дії // Рід. шк.– 1992.– №1.– С.41-46.

840. Білянченко О.В. Особливості навчання учнів у класі прискореного розвитку // Почат. шк.– 1995.– №12.– С.42-45.

841. Бойко А.М., Пашенко В.О. Учитель – учень : виховуючі відносини // Рід. шк.– 1992.– №5/6.– С.18-22.

842. Болтівець С. Екзаменаційний стрес : психологія подолання // Укр. мова і л-ра в шк.– 1993.– №4.– С.48-52.

843. Боянжу М.Г. Психодіагностичне вивчення учнів // Почат. шк.– 1993.– №2.– С.6-9.

844. Буряк В.Формування у школярів потреби в самоосвіті // Рід. шк.– 2000.– №9.– С.55-57.

845. Васьківська С.В. Дитяча агресивність : норма чи відхилення? // Почат. шк.– 1993.– №7.– С.51-53.

846. Васьківська С.В. Про дитячу тривожність : Психол.-пед. практикум // Почат. шк.– 1993.– №9.– С.8-11.
847. Волощук І.С. Морально-етичний аспект виявлення обдарованих дітей та розвитку в них творчих задатків // Педагогіка і психологія.– 1994.– №3.– С.21-27.
848. Гильбух Ю.З. Темперамент и познавательные способности школьника: психология, диагностика, педагогика.– [Перераб. и доп. при пер. с укр.].– К.: Ин-т психологии АПН Украины,1993.– 272 с.– (Учитель и психодиагностика; №1).
849. Гильбух Ю.З. Умственно одаренный ребенок: Психология, диагностика, педагогика.– К.: НДІ психології України,1992.– 83 с.
850. Гильбух Ю.З., Киричук О.В. Шкільний клас : як пізнавати і виховувати його душу / АПН. Ін-т психології України.– К.,1994.– 208 с.
851. Голік Л.О.,Подкопась Ю.В. Урахування типу мислительної діяльності при диференціації навчання в основній школі // Педагогіка.– К.,1993.– Вип. 32.– С.26-30.
852. Горбач Г.М. Оцінні взаємовідносини молодших підлітків у навчальній діяльності як чинник формування їхнього характеру // Проблеми соціальної психології.– К.,1992.– Вип. 2.– С.50-56.
853. Гринько О. Проблеми стимулювання самостійної навчально-пізнавальної діяльності учнів // Рід. шк.– 1998.– №5.– С.72-75.
854. Гриньова М.В., Кошляк Г.С. Формування саморегуляції навчальних дій // Почат. шк.– 1993.– №7.– С.42-45.
855. Данилова Л. Формування особистості нового типу // Шлях освіти.– 2001.– №3.– С.26-28.
856. Дрозденко К.С. Особливості ставлення слабовстигаючих учнів до занять // Почат. шк.– 1992.– №2.– С.61-63.
857. Духовний розвиток вихованців сільської школи // Рід. шк.– 1999.– №6.– С.49-53.
858. Едигей В.П. Думку народжує інтерес : процес навчання // Почат. шк.– 1995.– №9.– С.24-25.
859. Захарійчук М. Спостереження – шлях до душі дитини // Директор шк.– 2000.– №5.– С.82-86.
860. Зверик О.П. Потяг до творчості розвивається з дитинства: Психол.-пед. пробл. дит. техн. творчості // Рід. шк.– 1993.– №4.– С.27-29.
861. Іванчук М.Г. Психолого-педагогічні умови формування в молодших школярів моральних почуттів у процесі навчання / Ін-т психології АПН України.– К.,1993.– 21 с.
862. Іванюк Г.І. Розвивати в учнів самостійність мислення // Рід. шк.– 1992.– №5/6.– С.10-13.
863. Ічанська О.М. Психокорекційна модель становлення особистісної ідентичності старшокласників в умовах сучасної школи // Психологія: Зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова.– К.,2001.– Вип. 12.– С.126-130.
864. Калашник Н.Г. и др. Роль творческой активности в развитии сознательного отношения школьника к учению / Н.Г. Калашник, Н.П. Казаченко, Н.М. Чечель // Формування творчої особистості : проблеми і суперечності.– Запоріжжя, 1995.– Вип. 3.– С.100-106.
865. Калугін О.І., Фурман А.В. Психодіагностичне забезпечення навчально-виховного процесу // Рід. шк.– 1994.– №6.– С.67-72.
866. Карамушка Л. Новим типам навчальних закладів – психолого-педагогічне забезпечення: [Про роботу міжрегіон. наук.-практ. конф. "Школи

нового типу: досвід становлення, технології, перспективи", 12-14 трав. 1993 р., Запоріжжя] //Інформ. бюл. АПН України.– 1993.– Вип. 5.– С.13.

867. Кириленко Г.А., Плюхіна О.О. Психологічна характеристика причин неуспішності молодших школярів // Почат. шк.– 1992.– №2.– С.11-13.

868. Киричук О.В. Психологічне забезпечення державної національної програми "Діти України" // Педагогіка і психологія.– 1994.– №1.– С.56-65.

869. Киричук О.В., Федорченко О.Д. Функції психодіагностики у навчально-виховному процесі // Почат. шк.– 1992.– №11/12.– С.5-9.

870. Коберник О. Проектування навчально-виховного процесу в школі // Рід. шк.– 1999.– №3.– С.64-66.

871. Кобзар Б.С. Обдаровані діти // Педагогіка і психологія.– 1995.– №3.– С.80-86.

872. Козубовська І.В., Сагарда В.В. Шкільний психолог : проблеми і досвід підготовки // Вісн. АПН України.– К.,1993.– Вип. 1.– С.151-157.

873. Кондратенко Л.О. Весела грамота : НПЦ "Психодіагностика та диференційоване навчання" : Метод. рек. для вчителів та вихователів почат. шк. / За ред. Ю.З.Гільбуха.– К.,1993.– 144 с.

874. Кондратенко Л.О. Чому вони погано вчаться : До пробл. невстигання першокласників з недостат. підготовкою // Почат. шк.– 1995.– №4.– С.16-19.

875. Коняєва А.П., Титова Т.М. Соціальна активність учителя та внутрішньогрупові стосунки учнів // Інформ. бюл. АПН України.– 1993.– Вип. 3-4.– С.8-9.

876. Коробко С.Л. Особливості мислительної діяльності дітей з підвищеними здібностями // Психологія.– К.,1992.– Вип. 39.– С.82-87.

877. Кочерга Ф.Г. Екстрасенс у класі // Рід. шк.– 1992.– №1.– С.22-29.

878. Крюкова П.Ф. Психолого-педагогічні передумови організації політехнічного навчання у школі // Педагогіка і психологія.– 1995.– №1.– С.93-101.

879. Кудріна М.В. Загадки слова: інтуїтивно-образне мислення учнів // Рід. шк.– 1992.– №9/10.– С.27-34.

880. Курганська Л.О. Слово вчителя в поведінці школяра // Почат. шк.– 1995.– №1.– С.8-9.

881. Кучерява Г. Важкі діти // Шкіл. світ.– 2001.– №39.– С.5-6.

882. Маковій Г.П. Щоб називатися людиною: Формування особистості школяра // Почат. шк.– 1993.– №4.– С.8-11..

883. Макрідіна Л.О. Використання сучасних технологій у педагогічній діяльності: формування творчої особистості учня // Почат. шк.– 1995.– №7.– С.26-30.

884. Матюша І.К. Виховувати ввічливими // Почат. шк.– 1993.– №5/6.– С.32-34.

885. Митник О.Я. Перші кроки по нескінченній дорозі пізнання : З досвіду навч.-вихов. роботи в класах прискор. навчання.– К.: НПЦ "Психодіагностика та диференційоване навчання",1993.– 36 с.

886. Моляко В.А. и др. Психология детской одаренности / В.А.Моляко, В.И.Кульчицкая, Н.И.Литвинова.– К.: Знание,1995.– 82 с.

887. Момот Л.Л. Проблема розвитку інтелектуальної інтуїції учнів у навчанні // Педагогіка і психологія.– 1995.– №3.– С.28-32.

888. Морозов С.М. Методы психологического исследования личности учащегося: Учеб. пособие.– К.: РУМК ВО,1992.– 88 с.

889. Морочковська Л. Індивідуальні особливості школярів : Методика проведення психол.-пед. консилиуму // Шкіл. світ.– 2001.– №12.– С.2.

890. Москалець В.П. Психологічне обґрунтування української національної школи.– Л.: Світ, 1994.– 120 с.

891. Мостова Т.І. Як відгадати генія: [Обдаровані діти] // Рід. шк.– 1992.– №11/12.– С.78-79.
892. Нагорнюк Г., Пасинєв Б. Важкі учні : проблеми, питання, рішення : Метод. посіб. щодо складання індивід. прогр. корекц. заходів для різних типів важковиховув. дітей // Шкіл. світ.– 2001.– №19.– Вкладиш.
893. Ніцу Ю. Покарання : ще раз про одвічні проблеми // Директор шк.– 2001.– №12.– С.4.
894. Олексієнко Л. Як розвивати розумові здібності: Бесіда психолога з дітьми // Шкіл. світ.– 2001.– №23.– С.6-7.
895. Опилат Я.Г. Психологія віри і проблеми виховання // Почат. шк.– 1993.– №1.– С.4-5.
896. Оржеховська В. Проблеми превентивного виховання неповнолітніх // Почат. шк.– 1998.– №4.– С.4-6.
897. Осьмак Л.П. Ціннісні уявлення і самоствердження підлітків: [Педагогіка і психологія] // Рід. шк.– 1992.– №3/4.– С.55-60.
898. Паламарчук В.Ф. Як виростити інтелектуала : Посіб. для вчителів і керівників шк.– Т.: Навч. кн., 2000.– 152 с.
899. Печерська Е.П. Емоції на кожному кроці // Рід. шк.– 1993.– №8.– С.8-11.
900. Плахотников С. В плену воспитательных обольщений // Директор шк.– 2000.– №7.– С.78-88.
901. Повстяна С.А. Навчись поважати дитину: (Психодіагностика) // Школа життєтворчості особистості.– К.: ІСДО, 1995.– С.72-81.
902. Поліщук В.М. Тактика спілкування з дитиною у період "кризи 7 років" // Почат. шк.– 1992.– №2.– С.7-11.
903. Пономарьова Р.О., Галкіна А.П. Розвиток творчої активності старшокласників у навчанні // Психологія.– К., 1992.– Вип.39.– С.21-31.
904. Савченко О.Я. Розвивай свої здібності : Навч. посіб.– К.: Міжнар. фонд "Відродження": Освіта, 1995.– 159 с.
905. Салієнко В.С. Вивчення особистості школярів // Рід. шк. – 1994.– №10.– С.27-29.
906. Сапожникова Л.С. Знання і реальна поведінка молодших школярів // Почат. шк.– 1994.– №3.– С.11-13.
907. Сингаївська І.В. Психологічні особливості прогнозування моральної поведінки в молодшому шкільному віці / Ін-т психології АПН України.– К., 1993.– 18 с.
908. Соколова Л.С. Карати чи лікувати ? : Про причини виникнення кризових станів психіки у школярів // Рід. шк.– 1992.– №3/4.– С.23-25.
909. Соколова Л.С. Особливості проявів клептоманії у дітей // Почат. шк.– 1992.– №9/10.– С.13-14.
910. Сосідко В.В. Психолого-педагогічні умови організації навчання грамоти першокласників // Психологія.– К., 1992.– Вип. 38.– С.74-80.
911. Ставицький О.О. Переконаючий вплив у виховному процесі : Психол.-пед. практикум // Почат. шк.– 1993.– №11.– С.3-5.
912. Ставицький О.О. Психологічний аналіз виховної дії // Рід. шк.– 1993.– №3.– С.15-16.
913. Сухомлинська О.В. Материнська любов як основа виховання почуття відповідальності // Почат. шк.– 1993.– №5/6.– С.26-29.
914. Татенко В.О. Від об'єкта до суб'єкта: зміна парадигми: [12-14 жовт. 1992 р. відбулась Міжнар. наук.-практ. конф. "Підростаюча особистість як суб'єкт психічної активності, саморозвитку і творчості"] // Інформ. бюл. АПН України.– 1993.– Вип.1.– С.9-10.

915. Татенко В.О., Сіткар В.І. Дитячі пустощі з погляду психолога // Вісн. АПН України.– К.,1993.– Вип. 1.– С.167-174.
916. Тимченко В.П. Розвиток творчої уяви молодших школярів // Почат. шк.– 1994.– №11.– С.13-21.
917. Титаренко Н. Види заохочення та активізації школярів // Почат. шк.– 2000.– №9.– С.20-21.
918. Токарська Т.С. Оцінка діяльності школярів у процесі міжособистісного спілкування // Почат. шк.– 1993.– №7.– С.8-9.
919. Третяк Т.М. Розвиток творчості школярів у навчально-виховному процесі // Практич. психологія та соц. робота.– 1999.– № 6.– С.9-11.
920. Тхоржевський Д. Чи потрібен стандарт з виховання та розвитку особистості учня? // Освіта.– 2001.– 12-19 верес.– С.2.
921. Учебная деятельность младшего школьника: диагностика и коррекция неблагоприятных: Кн. для учителей дифференцир. кл.– К.,1993.– 94 с.
922. Федоришина І.Л. Виховуюча діяльність навчального закладу: психол. аспекти // Рід. шк.– 1993.– №1.– С.20-23.
923. Фурман А.В. Методика вивчення здатності учнів діяти "в думці" : Психодіагност. методи // Рід. шк.– 1993.– №4.– С.30-33.
924. Фурман А.В. Форми проблемності в навчанні та їх класифікація // Педагогіка.– К.,1993.– Вип. 32.– С.3-11.
925. Фурман А. та ін. Психодіагностика розумових здібностей школярів / А.Фурман, Т.Гура, Г.Мещанова // Рід. шк.– 1996.– №8.– С.19-26.
926. Харченко І.А. Сила педагогічного гумору [у школі] // Рід. шк.– 1992.– №2.– С.41-45.
927. Хоменко О.В. Організація процесу пізнання через творчість учнів // Почат. шк.– 1995.– №9.– С.25-26.
928. Худик В.А. Психологическое изучение профессиональной направленности личности в подростковом и юношеском возрасте.– К.: Освіта,1992.– 31 с.
929. Чемборкіна Н.І. Вправи для розвитку психічних здібностей учнів // Почат. шк.– 1995.– №9.– С.17-19.
930. Чешко Л.В., Волинський В.М. Особливості сприймання та засвоєння учнями навчальної відеоінформації // Педагогіка і психологія.– 1995.– №1.– С.81-93.
931. Чучуков В.Ф., Масюта Л.П. Учити творчо мислити: Орг. твор. діяльн. учнів // Рід. шк.– 1993.– №9.– С.43-44.
932. Шандрюк С. Діагностика загальної обдарованості // Рід. шк.– 1995.– №4.– С.61-67.
933. Шулдик Г.О. Психологічні особливості формування в учнів узагальненого способу розв'язування математичних задач на рух засобами моделювання // Психологія.– К.,1993.– Вип. 40.– С.82-88.

VII РОЗДІЛ

Соціальні цінності у вихованні

В умовах зростання кризових явищ у суспільстві, духовної деградації, деформації моральної свідомості школа залишається гарантом духовного відродження нації, здатна посіяти і проростити добре зерно в душі учня у період формування його характеру. Прагнучи досягти головної мети – виховання людини високоморальної, гуманної, духовно багатой, якій притаманна гармонія почуттів і розуму, школа повинна сформуванати у підростаючого покоління певну систему цінностей, яка ґрунтується на національній гордості й гідності, на одвічних моральних нормах українського народу, що в свою чергу є частиною загальнолюдських цінностей.

Рекомендовані у розділі матеріали підтверджують думку, що національна культура є вселюдським надбанням і багатством, принципи загальнолюдської моралі – правда, справедливість, патріотизм, працелюбність, культура міжнаціональних взаємин, інші добродієності – це цінності, які звеличують людину, надають їй життєдіяльності певного сенсу, допомагають впевнено почуватися в оточуючому світі, бути відкритою іншим культурам, самодостатньою особистістю, відповідальною за долю своєї держави і всієї цивілізації.

Розділ містить 211 публікацій.

934. Алексєєнко Т.Ф. та ін. Формування національно-духовних цінностей дитини у сім'ї / Т.Ф.Алексєєнко, З.І.Мустафасєва, Т.В.Яковенко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.1.–С.106-113.–Бібліогр.: 7 назв.

935. Андрієвська В.В. Виховання толерантності у дітей як шлях до гуманізації суспільства // Педагогіка толерантності.–1997.–№1/2.–С.112-113.

936. Андрущенко В. Формувати конституційну свідомість молоді // Освіта України.–1996.–№16.–С.1-2.

937. Балл О.Г. Про співвідношення принципності і толерантності // Педагогіка толерантності.–1997.–№1/2.–С.110-111.

938. Безкоровайна О. На засадах добра і миру // Нова пед. думка.–1999.–№3.–С.15-18.

939. Безкоровайна О. Педагогіка миру: визначення, завдання, шляхи їх реалізації // Педагогіка толерантності.–1999.–№3/4.–С.146-154.–Бібліогр.: 17 назв.

940. Бєх І.Д. Виховання підростаючої особистості на засадах нової методології // Педагогіка і психологія.–1999.–№3.–С.5-14.

941. Бєх І.Д. Виховання у дітей вміння жити в мирі та злагоді // Освіта України.–1999.–11 серп.(№33/34).–С.5-6.

942. Бєх І.Д. Виховання у дітей миролюбства // Почат. шк.–1999.–№8.–С.17-20.

943. Бєх І.Д. Концептуальні засади формування у школяра особистісних цінностей // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.4-8.

944. Бєх І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : Наук.-метод. посіб.–К.:ІЗМН,1998.–204 с.–Бібліогр.: с.199-202.

945. Бєх І.Д. Теорія виховання у контексті сучасності // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток : Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.4-6.

946. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації.– К.:ІЗМН,1996.–232 с.
947. Бойко А. Педагогічний потенціал національно-культурних традицій // Рід. шк.–1999.–№10.–С.12-15.–Бібліогр.: 10 назв.
948. Болгаріна В.С. Соціалізація і патріотичне виховання особистості //Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.27-30.
949. Болгаріна В.С. Соціальна структура суспільства і соціалізація учнів // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.1.–С.31-37.
950. Бондар Л. Виховання моральних цінностей у школярів // Почат. шк.–2000.–№12.–С.45-47.
951. Бондаренко І., Давидов П. Ціннісні орієнтири у формуванні державотворчих устремлінь молоді // Шлях освіти.–1996.–№2.–С.15-18.
952. Боришевський М.Й. Духовні цінності в становленні особистості – громадянина // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.144-150.
953. Боришевський М. Формули громадянина-творця // Світло.–1998.–№3.–С.8-9.
954. Боярська Н.О. Виховання на основі відродження національних традицій // Шкіл. світ.–2001.–№21.–С.1-8 вкладаша.
955. Булгакова А. Виховання учнів у дусі миру, злагоди, ненасильства //Історія в шк. України.–2000.–№3.–С.41-44.
956. Бутківська Т.В. Патріотизм у системі морально-духовних цінностей сучасного школяра // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.30-34.
957. Бутківська Т.В. Ціннісний вимір соціалізації учнів // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.130-137.
958. Бутківська Т. Цінності : від учителя до учня // Почат. шк.–1997.–№2.–С.6-8.
959. Ващенко Г. Виховний ідеал: Підручник для педагогів, вихователів, молоді і батьків.Т.1.–3-тє вид.–Полтава:Полтав. вісн.,1994.–191с.–(Пед. Т-во ім.Г.Ващенко).
960. Вербець В. Формування національної самосвідомості молоді // Нова пед. думка.–1999.–№3.–С.23-27.–Бібліогр.: 7 назв.
961. Вербицька П. Громадянське виховання молоді в добу демократичного оновлення України // Пед. пошук.–2000.–№1.–С.11-15.–Бібліогр.: 16 назв.
962. Веселицька Н. Покоління без ідеалу?!:[Про загальнолюд. цінності] // Почат. освіта.–2001.–№17.–С.1.
963. Виховання громадянина : Психолого-педагогічний і народознавчий аспекти : Навч.-метод. посіб. /П.Р.Ігнатенко, В.Л.Поплужний, Н.І.Косарева та ін.– К.:ІЗМН,1997.–252 с.–Бібліогр.: с.245-249.
964. Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф. / Відп. ред. І.Д.Бех.– К.: [Б.в.],1999.–127 с.
965. Виховний ідеал, мета і пріоритетні напрями виховання учнів національної школи // Національне виховання учнів засобами українського народознавства : Посіб. для вчителів.–Івано-Франківськ,1995.–С.17-39.
966. Вишневецький О. Громадянське суспільство і соціальна справедливість // Учитель.–1998.–№4.–С.43-45; №5.–С.50-52.
967. Вишневецький О. На тернистому шляху до себе : [Цінності сучас. виховання] // Рід. шк.–1995.–№5.–С.12-17.

968. Вишневецький О. Орієнтири національного виховання // Рід. шк.– 1994.– №5.– С.42-46
969. Вишневецький О. Система цінностей і стратегія виховання // Рід. шк.– 1997.–№7/8.–С.3-5.
970. Вишневецький О. Сучасне українське виховання : Пед. нариси.– Л.: [Б.в.], 1996.–238 с.
971. Вишняк М. Патріотичне виховання учнів за допомогою української мови та літератури // Рід. шк.–2001.–№9.–С.25-28.
972. Ганнусенко Н.І. Проблеми формування ціннісних орієнтацій старшокласників засобами радіо // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.177-185.
973. Ганнусенко Н.І., Мацейків Т.І. Формування культури міжнародного спілкування школярів у поліетнічному середовищі // Педагогіка і психологія.– 1997.– №3.– С.87-92.–Бібліогр.: 10 назв.
974. Гнатюк В. Зміст і форми національного виховання учнів // Рід. шк.– 1999.–№9.–С.17-20.
975. Головатий М. Молодь на розпутьті. Але чи втрачена? Національне виховання, формування національної свідомості юні – проблема особливої ваги в Україні // Віче.–1997.–№7.–С.125-145.
976. Гонський В. Патріотизм як основа сучасного виховання та ідеології держави // Рід. шк.–2001.–№2.–С.9-14.–Бібліогр.: 44 назви.
977. Грабовська Т. Виховний процес у сучасній школі // Нова пед. думка.– 1999.–№1.–С.23-25.
978. Гриньова В.М. Джерела формування духовної культури особистості // Теорія та методика навчання та виховання.–Х., 2000.–Вип.7.–С.25-34.
979. Грицишин М. Моральний ідеал очима старшокласників // Шлях освіти.– 1997.–№1.–С.31-33.
980. Гуменникова Т.Р. Першооснови моральної культури // Почат. шк.–1995.– №4.– С.14-16.
981. Гуменюк Г. Національна самосвідомість школярів та перспективи її розвитку // Рід. шк.–1999.–№2.–С.59-61.
982. Гусякова Н.І. Ідеали і ціннісні орієнтації сучасних підлітків // Рід. шк.– 1993.–№8.–С.11-13
983. Давидюк Л.П. Загальнолюдські цінності як основа виховання та освіти підростаючого покоління // Педагогіка миру в навчально-виховному процесі школи і вузу : Матеріали міжвуз. наук.-практ. конф.–Рівне, 1995.–С.133-134.
984. Данилова Л. Формування особистості нового типу // Шлях освіти.–2001.– №3.–С.26-28.
985. Данилова Л. Формувати особистість нового типу // Педагогіка і психологія.–2000.–№3.–С.59-64.
986. Данченко О. Утвердження людини : Нац. відродження і пробл. соціалізації дітей та підлітків // Нова пед. думка.–1995.–№4.–С.19-23
987. Демчук В. Національна система виховання: педагогічна модель // Рід. шк.–1997.–№7/8.–С.25-27.
988. Довга Т. Моральні знання як основа формування етичної культури школярів // Почат. шк.–1998.–№7.–С.47-50.
989. Докукіна О.М. Громадянськість особистості та особливості її виховання у молодших школярів // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К., 1999.–Кн.1.–С.194-201.
990. Докукіна О.М. Національна свідомість особистості як основа її патріотизму // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали наук.-практ. конф.–К., 1999.–С.37-40.

991. Доманский В.А. Задача современного образования – воспитание “человека культуры” // Педагогіка толерантності.–1999.–№1.–С.24-27.
992. Дроб’язко П., Гончарова В. Моральне виховання шкільної молоді // Директор шк.–2001.–№35.–С.10.
993. Дурманенко Є.А. Формування світоглядної культури учнівської молоді : Метод. рек. для вчителів шк., викладачів і студ.–Луцьк:Вежа,2000.–54 с.
994. Дурманенко Є.А., Корміна Л.І. Саморозвиток як творення особистості // Пед. пошук.–1996.–№3.–С.7-9.
995. Дурманенко Є.А., Ясінська Н.В. Школа життєтворчості особистості // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток : Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.53-58.
996. Єрмаков І. Образ школи в контексті життєтворчості особистості // Обрії.–1999.–№1.–С.6-12.–Бібліогр.: 15 назв.
997. Жирська Г.Я. Формування гуманістичних цінностей в старшокласників у позаурочній роботі // Педагогіка і психологія.–1996.–№4.–С.147-152.
998. Жуковський В. Підростаюче покоління і моральні цінності // Нова пед. думка.–1999.–№1.–С.26-28.
999. Журба К.О. Становлення патріотизму в підлітків у процесі виховання духовності // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.49-51.
1000. Загрева В.Я. Народні традиції як засіб формування духовного потенціалу особистості // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.67-70.
1001. Зайченко А.Б. Взаємовідносини справедливості в підлітковому віці (теоретичний аспект проблеми) // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.2.–С.156-162.–Бібліогр.: 6 назв.
1002. Зуб К.П. Виховний процес у сучасній школі : проблеми і пошуки // Постметодика.–1999.–№2/4.–С.96-98.
1003. Іванишина В.В. Шляхи формування духовної культури особистості в умовах відродження національної освіти // Наук. вісн. Київ. коледжу зв’язку.–К.,2001.–Вип.1.–С.126-128.
1004. Іванчук В. Педагогічні засоби формування громадянських цінностей старшокласників // Обрії.–1999.–№1.–С.19-21.
1005. Іванчук В. Формування громадянської культури учнівської та студентської молоді в процесі навчання // Шлях освіти.–2000.–№2.–С.28-31.
1006. Іванюк Г. Реалізація виховного ідеалу: спрямованість у майбутнє // Рід. шк.–1999.–№1.–С.12-15.
1007. Іванюк Г. Українське народознавство як засіб формування громадянської культури учнів // Українське народознавство і проблеми виховання учнів : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.17-21.
1008. Іванюк І. Ціннісні орієнтації у світлі концепцій інтеркультурної освіти // Шлях освіти.–1997.–№1.–С.26-27.
1009. Івашковський В. Військово-патріотичне виховання шкільної молоді в контексті реформування освіти в Україні // Шлях освіти.–2001.–№2.–С.13-16.
1010. Ігнатенко П. Громадянське виховання учнів засобами українського народознавства // Українське народознавство і проблеми виховання учнів : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.22-24.
1011. Ігнатенко П., Крицька Л. Конституція України – громадянське виховання учнів // Почат. шк.–1997.–№1.–С.2-7.

1012. Ігнатенко П. та ін. Громадянське виховання учнів в умовах українського державотворення: Посіб. для вчителів / П.Ігнатенко, Н.Косарева, В.Поплужний // Рід. шк.–1996.–№3.–С.31-50.
1013. Карпенчук С.В. Володіти розумом, почуттям і волею. Моральний ідеал і самовдосконалення особистості // Рід. шк.–1997.–№5.–С.22-25.
1014. Киричок В.А. Інноваційні форми та методи виховання ціннісного ставлення до однолітків у молодших школярів // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.1.–С.201-207.–Бібліогр.: 10 назв.
1015. Кіндрат В.К. Щоб у серці жило чуття Батьківщини // Почат. шк.–1996.–№7.–С.4-5.
1016. Кліш П.А. Соціалізація особистості школяра // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток : Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.80-83.
1017. Кобзар Б. Школі потрібний культ моралі // Пед. газ.–1996.–№10.–С.3.
1018. Кобзар Б.С., Постовойтов Є.П. Педагогічні основи патріотичного виховання школярів // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.18-21.
1019. Кобзар Б.С. та ін. Виховання патріотизму і формування культури міжнародних відносин в учнів шкіл-інтернатів : Метод. рек. / Б.С.Кобзар, Є.П.Постовойтов, Л.С.Дробот.–К.: [Б.в.],1998.–56 с.
1020. Ковальчук О.В. та ін. Основи формування національно свідомих громадян / О.В.Ковальчук, В.І.Довбищенко, Т.В.Шалда // Почат. шк.–1993.–№3.–С.4-5.
1021. Козубовська І.В. Як учить народна мудрість: [Підготовка шк. молоді до сімейн. життя] // Рід. шк.–1993.–№2.–С.22-24.
1022. Колесникова Є.І., Нікітіна А.В. Виховання і духовність // Наука Луганщини у контексті розвитку регіону : Зб. наук. пр. за матеріалами симп.–Луганськ,1999.–С.173-178.
1023. Колісник В. Виховання духовної особистості – головне завдання освіти // Освіта України.–2001.–14 верес.(№40).–С.4.
1024. Комаровська О.А. Формування почуття національної гідності в процесі вивчення школярами української театральної культури // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.60-63.
1025. Косарева Н.І. Виховання громадянськості учнів на ідеях української державності // Педагогіка і психологія.–1996.–№3.–С.130-136.
1026. Костів В. Сучасні аспекти виховання в національній школі // Вертикаль.–1999.–№1.–С.5-6.
1027. Кравченко О. Соціологічні знання як фактор соціальної адаптації школярів // Історія в шк.–1998.–№1.–С.11-13.
1028. Красовицький М. Сила і безсилля виховання // Освіта України.–2001.–25 верес. (№43).–С.6; 28 верес.(№44).–С.6.
1029. Кремень В. Веління часу : плекати національну гордість у молоді // Пед. газ.–1998.–№7.–С.1.
1030. Кремень В. Формування особистості в умовах розвитку української державності // Пед. газ.–1999.–№12.–С.1-2.
1031. Крицька Л.В. Громадянські ціннісні орієнтації учнівської молоді // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.155-160.
1032. Кузь В.Г. та ін. Основи національного виховання: Концептуал. положення / В.Г.Кузь, Ю.Д.Руденко, З.О.Сергійчук; Відп. за вип.: С.В.Кириленко, З.І.Снісар.–Умань: [Б.в.],1993.–109 с.

1033. Кузьменко О.В. До проблеми формування національної самосвідомості школярів // Вісн. студент. наук. т-ва.–Ніжин,2000.–Вип.3.–С.47-51.
1034. Кулагіна Л. Моральний вибір підлітка // Шкіл. світ.–2001.–№5.–С.6-7.
1035. Лавриченко Н. Уроки добра // Директор шк.–2001.–№41.–С.14-15.
1036. Лебідь І. Національні цінності у виховному процесі загальноосвітньої школи // Рід. шк.–2001.–№11.–С.15-16.–Бібліогр.: 10 назв.
1037. Литвиненко С.А. Народні традиції як засіб виховання гуманних взаємин молодших школярів // Педагогіка миру в навчально-виховному процесі школи і вузу: Матеріали міжвузів. наук.-практ. конф.–Рівне, 1995.–С.65-66.
1038. Майборода Г.Я., Кретова О.І. До проблем формування духовних цінностей особистості // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.1.–С.50-56.–Бібліогр.: 6 назв.
1039. Макітренко Л.І. Проблема вибору сучасною молоддю життєвих цінностей //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.1.–С.37-43.–Бібліогр.: 6 назв.
1040. Малахов В.А. “Час націй” : проблеми виховання толерантності //Філософія : Наук. вісн. №10.–Х.,2000.–Вип.4.–С.14-15.
1041. Мартинюк І.В. Національна система виховання : шляхи реалізації //Рід. шк.–1994.–№3/4.–С.13-17.
1042. Мартинюк І.В. Національне виховання : теорія і методологія.–К.:ІСДО,1995.–108 с.
1043. Мартинюк І. Національне виховання як основа розвитку активної особистості // Урок укр.–2001.–№7.–С.29-33.–Бібліогр.: 13 назв.
1044. Маслай Г.С. Виховуємо громадянина // Пед. пошук.–2000.–№2.–С.15-17.
1045. Матвієнко П.І. Живодайні джерела патріотизму // Постметодика.–2000.–№1.– С.22-26.
1046. Матюша І.К. Духовність та її виховання у старшокласників // Педагогіка і психологія.–1998.–№3.–С.164-171.
1047. Мисак Б. Військово-патріотичне виховання молоді на сучасному етапі // Обрії.–1998.–№1.–С.24-27.–Бібліогр.: 14 назв.
1048. Мистецтво життєтворчості особистості : Наук.-метод. посіб.: У 2 ч. / Ред. рада: В.М.Доній, Г.М.Несен, Л.В.Сохань та ін.–К.:ІЗМН,1997.–Ч.1.–392 с.; Ч.2.–936 с.
1049. Москалець В. Національний ідеал в національній школі // Українське народознавство і проблеми виховання учнів : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.56-59.
1050. Мостова Т. Формування особистості в умовах розвитку української державності: Заг. збори АПН України // Освіта України.–1999.–22 груд. (№52).–С.6-7.
1051. На шляху громадянської зрілості : Навч.-метод. посіб. / За ред. В.П.Струманського.–Хмельницький:[Б.в.],1999.–83 с.
1052. Найдьонов І., Ігнатюк А. Проблеми становлення гуманістичної моралі учнівської молоді // Освіта і упр.–1998.–№3.–С.31-36.–Бібліогр.: 6 назв.
1053. Науменко Р.А. Національно-патріотичне виховання в системі формування екологічної культури // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.51-54.
1054. Норов О. Гуманістичні ціннісні орієнтації // Рід. шк.–1997.–№11.–С.25-27.
1055. Огірко О. Християнська етика – могутній засіб у вихованні миролюбності // Шкіл. світ.–2001.–№5.–С.14-15.

1056. Омельченко Ж.О. Потенціал української педагогічної думки у формуванні загальнолюдських норм життєдіяльності // Педагогіка і психологія.–1998.–№2.–С.198-200.
1057. Омельченко Ж. Формування в учнів загальнолюдських цінностей : Теорет. й методол. основи // Рід. шк.–1999.–№10.–С.15-17.
1058. Омельченко Ж. Формування загальнолюдських цінностей як мети виховання в працях видатних мислителів // Педагогіка і психологія.–1996.–№3.–С.188-193.
1059. Онисюк А.О. Виховувати таланти доброти // Пед. пошук.–1996.–№3.–С.22-23.
1060. Онисюк О.А. Проблеми морального виховання в контексті сучасності //Педагогічна теорія та педагогічний досвід : перспективи і розвиток : Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.118-122.
1061. Оржехівський В. Громадянська освіта формує громадянина //Відродження.–1998.–№2.–С.2-4.
1062. Оржехівський В. Які громадяни, така й держава // Пед. газ.–1998.– №5.–С.2.
1063. Оржехівська В.М. Формування соціальної відповідальності учнів у сучасній школі // Педагогіка і психологія.–1996.–№4.–С.25-31.
1064. Охрімчук Р.М. Криза орієнтації : як допомогти учневі соціалізуватися // Рід. шк.–1993.–№4.–С.11-14.
1065. Павелко О.О. Виховання патріотизму у молодших школярів // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.68-71.
1066. Печерська Е.П. Прилучення школярів до загальнолюдських моральних цінностей у процесі музично-естетичного виховання // Педагогіка миру в навчально-виховному процесі школи і вузу: Матеріали міжвузів. наук.-практ. конф.–Рівне,1995.– С.189-190.
1067. Підласий І. Ідеали українського виховання // Рід. шк.–2000.–№2.–С.3-7; №4.–С.6-13.
1068. Підласий І. Реалії сучасного українського виховання // Рід. шк.–1999.–№12.–С.3-5.
1069. Пічуркіна-Шумейко Л. Громадянське виховання підлітків як соціально-педагогічна проблема // Рід. шк.–2000.–№7.–С.33-37.
1070. Помиткін Е.О. Духовний розвиток учнів у системі шкільної освіти.–К.:ІЗМН,1996.–163 с.
1071. Пономаренко Л. Виховання громадянськості у молодших класах //Почат. шк.–2001.–№3.–С.17-20.
1072. Поплужний В.Л. Громадянськість і вікові аспекти її розвитку //Рід. шк.–1994.–№11.–С.33-35.
1073. Поплужний В. Державницька свідомість учнівської молоді та її формування засобами українознавства // Українське народознавство і проблеми виховання учнів: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.72-75.
1074. Постовий В. Наріжні ідеали // Пед. газ.–1998.–№2.–С.2.
1075. Постовий В. Українська народознавча основа виховання дітей в сучасних умовах // Українське народознавство і проблеми виховання учнів: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.76-80.
1076. Присакар В.В. Формування у школярів культури міжетнічних стосунків //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.2.–С.145-150.–Бібліогр.: 8 назв.

1077. Психологія і педагогіка життєтворчості : Навч.-метод. посіб. /Ред. рада: В.М.Доній, Г.М.Несен, Л.В.Сохань та ін.–К.:ІЗМН,1996.–792 с.
1078. Пустовіт Н.А., Плечова З.Н. До проблеми формування екологічної культури школярів // Постметодика.–1995.–№2.–С.23-25.
1079. Рева Ю. Розвиток особистості дитини через екологічний фактор //Рід. шк.–1999.–№12.–С.44-46.
1080. Репа Н., Слюсаренко В. Виховання духовного світу школярів.– К.: [Б.в.], 1995.–252 с.
1081. Репа Н.О., Субачов Ю.Є. Виховання морально-соціальної зрілості учнів засобами народної педагогіки : Посіб. для вчителів / Відп. ред. В.О.Кудін // Рід. шк.–2001.–№8.–С.29-52.–Бібліогр.: 46 назв.
1082. Рибалка О.Я. Формування моральних цінностей у міжстатевих стосунках підлітків // Постметодика.–2001.–№5/6.–С.146-149.–Бібліогр.: 9 назв.
1083. Рибачук І.В. Виховна робота: головні пріоритети // Пед. пошук.–2000.–№3.– С.11-13.
1084. Рибачук І.В., Джура Л.П. Громадянське виховання школярів, формування в них національної самосвідомості // Пед. пошук.–1998.–№2/3.–С.45-46.
1085. Розенберг А.Я. Громадянином бути зобов'язаний // Рід. шк.–1993.–№3.– С.6-8.
1086. Романишин І. Роль шкільного середовища у формуванні моральних взаємин підростаючого покоління // Обрії.–1999.–№1.–С.44-47.
1087. Руденко Ю., Руденко В. Виховання в учнів лицарської духовності //Рід. шк.–1996.–№7.–С.51-64.
1088. Руденко Ю., Руденко В. Ідеологія патріотизму і державотворення як основа духовності учнів // Рід. шк.–1999.–№10.–С.8-10.
1089. Сагач Г. Від людини розумної до людини духовної // Учитель.–1998.–№5.–С.40-49.
1090. Сбруєва А.А. Громадянські цінності у сучасному шкільництві : зміст та шляхи формування // Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики : Зб. наук. пр.–К.,2000.–Вип.4.–С.100-109.
1091. Сінькевич Н. Особливості формування морально-ціннісних орієнтацій у дівчат-підлітків // Рід. шк.–2000.–№12.–С.22-23.
1092. Скутіна В.Л. Ціннісні аспекти формування національної самосвідомості старшокласників // Педагогіка і психологія.–1997.–№2.–С.92-102.
1093. Слюсаренко В., Кобзар Б. Громадянське виховання учнів //Світло.–1998.–№4.– С.28-30.–Бібліогр.: 7 назв.
1094. Снігур Л.А. Розвиток громадянськості особистості : етапи формування // Наука і освіта.–2000.–№4.–С.73-76.–Бібліогр.: 7 назв.
1095. Софінська Г.В. До проблем виховного ідеалу в педагогічній науці //Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.88-94.–Бібліогр.: 15 назв.
1096. Соф'янець Е.М. Ідеал національного виховання // Пед. скарбниця Донеччини.–1997.–№1.–С.3-4.
1097. Стельмахович М. Виховний ідеал української народної педагогіки // Почат. шк.–1998.–№6.–С.1-4.
1098. Столяренко О. Народознавство : формування у школярів ціннісного ставлення до людини // Рід. шк.–2000.– №1.–С.14-16.
1099. Столяренко О. Школа – “майстерня гуманності” : Про виховання у дітей ціннісного ставлення до людини // Педагогіка толерантності.–2000.–№1.– С.95-100.
1100. Струманський В.П. Виховна робота в національній школі : Навч. посіб.– К.:ІЗМН,1997.–184 с.

1101. Струманський В.П. Морально-ціннісне орієнтування виховної роботи // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.137-144.
1102. Струманський В.П. На засадах ідеалів народу // Рід. шк.–1994.–№10.–С.26-27.
1103. Струманський В. Організація виховних процесів в національній школі на засадах народності // Українське народознавство і проблеми виховання учнів : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.97-100.
1104. Ступарик Б. Виховання для потреб нації, держави, всієї людської цивілізації // Пед. газ.–1997.–№5.–С.4.
1105. Ступарик Б.М. Про мету національного виховання в Україні //Педагогіка і психологія.–1996.–№2.–С.87-94.
1106. Сухомлинська О.В. Громадянськість як феномен виховання //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : 36. наук. пр.–К.,1999.–Кн.2.–С.6-12.–Бібліогр.: 5 назв.
1107. Сухомлинська О. Ідеї громадянськості і школа в Україні // Шлях освіти.–1999.–№4.–С.20-25.
1108. Сухомлинська О.В. Історично-педагогічні і культурні принципи патріотизму народу України // Визвол. Шлях.–1994.–№6.–С.667-671.
1109. Сухомлинська О. Неминущі цінності у вихованні дітей і молоді //Пед. газ.–1997.–№1.–С.3.
1110. Сухомлинська О. Непочута промова про цінності // Упр. освітою.– 2001.–№20.–С.3.
1111. Сухомлинська О.В. Ногами людина повинна вrostати у землю своєї Батьківщини, але очі її хай оглядають весь світ // Відродження.–1993.–№3/4.–С.6-8.
1112. Сухомлинська О. Про стан теорії і практики виховання в освітньому просторі України // Шлях освіти.–1998.–№3.–С.2-5.
1113. Сухомлинська О. Проблеми теорії виховання дітей і молоді в Україні // Педагогіка і психологія.–1997.–№4.–С.109-125.
1114. Сухомлинська О. Сучасні цінності у вихованні : проблеми, перспективи // Шлях освіти.–1996.–№1.–С.24-27.
1115. Сухомлинська О.В. Цінності у вихованні дітей та молоді : стан розроблення проблеми // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.105-111.
1116. Тараненко І.Г. Демократичні цінності у процесі становлення громадянина //Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.150-155.
1117. Тараненко І. Компетентність – вимога сучасності: Мета і завдання в сучасній європейській педагогіці – виховання і розвиток компетентності особистості //Світло.– 1996.–№1.–С.57-60.
1118. Тищенко О.І. Формування особистості учня засобами народознавства // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.63-65.
1119. Ткачова Н. Формування в учнів основоположних ідей права. Вивчення Конституції України // Рід. шк.–1999.–№6.–С.56-59.
1120. Треф'як Я. Національно-патріотичне виховання: проблеми і перспективи //Вертикаль.–1999.–№1.–С.16-18.
1121. Трухін І. Мета виховання : деякі міркування про минуле і сучасність // Фіз. виховання в шк.–1998.–№1.–С.30-33.
1122. Трухін І.О. Про мету виховання // Рід. шк.–1994.–№5.–С.35-37.
1123. Фасоля А. Становлення духовного світу особистості школяра як психолого-педагогічна проблема // Педагогіка і психологія.–1996.–№3.–С.136-144.
1124. Фасоля А. Формування духовного світу особистості : від теорії до практики // Рід. шк.–1999.–№3.–С.59-60.

1125. Фасоля А. Формування духовного світу особистості школяра засобами літератури // Укр. л-ра в загальноосвіт. шк.–1999.–№1.–С.22-24.
1126. Фасоля А. Формування духовного світу школяра // Історія в шк.–1997.–№1/2.– С.1-3.
1127. Фицайло С.В. Проблема становлення особистості на сучасному етапі // Постметодика.–2001.–№5/6.–С.9-12.–Бібліогр.: 7 назв.
1128. Хрущ В. Врахування суперечностей між народним виховним та суспільно-політичним ідеалами у вихованні молоді // Українське народознавство і проблеми виховання учнів : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.–Івано-Франківськ,1995.–Ч.1.–С.108-111.
1129. Цінності освіти і виховання : Наук.-метод. зб. / За заг. ред. О.В.Сухомлинської.–К.: [Б.в.],1997.–224 с.
1130. Чижевський Б.Г. Актуальні проблеми побудови системи виховання в умовах державотворення // Педагогіка і психологія.–1997.–№1.–С.111-118.
1131. Чорна К.І. Виховання у дітей уміння жити в мирі і злагоді // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : Зб. наук. пр.–К.,1999.–Кн.1.–С.77-83.–Бібліогр.: 6 назв.
1132. Чорна К. Громадянське виховання – нагальна потреба України // Освіта України.–2000.–20 груд.(№51/52).–С.5.
1133. Чорна К.І. Зміст патріотичного виховання школярів в умовах державотворчого процесу в Україні // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : Матеріали наук.-практ. конф.–К.,1999.–С.12-14.
1134. Чорна К.І. Основні пріоритети у вихованні національної самосвідомості і громадянської культури старшокласників // Педагогіка і психологія.–1994.–№1.–С.125-131.
1135. Чорна К.І. Школа має йти попереду політиків : Ще раз про деполітизацію і деідеологізацію : [Формування громадян. самосвідомості] // Рід. шк.–1994.–№9.–С.26-28.
1136. Шаповал О.А. Формування світоглядної культури учнів // Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали конф.–Луцьк,1999.– С.153-157.
1137. Шевчук І.М. Гуманістичне виховання учнів у процесі навчальної діяльності // Педагогічна теорія та педагогічний досвід : перспективи і розвиток : Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.163-166.
1138. Шевчук І. Проблеми гуманістичного виховання підлітків // Шлях освіти.–1998.–№2.–С.25-26.
1139. Шевчук М.О., Ярешко Р.І. З досвіду національного виховання у школах Ніжинського району // Психолого-педагогічні науки : Наук. зап.–Ніжин,2000.–С.106-109.
1140. Школа життєтворчості особистості : Наук.-метод. зб. / Редкол.: В.М.Доній, Г.М.Несен, І.Г.Єрмаков та ін.–К.: ІСДО,1995.–480 с.
1141. Шмалько Г. Національне виховання як цілісна система // Рід. шк.–2000.–№7.–С.32-33.
1142. Щербань П. Формування духовної культури особистості // Рід. шк.–1999.–№.7/8.–С.23-28.–Бібліогр.: 14 назв.
1143. Щоголева Л.О., Шаповал О.А. Особистість як мета виховання у сучасній школі // Педагогічна теорія та педагогічний досвід : перспективи і розвиток : Матеріали конф.–Луцьк,1999.–С.167-170.
1144. Ящук І. Моральний досвід у формуванні життєвої компетентності особистості // Шлях освіти.–2001.–№3.–С.32-34.

VIII РОЗДІЛ

Нові типи шкіл (навчання та виховання)

Розвиваючи ґрунтовні засади Закону України “Про освіту”, наукові колективи та окремі науковці і педагоги запропонували велику кількість концептуальних документів, спрямованих на відродження традицій української народної педагогіки і педагогів минулого, на перебудову шкільного навчально-виховного процесу таким чином, щоб результатом його було формування національно свідомої, інтелектуальної й духовно багатой особистості. Відійшовши від усталених стереотипів і догм радянського часу, українські педагоги запропонували урізноманітнену систему навчання, втілену у діяльність як традиційних навчальних закладів, так і закладів нового типу, які відкривають учням дорогу в сучасний світ. Діяльність гімназій, ліцеїв і колегіумів узаконено відповідними нормативними документами.

Першу базову концепцію розвитку навчальних закладів нового типу було напрацьовано групою науковців і управлінців влітку 1992 р. у рамках Програми “Освіта. Україна ХХІ ст.” і затверджено Міністерством освіти 26 червня 1996 року під назвою “Концепція становлення мережі середніх закладів освіти для розвитку творчої обдарованості”. За даною концепцією до закладів освіти нового типу належать: гімназії, ліцеї, колегіуми, спеціалізовані школи, навчально-виховні комплекси (НВК), об’єднання. Вони утворені для пошуку, навчання, розвитку й виховання обдарованих і здібних дітей, покликані відтворити і зміцнити інтелектуальний потенціал України та започаткувати мережу закладів освіти, яка б доповнювала масову загальноосвітню школу за змістом, методами і формами навчання.

Особливості навчання і виховання, питання організації навчально-виховного процесу в закладах нового типу є предметом досліджень: В.Алфімова, І.Беха, І.Єрмакова, Л.Карамушки, Г.Сазоненко, А.Сологуба, В.Сафіуліна, Б.Чижевського та ін.

Упродовж десяти років становлення закладів нового типу накопичено значний прогресивний досвід, але фундаментально його ще не узагальнено. Гімназії, ліцеї, колегіуми, НВК, спеціалізовані школи – це справжні експериментально-пошукові лабораторії, в яких опробовується новий зміст освіти, педагогічні технології, осмислюються і народжуються інновації, впроваджуються розроблені науковцями концепції школи життєтворчості й школи життєвого успіху.

Розділ містить 228 публікацій.

1145. Алексюк А. Розвиток нових типів навчально-освітніх закладів як прояв демократизації структури освіти України // Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні: Пед. концеп. / Ін-т українознав. Нац. ун-ту ім.Т.Шевченка та ін.– К., 1997.– С.64-69.

1146. Алфімов В.М. Ліцей готує інтелігентів //Нові технології виховання: Зб. наук. ст.– К., 1995.– С.126-132.

1147. Алфімов В.М. Ліцей у системі освіти України: Монографія.– Донецьк, 1996.– 216 с.

1148. Алфімов В.М. Модель ліцейського навчання //Пед. інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 1997р., 23-25 верес.– К., 1998.– С.166-170.

1149. Алфімов В.М. Педагогічні основи організації навчально-виховного процесу в ліцеї: Дис. ... д-ра пед. наук / Ін-т педагогіки АПН України.– К., 1997.– 437 с.
1150. Алфімов Д. Бізнес-ліцей – інноваційна освітня система // Рід. шк.– 2000.– №5.– С.12-14.
1151. Ананьєва Н.В. Знайомтесь: полілінгвістична гімназія: [З досвіду роботи Першої міськ. гімназії м. Черкаси] // Шлях освіти.– 1999.– №1.– С.34-36; Обдар. дитина.– 1999.– №3.– С.22-24.
1152. Анпилогова Т.Т., Сухоленова Е.Г. Формирование духовной культуры учащихся в условиях многопрофильного лицея // Обдар. дитина.– 1998.– №7.– С.12-15.
1153. Антонова Л.Ф. Іллічівська Українська гімназія: шляхи становлення й розвитку // Наука і освіта.– 1998.– №1/2.– С.5-7.
1154. Антонюк П.П. Київська гімназія східних мов №1 (роздуми, науково-обґрунтована теорія і практика) // Україна – країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: Матеріали наук.-практ. конф., 14-16 трав. 1999р. і 11-13 трав. 2000р. / Київ. гімназія-інтернат схід. мов №1 та ін.– К., 2001.– Вип.2.– С.10-18.
1155. Антонюк Р. Система виховної роботи в навчальних закладах нового типу (з досвіду роботи Коломийс. гімназії) // Джерела: Наук.-метод. вісн.– 1995.– №5.– С.15-20.
1156. Артюшкіна Л.М., Петренко С.В. Про основні положення діяльності обласного багатопрофільного ліцею, як інноваційного закладу освіти // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки АПН України.– К., 2000.– С.78-81.
1157. Банковська А.А. Кожна дитина – талановита: [Досвід роботи авт. шк.-гімназії №28 м. Дніпропетровська] // Почат. шк.– 1994.– №12.– С.48-50.
1158. Барви творчості: Наук.-метод. зб. / Шк.-гімназія №59 м. Києва; За ред. І.Г.Єрмакова.– К., 1995.– 255 с.
1159. Басенко М.І., Безкровна А.І. З досвіду роботи школи-гімназії з польською мовою навчання: [Шк.-гімназія №48 м. Києва] // Почат. шк.– 1993.– №8.– С.58-61.
1160. Баталова В. Методична робота в гімназії: [Київ. гімназія ім. О.С. Пушкіна] // Шлях освіти.– 1996.– №2.– С.27-28.
1161. Безоціночне навчання у початковій школі: З досвіду роботи Укр. колежу ім. В.Сухомлинського // Педагогіка толерантності.– 1998.– №2.– С.65-75.
1162. Белик Л.Д. Школа-лицей математического профиля (м.Горлівка) // Пед. скарбниця Донеччини.– 1995.– №2.– С.27-29.
1163. Бережний С. Візитна картка Першої української гімназії Миколаєва // Дивослово.– 1999.– №7.– С.31-32.
1164. Бідоленко Л. Про складові творчого розвитку особистості: [З досвіду роботи гімназії №1 м. Суми] // Учитель.– 1999.– №5/6.– С.54-55.
1165. Білаш В. Плекаємо особистість: Роздуми про особистісно орієнт. підхід до навчання, розвиток ліцеїстів: [Багатопроф. ліцей м. Сєверодонецька Луган. обл.] // Директор шк.– 2001.– №35.– С.6-7.
1166. Бойко А.М. Педагогічна технологія школи-ліцею №28 м. Полтави // Постметодика.– 1995.– №3/4.– С.31-33.
1167. Бойко Н.І. Шляхи реалізації принципу гуманізації в діяльності гімназії // Навчально-виховні заклади на шляху реформування: Зб. ст.– К., 1996.– С.31-37.
1168. Болгаріна В. Соціолого-педагогічні проблеми виховання дітей в умовах нових типів шкіл // Загальноосвітні заклади приватної форми власності в системі освіти України.– О.: Імідж-прес, 1999.– С.33-39.

1169. Боржник В.О. Імідж гімназії на порозі XXI століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1 /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1999.– С.191-198.
1170. Борисов О.Д. Організація навчально-виховного процесу в Ліцеї мистецтв [м. Керч]: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України.– К., 1996.– 24 с.
1171. Борисов О. Школа над морем: [Ліцей мистецтв м. Керчі] //Шлях освіти.– 1996.– №2.– С.23-26.
1172. Босенко М.І. Філософсько-соціологічне обґрунтування становлення і розвитку гімназій та ліцеїв //Філософія освіти в сучасній Україні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Філософія сучасної освіти та стан її розробки в Україні”, 1-3 лют. 1996р.– К., 1997.– С.72-76.
1173. [Боярська класична гімназія: Технологія організації навч.-вихов. роботи. Роздуми, пошуки, перспективи розвитку] //Нива знань: Інформ.-метод. бюл. /Бояр. класич. гімназія.– 1999.– №1.– Спец. вип.
1174. Бровко С.О. Управління розвитком творчих здібностей ліцеїстів у системі інтенсивного навчання: На матеріалі біології //Матеріали Всеукр. конф. “Методичні проблеми учнівських та студентських олімпіад та особливості роботи з обдарованою молоддю”, 17-20 листоп. 1997р.– К., 1998.– С.121-126.
1175. Василенко Н. Школа розвитку: особистість над усе: [Шк.-коледж №29 м. Вінниці] //Рід. шк.– 2001.– №2.– С.32-33.
1176. Ветрова І.Г. Методика навчання інформатики в школах нового типу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова.– К., 2001.– 19 с.
1177. Вісник Українського гуманітарного ліцею Київського національного університету ім.Т.Шевченка: Інформ. зб. /Уклад.: Г.С.Сазоненко, В.Ф.Чукіна.– К.,1996.– 80 с.: іл.
1178. Войцехівський Ю.С. Слов'янська гімназія: Шляхи її розбудови: структура, зміст навчання, організація навч.-вихов. процесу //Відродження.– 1993.– №2.– С.6-9.
1179. Волк Т.О., Смаль Г.І. Навчально-виховний комплекс “Дошкільне відділення – початкова школа” //Пед. пошук.– 1999. –№2.– С.31-32.
1180. Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів нового типу: Тез. доп. та виступів, м.Київ, 2-4 лют. 1994р. /АПН України, ІСДО.– К., 1994.– Вип. 1.– 311 с.; Вип.2.– 302 с.
1181. Гапон Ю.А. Наші підходи: [Колегіум Запоріж. січов. соц.-пед. комплексу “Січовий колегіум”] //Рід. шк.– 1994.– №10.– С.65-67.
1182. Гафінова Л. Рідна Школа – вікно у світ: [Гімназія №1 м. Черкаси – асоціат. шк. ЮНЕСКО] //Рід. шк.(Нью-Йорк).– 1999.– Трав.– С.26-28.
1183. Гімназія на зламі століть: Практико-зорієнт. посіб. /За ред. І.Г. Єрмакова; Ін-т педагогіки АПН України.– К.: ВПЦ “Літопис-XX”, 1999.– 430 с.
1184. [Гімназія №1 ім. А.П. Бистріної м. Одеси] //Наша шк.: Наук.-метод. журн. /Одес. ін-т удоскон. вчителів.– 2000.– №1.– Спец. вип.
1185. Глушак Г. Профільне навчання в гімназії: [Київ. гімназія №32] //Шлях освіти.– 1998. –№2.– С.29-30.
1186. Гоман І. Модель школи з пріоритетами естетичного виховання: [Шк.-комплекс естет. виховання №29 м. Суми] //Мистец. та освіта.– 1999. –№3.– С.19-20.
1187. Гончаренко І.Д. Освітні технології Полтавського міського національного ліцею №1 //Постметодика.– 1996.– №4.– С.34.
1188. Горошкіна О. Організація навчання української мови в гімназії //Дивослово.– 1997.– №9.– С.45-47.

1189. Готра Н. Розвиток пізнавальної активності учнів: Досвід Коломийс. гімназії //Рід. шк.– 1999. –№4.– С.45-47.
1190. Гриньова М.В., Короткова В.Ф. Науково-педагогічний експеримент у школі-гімназії №9 м. Полтави //Постметодика.– 1995. –№2.– С.37-38.
1191. Грищенко О.А. Професійна підготовка вчителя до роботи в нових типах шкіл //Імідж школи на порозі ХХІ ст.: Практико зорієнт. посіб. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1999. –Ч.2.– С.93-95.
1192. Грищенко О.А. Діяльність школи нового типу //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки АПН України.– К., 2000.– С.112-115.
1193. Громовий В. Феномен гімназії: Погляд на віддалі часу: [Навч. комплекс “Кіровоградська школа №5 – українська гімназія ім. Т. Шевченка”] //Рід. шк.– 1997.–№9.– С.65-71.
1194. Громовий В., Ткаченко Г. Вперед – назад: до гімназії: Кіровогр. укр. гімназія №5 ім. Т. Шевченка //Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах.– 2000.– №1.– С.163-174.
1195. Гузик Н.П. Здесь зимние каникулы – полтора месяца, здесь самая высокая оценка – 12, здесь изучают семь вузовских дисциплин...: Вот такая поселковая школа есть на Украине!: [Спеціаліз. шк.-комплекс №3 м. Южне Одес. обл.] //Дайджест пед. ідей та технологій “Школа-парк”.– 2001. –№3/4.– С.76-80.
1196. Гузик М. Із секретів комбінованої системи: Організація навч.-вихов. процесу за універс. технологією: [Шк.-комплекс №3 м. Южне Одес. обл.] //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000. –№2/3.– С.20-47.
1197. Гузик М. Індивідуальний розвиток дитини: діюча модель сучасної авторської школи //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001. –№1.– С.6-39.
1198. Гузик М. Школа, якою керує Бог...: (До концеп. авт. експерим. шк.-комплекса: [Шк.-комплекс №3 м. Южне Одес. обл.] //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000. –№1.– С.48-54.
1199. Дейкун Д.І. Школи-гімназії та ліцеї //Рід. шк.– 1992.– №9/10.– С.78-80.
1200. Дем’яненко Н., Пліш І. Освітньо-виховні й наукові комплекси: історія та сучасність //Рід. шк.– 2000.– №3.– С.70-72.
1201. Дидактичні аспекти альтернативної освіти /За ред. В. Паламарчук.– К.: Освіта, 1993.– 78 с.
1202. Дніпропетровський юридичний ліцей: [Структура метод. роботи, стан викладання та якість знань] //Директор шк. Україна.– 2000.– №1.– С.10-35 дод. до журн.
1203. Донська Л. Наша надія – “ЕкоНад”:[Київ. гімназія “ЕкоНад” (Економічна Надія)] //Шлях освіти.– 1998.– №2.– С.32-33.
1204. Дорофєєва Н.І. Жіноча гімназія - образ школи креативно-особистісного типу на зламі століть: [Гімназія “Едем”, м. Нікополь] //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1998.– С.170-178.
1205. Дрожжина Т.В. Прагнемо створити сучасне навчальне середовище: Перед. досвід навч.-вихов. комплексу з ліцеєм №149 м. Харкова по впровадженню нових інформац. технологій //Комп’ют. у шк. та сім’ї.– 2000.– №4.– С.34.
1206. Дроздович Н.Г. Найголовніша умова розвитку особистості дитини – творче середовище: З досвіду його створення: [У гімназії №191 ім. П. Тичини в м. Києві] //Педагогіка толерантності.– 2000.– №1.– С.5-10.
1207. Дубова Л.О. Система національного відродження в авторській школі-гімназії: [Шк.-гімназія №28 м. Дніпропетровська] //Почат. шк.– 1994.– №9/10.– С.33-34.
1208. Дьоміна А.В., Максимчук В.Б. Навчально-виховний процес у ліцеї: проблеми інтеграції //Пед. пошук.– 2000.– №3.– С.60-65.

1209. Єрмаков І.Г. Нова школа нової України на зламі століть //Постметодика.– 1996.– №4.– С.23-28.
1210. Єрмаков І.Г. Педагогіка життєтворчості у школі нового типу //Філософія освіти в сучасній Україні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Філософія сучасної освіти та стан її розробки в Україні”, 1-3 лют. 1996р.– К., 1997.– С.108-115.
1211. Єфіменко П.І. Створюємо сільський ліцей: [Мліїв. шк.-ліцей №2 Черкас. обл.] //Рід. шк.– 1992.– №1.– С.78.
1212. Жерносек І.П. Удосконалення науково-методичної роботи в сучасних загальноосвітніх школах, ліцеях і гімназіях: Монографія.– К., 2001.– 202 с.
1213. Жижко В.О. Імідж приватного навчального закладу //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1998.– С.205-208.
1214. Журавльова Т.Г. та ін. До проблеми розвитку креативності в альтернативних учбових закладах: [Харків. облас. ліцей] /Т. Журавльова, І. Клімова, М. Шульга //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди.– Х., 2001.– Вип.19, ч.1.– С.110-113.
1215. [З досвіду роботи ліцею №38 ім. В.М. Молчанова м. Києва: Добірка ст.] //Обдар. дитина.– 2000.– №2.– С.2-22.
1216. [З досвіду роботи фізико-математичного ліцею №27 м. Харкова: Добірка ст.] //Обдар. дитина.– 2000.– №6.– С.2-21.
1217. [З досвіду роботи Херсонського обласного ліцею: Добірка ст.] //Обдар. дитина.– 2000.– №4.– С.2-23.
1218. Загальноосвітні заклади приватної форми власності в системі освіти України / За наук. ред. Б.Г. Чижевського.– О.: Імідж-прес, 1999.– 93 с.
1219. [Загальноосвітній навчально-виховний комплекс естетичного виховання №29 м.Суми] /І. Гоман, М. Лазарєв, Ю. Пойманов, М. Чабада //Мистец. та освіта.– 1999.– №3.– С.19-39.
1220. Зажирко М. Навчально-виробничий комплекс: перші кроки //Шлях освіти.– 1998.– №1.– С.32-34.
1221. Закатнов Д., Становський Т. Чи буде в Україні ліцей інформаційних технологій? //Вісн. Кн. палати.– 1997.– №7.– С.18-20.
1222. [Заклад освіти, який впевнено дивиться у майбутнє: Рішельєв. ліцей – 1817... 1989... 1999] //Наша шк.: Наук.-метод. журн. /Одес. ін-т удоскон. вчителів.– 1999.– №6.– Спец. вип.
1223. Затока В. Новомиргородський ліцей на Кіровоградщині: [З досвіду роботи] //Шлях освіти.– 1999.– №1.– С.27-30.
1224. Знайомтесь: Рішельєвський ліцей //Завуч.– 2000.– №2.– Вкладись.
1225. Зорін В. Жіноча гімназія як осередок духовного відродження: [Про гімназію-інтернат №13 Жовтн. р-ну м.Києва] //Учитель.– 2000.– №4/6.– С.47-49.
1226. Зуб О. Від гімназії Маріїнської до гімназії сьогодення: [Укр. гімназія №6 м.Харкова] //Директор шк. Україна.– 2000.– №6.– С.76-78.
1227. Из опыта становления учебных заведений нового типа на Украине: Метод. рек. /Под ред. В. Паламарчук.– К., 1991.– 19 с.
1228. Іванова О. Завдання колегіуму – формувати національну інтелігенцію: [Укр. колегіум №112 м. Києва] //Рід. шк.– 1996.– №11/12.– С.2-7.
1229. Іваньков В.М. Життєтворчі аспекти діяльності гімназії: [Ічнян. гімназія Черніг. обл.] //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. / За ред. І.Г.Єрмакова.– К., 1998.– С.218-219.
1230. Ільницький Й. Специфіка навчально-виховного процесу в ліцеї //Джерела.– 1997.– №2.– С.71-73.

1231. Карамушка Л.М. Актуальні проблеми формування позитивного іміджу приватних навчальних закладів //Імідж школи на порозі XXI століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1998.– С.70-78.

1232. Карамушка Л. Зміст та структура концепції розвитку гімназії (ліцею) // Шлях освіти.– 1996.– №2.– С.19-22.

1233. Каташов А. Ліцей у ліцеї: [Об-ня гуманіт. та природн.-мат. освіти в Луган. ліцеї інозем. мов] // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.55-62.

1234. Каташов А.І. Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. /Луган. держ. пед. ун-т ім.Т.Шевченка.– Луганськ, 2001.– 20 с.

1235. Кисільова В. Виховуємо творчу особистість: Керівництво розв. теорет. мислення учнів природн.-наук. ліцеїв //Рід. шк.– 2000.– №4.– С.73-76.

1236. Кисільова В.П. Формування творчої особистості учня профільного ліцею у процесі навчання: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України.– К., 2001.– 22 с.

1237. Ключко А.М. Дидактичні умови реалізації особистісно-орієнтованого навчання в ліцеях України //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип.15.– С.44-49.

1238. Коваль В. Працюємо сумлінно і творчо: [З досвіду роботи шк.-гімназії юрид. профілю №47 м. Запоріжжя] //Рід. шк.– 1997.– №6.– С.62-65.

1239. Ковальчук О., Ковальчук І. Школа: спроба пошуку: [Загальноосвіт. закл.– Києво-Могилян. колегіум] //Рід. шк.– 1996.– №10.– С.10-12.

1240. Ковтун Т.В. Приватний навчальний заклад: шляхи подолання стереотипів //Імідж школи на порозі XXI століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1998.– С.153-156.

1241. Колегіум – єднання професіоналів: [Колегіум №81 м. Кривого Рогу] //Завуч.– 2000.– №34.– Вкладиш.

1242. Колесник О. Втілюючи програму естетичного виховання: [Гімназія мистецтв №25 м.Запоріжжя] //Рід. шк.– 1997.– №6.– С.67-68.

1243. Кононенко П.П. та ін. Родинне виховання у ліцеї: [Укр. гуманіт. ліцей м. Кисва] /П.Кононенко, Г.Сазоненко, Т.Демків //Перспективні освітні технології: наук.-метод. посіб. /За ред. Г.С. Сазоненко.– К.,2000.– С.489-508.

1244. Кравцова І.А. Дидактичні умови формування навчально-дослідницьких інтересів в учнів педагогічної гімназії //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди.– Х.,1997.– Вип.3.– С.134-137.

1245. Кравцова І.А. Навчально-дослідні завдання як засіб формування дослідницьких інтересів гімназистів //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди.– Х., 1997.– Вип.3.– С.126-130.

1246. Крупник В. Менеджмент соціалізації особистості школяра: [Досвід роботи Городняв. навч.-вихов. комплексу (колегіуму) Шепетів. р-ну Хмельниц. обл.] //Директор шк.– 2001.– №33.– С.10-11.

1247. Кутельмах З. Концепція приватної “Школи бізнесу” – виховання творчої індивідуальності: [Авт. шк. М. Чумарної] //Загальноосвітні заклади приватної форми власності в системі освіти України.– О., 1999.– С.54-58.

1248. Лактіонова Г. У класі тільки дівчата : [Київ. жіночий ліцей] //Шлях освіти.– 1999.– №2.– С.30-33.

1249. Ланчковський С.В. Педагогічні експерименти у школі-гімназії //Рад. шк.– 1991.– №8.– С.79-81.

1250. Левтік М.М. Київський науково-природничий ліцей №145 //Обдар. дитина.– 1998.– №5/6.– С.37-40.

1251. Ліпецька Т. Режим навчального процесу і розумова працездатність ліцеїстів //Рід. шк.– 2000.– №3.– С.35-37.
1252. Ліцей при Донецькому державному університеті – авторська школа професора Валентина Алфімова //Рід. шк.– 2000.– №5.– Спец. вип.
1253. Ліцей при Донецькому державному університеті: нові технології виховання і навчання //Рід. шк.– 1996.– №1.– Спец. вип.
1254. Ліцей Український гуманітарний: Зб. наук.-метод. ст. з питань філос., методології, методики навчання в шк. нового типу /Уклад.: Г.С. Сазоненко та ін.– К.: Скарбниця,1996.– 196 с.
1255. Лозенко О. Школа – лабораторія інноваційного досвіду: [Дніпропетр. навч.-вихов. комплекс №28] //Мистец. та освіта.– 2001.– №3.– С.35.
1256. Майстри педагогічної ниви ліцею №4 м. Кременчука //Все для вчителя.– 1998.– №17.– С.45-57.
1257. Макогнова О.Ф. Знайти свій шлях: Оригін. досвід створення природн.-мат. ліцею (Тернів. ліцей №80 м. Кривого Рогу) //Рід. шк.– 1993.– №7.– С.58-60.
1258. Мартиненко С. Організаційно-педагогічні умови створення та відкриття закладів середньої освіти для розвитку творчих і обдарованих дітей (ліцеїв, гімназій, колегіумів, коледжів) //Директор шк.– 1998.–№25.– С.3.
1259. Мельниченко О.С. Моделі нових типів сільської школи //Постметодика.– 1994.– №3.– С.35-36.
1260. Миронов Є.М., Погодинський В.В. Ліцей майбутніх олімпійських чемпіонів: 20-річ. ювілей Київ. спорт. ліцею //Відродження.– 1998.– №3.– С.8-12.
1261. Мирончикова Л.В. Науково-методична і науково-дослідницька робота в Маріупольському ліцеї //Матеріали Всеукр. конф. “Методичні проблеми учнівських і студентських олімпіад та особливості роботи з обдарованою молоддю”, 17-20 листоп. 1997р.– К., 1998.– С.88-94.
1262. Михайлов М. Підготовка ліцеїстів до навчання в університеті: [Донец. техн. ліцей] //Рід. шк.– 2000.– №2.– С.15-16.
1263. Мішуков О., Голобородько Є. Ліцей – структурний підрозділ інституту: [Навч.-вихов. закл. Херсон. держ. пед. ін-ту] //Шлях освіти.– 1998.– №2.– С.27-29.
1264. Момот Л.Л. Гуманізація освіти в авторській школі: [Досвід роботи шк.-комплексу №3 м. Южне Одес. обл.] //Педагогіка і психологія.– 1994.– №4.– С.50-59.
1265. Москаленко Н.В. Управління процесом формування якостей знань учнів гуманітарної гімназії: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України.– К.,1995.– 213 с.
1266. Навчально-виховний комплекс – новий тип сучасної школи: Метод. зб. /Полтав. облас. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників; Упоряд. Н.В. Настенко.– Полтава,1997.– 107 с.
1267. Настенко Н.В. Проблеми розвитку шкіл нового типу в системі національної освіти //Постметодика.– 1999.– №2/4.– С.118-122.
1268. Наукові основи організації педагогічного процесу в навчально-виховному закладі “школа – дитячий садок” /Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини; Голов. ред. В.Г. Кузь.– К.: Наук. світ, 2001.– 79 с.
1269. Науменко В.О. Українська гімназія працює на майбутнє [м. Київ] //Почат. шк.– 1995.– №3.– С.45-46.
1270. [Національна освіта і шкільництво: Відродження і розвиток: Досвід роботи по створенню шкіл нового типу м. Запоріжжя] //Рід. шк.– 1997.– №6.– Спец. вип.
1271. Ніколенко О.С. Знайомтесь: гімназія “Тросщина” //Обдар. дитина.– 1999.– №6.– С.25-28.

1272. Новгородська Ю.Г. Український колеж – школа самореалізації: [Колеж ім. Сухомлинського м. Києва] //Наук. зап.: Психол. пед. науки /Ніжин. держ. пед. ун-т.– Ніжин, 1998.– С.162-166.
1273. Новікова О. Готуємо дітей до навчання в колежі: [Центр раннього розвитку дитини при Укр. колежі ім. В.О. Сухомлинського] //Почат. шк.– 2000.– №9.– С.25-26.
1274. Образ гімназії №59 м. Києва: шлях до успіху і перспективи розвитку //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К.,1998.– С.238-378.
1275. Одарченко Н.І. Організація навчання в школах нового типу //Педагогіка і психологія.– 1997.– №4.– С.103-107.
1276. Олійник Н. Опішнянський колегіум мистецтв – погляд у майбутнє //Учитель.– 1999.– №5/6.– С.61-65.
1277. [Організація навчально-виховного процесу в гімназіях Тернопільщини] //Освітнянин /Терноп. експерим. ін-т пед. освіти.– 1998.– №7.– С.36-53.
1278. Осмоловський А.О.,Сазоненко Г.С. Проективна технологія: Особливості застосування в лицей: [Укр. гуманіт. лицей м. Києва] //Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посіб. /За ред. Г.С. Сазоненко.– К., 2000.– С.122-134.
1279. Остапчук Е.Е. Организация научно-методической работы в лицее: Дис. ... канд. пед. наук /Ин-т педагогіки АПН України.– К., 1997.– 207 с.
1280. Остапчук Е.Е. Организация научно-методической работы в лицее: Ориентиры новой пед. парадигмы.– Кривой Рог: ИВИ, 2000.– 131 с.
1281. Остапчук О.Є., Сологуб А.І. Саксаганський лицей: шляхами творчої педагогіки //Рід. шк.– 1997.– №3.– С.58-61.
1282. Островерхова Н. На шляху інноваційних перетворень ...: [Шк.-лаб. №24 м. Києва] //Директор шк.– 1999.– №13.– С.5-7.
1283. Островерхова Н.М. Теоретичні засади діяльності авторських шкіл //Навчально-виховні заклади на шляху реформування: Зб. ст.– К., 1996.– С.15-24.
1284. Охріменко Н.П., Серик Ю.В. Країна “Еколенд”: Про роботу навч.-вихов. комплексу “школа – сад – гімназія” (м. Київ) //Педагогіка толерантності.– 2000.– №2.– С.18-20.
1285. Павлова Л.Д. Лисичанська гімназія як нова освітня система //Освіта на Луганщині.– 1996.– №1.– С.19-23.
1286. Павлова Л., Білуха С. Дидактичні принципи моделювання навчального процесу в гімназії //Рід. шк.– 1996.– №7.– С.65-66.
1287. Паламарчук В.Ф. Педагогічні можливості інтелектуального розвитку учнів у закладах нових типів //Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали звіт. наук. конф., 28-30 берез. 2000р. /Ин-т педагогіки АПН України.– К., 2000 р.– С.18-20.
1288. Паламарчук В., Рудаківська С. Від творчої особистості – до нових технологій навчання: Досвід роботи Укр. колежу ім. В. Сухомлинського //Рід. шк.– 1998.– №2.– С.52-62.
1289. Паламарчук В.Ф., Чижевський Б.Г. Концептуальні основи навчальних закладів нового типу //Рід. шк.– 1993.– №2.– С.47-49.
1290. Палладій О., Кудаківа Л. Рішельєвський лицей при Одеському університеті: сьогодні одного з найстаріших навчальних закладів України //Освіта України.– 1996.– №13.– С.7.
1291. Парашенко Л.І. Технологія формування організаторських та управлінських умінь старшокласників у Київському лицей бізнесу //Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посіб. /За ред. Г.С.Сазоненка.– К., 2000.– С.140-160.

1292. Педагогічні проблеми навчально-виховного процесу в гуманітарному ліцеї /Г.Сазоненко, В.Голіцина, В.Карпукіна, А.Осмоловський //Директор шк.– 1999.– №14.– С.1-4.
1293. Переход І.Г. та ін. Деякі особливості і форми роботи з обдарованою молоддю в умовах природничо-математичного ліцею: [НВК №10 м. Суми] /І.Переход, К.Рабець, О.Рижкіна //Матеріали Всеукр. конф. “Методичні проблеми учнівських, студентських олімпіад та особливості роботи з обдарованою молоддю”, 17-20 листоп. 1997р.– К.,1998.– С.98-102.
1294. Петренко Д., Сергієва І. Іноземні мови в гімназії: [Досвід гімназії №56 м. Києва] //Шлях освіти.– 1996.– №1.– С.50-51.
1295. Пінчук Т. Універсальність і елітність ліцейської освіти: [Севастоп. гуманіт.-техн. ліцей] //Шлях освіти.– 1998.– №1.– С.30-32.
1296. Пінчук Т., Глоба М. Концептуальні підходи навчально-виховного процесу в Гуманітарно-технічному ліцеї [м. Севастополь] //Загальноосвітні заклади приватної форми власності в системі освіти України.– О., 1999.– С.85-92.
1297. Плекаємо всесвіт особистості: [Формув. нової генерації інтелігенції села в Херсон. облас. ліцеї] //Завуч.– 2001.– №7.– Вкладиш.
1298. Плівачук К. Одна з кафедр ліцею (гуманітарних дисциплін): Сквир. ліцей //Дивослово.– 1996.– №7.– С.29-33.
1299. Погоріла І. Культуротворчі аспекти розвитку школи нового типу //Рід. шк.– 2001.– №10.– С.17-18.
1300. Пометун О. Школа розвитку дитини: досвід і проблеми: [Експерим. спеціаліз. шк. розвитку дитини м. Луганська] //Шлях освіти.– 1998.– №1.– С.26-30.
1301. Програми для загальноосвітньої школи та шкіл нового типу: [З досвіду роботи Сквир. ліцею].– К.: Хрещатик, 1995.– 51 с.
1302. Редько Т.М. Традиції гімназій минулого, їх втілення в освітніх закладах сьогодні //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г.Єрмакова.– К., 1998.– С.288-294.
1303. Руденко Н. Українська гімназія: перші кроки: [Становлення Укр. гімназії в м.Сімферополі] //Дивослово.– 1999.– №6.– С.57-58.
1304. Руденко Н. Школа, у якої є душа: [НВК “Укр. шк.-гімназія” м. Сімферополя] //Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах.– 2001.– №6.– С.52-56.
1305. Рудіна О. Організація педагогічного процесу в навчальних закладах нового типу //Освіта і упр.– 1999.– №2.– С.146-147.
1306. Рудковская А.П. Гимназия педагогического профиля: [Гімназія №55 м.Горлівки] //Пед. скарбниця Донеччини.– 1995.– №2.– С.23-25.
1307. Рудомьоткіна О.А. Рейтингова система оцінювання діяльності учнів – учнівське самоврядування: [З досвіду роботи Херсон. облас. ліцею] //Практ. психологія та соц. робота.– 2001.– №33.– С.41-46.
1308. Савченко М.П. Гімназія в українсько-східних міжнародних освітніх зв'язках: [Досвід Київ. гімназії-інтернату схід. мов №1] //Україна – країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: Матеріали наук.-практ. конф., 14-16 трав. 1999р. і 11-13 трав. 2000р. /Київ. Гімназія-інтернат схід. мов №1 та ін.– К., 2001.– Вип. 2.– С.28-37.
1309. Сазоненко Г.С. Гуманітарний ліцей періоду становлення національної системи освіти: Автореф. дис. ... канд. пед. наук.– К., 1995.– 22 с.
1310. Сазоненко Г.С. Учителем школа стоїть...: [Досвід роботи за 10 років Укр. гуманіт. ліцею Київ. ун-ту ім.Т.Г.Шевченка] //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001.– №3.– С.44-88.

1311. Сафіюлін В.І. Організація навчально-виховного процесу в сучасній гімназії: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова.– К., 2001.– 18 с.
1312. Сафіюлін В., Паламарчук В. На шляху відродження: [Укр. гімназія Ватутін. р-ну м.Києва] //Шлях освіти.– 1997.– №1.– С.33-35.
1313. Свет О. Обираємо свій шлях: [Експеримент з індивідуалізації навчання в малому багатoproфіл. ліцеї “Перспективи” м. Запоріжжя] //Рід. шк.– 1997.– №6.– С.56-58.
1314. Сидоренко О.Л. Нові підходи до змісту та організації науково-методичної роботи в школах нового типу Харківської області /За ред. П.С. Дементьєва.– Х., 1998.– 21 с.
1315. Сисосєв В.М. Ліцеї та гімназії у системі державної освіти //Рад. шк.– 1991.– №7.– С.78-81.
1316. Соловей С.А. Технології партнерства “учень-учитель” Шишацької гімназії: [Гімназія для обдар. сіл. дітей Полтавщини] //Постметодика.– 2000.– №3.– С.50-51.
1317. Соловцова І. Озброєння учнів основами бібліографічних знань та культури роботи з друкованим словом – також справа ліцею //Рід. шк.– 1998.– №5.– С.21-23.
1318. Сологуб А.І. Концепція креативної освіти у природничо-науковому ліцеї [Авт. технологія виховання ліцеїста-дослідника] //Рід. шк.– 2000.– №12.– С.9-19.
1319. Сологуб А.І. Креативная педагогика Саксаганского лицея //Педагогічні інновації: ідеї, пошуки, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997р.– К., 1998.– С.198-209.
1320. Сологуб А.І. Наш експеримент – Саксаганський лицей.– Кривий Ріг, 1993.– 32 с.
1321. Сологуб А.І. Проблеми організації науково-дослідницької роботи ліцеїстів та охорони їхнього здоров'я: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України.– К., 1995.– 25 с.
1322. Сологуб А., Остапчук О. Генії народжуються творчістю: [Досвід Саксаган. природн.-наук. ліцею м. Кривого Рогу] //Шлях освіти.– 2000.– №3.– С.38-41.
1323. Сорочан Т. Школи нового типу. Науково-методичне забезпечення //Освіта і упр.– 1999.– №2.– С.143-144.
1324. Соф'янець Е. Шкільний компонент у закладах нового типу //Шлях освіти.– 1996.– №1.– С.47-48.
1325. Становлення навчальних закладів нового типу: Метод. рек. /НДІ педагогіки України; Упоряд. Д. Рум'янцева; Відп. ред. В. Паламарчук.– К., 1992.– 26 с.
1326. Старт у науку: Лицей “Наукова зміна” (м. Київ) //Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах.– 2000.– №4.– С.147-155.
1327. Сторчак А. Як зробити дитину щасливою?: [Психол. супровід навчання в НВК “Укр. шк.-гімназія” м. Сімферополь] //Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах.– 2001.– №6.– С.56-60.
1328. Струннікова Д., Лемешева Л. Сходінки до безперервної освіти: [З досвіду організац.-метод. роботи в умовах Хотин. навч.-вихов. комплексу (НВК) “Школа-сад”] //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №2/3.– С.102-109.
1329. Сушко С. Мистецтво, якого можна навчитись: [Процес створення закл. нового типу] //Світло.– 1999.– №4.– С.34-37.
1330. Тараканова А. З кожним роком – ширші кроки: (З досвіду орг. і створення Кіровогр. облас. держ. серед. загальноосвіт. комплексу хореогр. мистец.) //Мистец. та освіта.– 1998.– №1.– С.39-41.

1331. Таранюк Г., Єгоренков А. Перебороти традиційну схему: Викладання фундамент. дисциплін в мед.-біол. ліцеї //Рід. шк.– 1996.– №3.– С.51-52.
1332. Теорія і практика діяльності загальноосвітніх закладів нового типу в Україні: Наук.-метод. посіб. /Ін-т педагогіки АПН України; За ред. В.Ф.Паламарчук.– К.; Кіровоград,2000.– 312с.
1333. Трубачова С. Методи самостійного здобування знань у школах нового типу //Шлях освіти.– 1999.– №1.– С.30-33.
1334. Уклін тобі, ліцею рідний: [Білоцерк. держ. ліцей-шк. розвитку творч. особистості] /М.Яременко, О.Терехова, В.Терехов, І.Усик //Світло.– 1998.– №4.– С.49-51.
1335. Український гуманітарний ліцей: [Укр. гуманіт. ліцей Київ. ун-ту ім.Т.Шевченка] /Г.Сазоненко, А.Осмоловський, Л.Чернявська //Обдар. дитина.– 1999.– №4.– С.2-27.
1336. [Український колеж м. Києва – школа-лабораторія УДПУ ім. М.П. Драгоманова] //Рід. шк.– 1993.– №1.– Спец. вип.
1337. Уродова Т.Г. Відроджуємо традиції класичної освіти: [Шк.-гімназія №3 м. Одеси] //Рід. шк.– 1991.– №12.– С.63-65.
1338. Устинова В. Антропоцентрична модель освітнього середовища: [Наук.-метод. робота з пед. колективом у гімназії “Києво-Могилянський колегіум”] //Директор шк.– 2001.– №10.– С.4-6.
1339. Устинова В.Ф. Реалізуємо ідеї педагогіки толерантності: [Гімназія “Києво-Могилянський колегіум”] //Педагогіка толерантності.– 2000.– №1.– С.18-20.
1340. Учительська світлиця: З досвіду роботи Сквир. ліцею.– К., 1995.– 41 с.
1341. Федорова Н.Ф. Творча діяльність учителя в інноваційних закладах освіти: [Гімназіях, ліцеях, колегіумах та ін.] //Вісн. Житомир. пед. ун-ту.– 2000.– Вип. 6.– С.21-23.
1342. Фисюк О. Про навчальний процес у школах нового типу //Шлях освіти.– 2000.– №1.– С.25-27.
1343. Хайруліна В.М. Сприяти саморозвитку особистості: [Укр. колеж ім.В.Сухомлинського] //Педагогіка і психологія.– 1998.– №3.– С.63-70.
1344. Хайруліна В.М., Титаренко Н.В. Український колеж – школа радості //Почат. шк.– 1996.– №6.– С.17-20.
1345. Херсонський ліцей журналістики, бізнесу і правознавства – гуманітарний заклад класичної орієнтації: Здобутки, проблеми, перспективи //Рід. шк.– 1998.– №5.– Спец. вип.
1346. Цюрупа М.В. Духовні цінності школи нового типу //Імідж школи на порозі XXI століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.1. /За ред. І.Г.Єрмакова.– К., 1998.– С.145-148.
1347. Черниш А.П. Гімназія як нова форма навчання.– К.: Т-во “Знання” України, 1991.– 46 с.– (Сер.7. “Педагогічна”; №9).
1348. Чижевський Б.Г. Заклади освіти для обдарованої учнівської молоді: проблеми та перспективи становлення: [Гімназії, ліцеї, колегіуми, спеціаліз. шк. та ін.] //Теорія і практика діяльності закладів нового типу в Україні: Наук.-метод. посіб.– К.; Кіровоград,2000.– С.59-80.
1349. Чижевський Б.Г. Ліцеї і гімназії: проблеми та перспективи //Гуманізація національної освіти України: здобутки, проблеми, пошуки: Матеріали наук. конф.– Луцьк,1993.– С.64-72.
1350. Чижевський Б. Місце і роль загальноосвітніх закладів приватної форми власності у загальній системі освіти //Загальноосвітні заклади приватної власності в системі освіти України.– О.,1999.– С.3-11.

1351. Чижевський Б.Г. Організаційно-педагогічні умови становлення ліцеїв в Україні: Дис. ... канд. пед. наук.– К.,1996.– 249 с.
1352. Чижевський Б.Г., Сгадова В.В. Асоціація гімназій та ліцеїв України //Почат. шк.– 1993.– №2.– С.2-3.
1353. Чинок О. Від гармонії в освіті до гармонії в житті: З досвіду роботи гуманіт. Київ. гімназії “Гармонія” //Директор шк., ліцею, гімназії.– 2000.– №1.– С.63-72.
1354. Чинок О.І. Концептуальні засади діяльності гуманітарної гімназії “Гармонія” (м.Київ) //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнт. посіб. Ч.2. /За ред. І.Г.Єрмакова.– К.,1999.– С.195-203.
1355. Чинок Е. Монополия, порождающая стандарт: [Приват. шк.– нове явище на противагу держ. стандарту] //Директор шк. Україна.– 2000.– №1.– С.55-61.
1356. Чугаєвський В., Мартиненко С. Школи нового типу в системі державної освіти України //Порадник методиста-96 /Київ. міжрегіон. ін-т удоскон. вчителів ім.Б.Грінченка.– К., 1996.– С.40-45.
1357. Чуйко Р. Домагатися гармонії у вихованні: [Колегіум “Берегиня” м. Черкаси] //Рід. шк.– 1997.– №7/8.– С.71-73.
1358. Чуйко Р.М. Організація навчально-виховної роботи в загальноосвітніх закладах нового типу на основі системного підходу: Дис. ... канд. пед. наук / Черкас. держ. ун-т.– Черкаси, 1997.– 231 с.
1359. Шалар Л.В. Обдарована дитина в умовах економічного ліцею //Вересень.– 1999.– №2.– С.20-27.
1360. Шальміна Д. З турботою про дитину: [Досвід роботи євр. нац. шк.-гімназії “Алеф” м.Запоріжжя] //Рід. шк.– 1997.– №6.– С.65-66.
1361. Шапіро А.І. Викладання фізики в природничо-науковому ліцеї //Рід. шк.– 1994.– №7.– С.52-55.
1362. Шемет П.Г. Педагогічні умови розвитку середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів нового типу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Харків. держ. пед. ун-т.– Х., 1996.– 24 с.
1363. Школа життєтворчості особистості: [Хортиц. навч.-реабілітац. багатопрофіль. центр м.Запоріжжя]: Наук.-метод. зб. /За ред. І.Г.Єрмакова.– К.: ІСДО, 1995.– 480 с.
1364. Школи нового типу: Зб. док. і матеріалів /Уклад. В.І.Шевченко.– К.: ІСДО.– 61 с.
1365. [Школи нового типу в м. Києві (спеціаліз. шк., гімназія, ліцей)] //Київська школа на рубежі століть /За заг. ред. Б.Жебровського; Голов. управління освіти Київ. міськ. держ. адмін.– К.,2000.– С.25-181.– (Сер. “Столична освіта”; Вип.3).
1366. Школи нового типу в Україні: Метод. посіб. /В.Ф.Паламарчук, І.Г.Єрмаков, Г.М.Ісаєва та ін.– К.: ІСДО,1996.– 154 с.
1367. Школи нового типу м.Києва: (Довідник) /Голов. упр. нар. освіти Київ. міськ. виконкому.– К.,1992.– 27с.
1368. Школи нового типу України: Досвід і пробл.: Зб. ст. /НДІ педагогіки України та ін.– Донецьк, 1992.– 200с.
1369. Шукевич Ю. Елементи системи економічної освіти фінансового ліцею м.Києва //Географія та основи економіки в шк.– 2000.– №4.– С.37-38.
1370. Яковенко О.І., Терещенко Н.І. З досвіду роботи економічної школи-садка //Почат. шк.– 1996.– №8.– С.47-53.
1371. Ярмошук М. Нові часи – нова школа: [Досвід роботи гімназії №28 м.Запоріжжя] //Рід. шк.– 1997.– №6.– С.60-61.

1372. Яценко С.Л. Основи розвитку особистісно-орієнтованої гімназичної освіти //Вісн. Житомир. пед. ун-ту /Житомир. держ. пед. ун-т ім.І.Я.Франка.– 2000.– Вип.6.– С.228-230.

ІХ РОЗДІЛ

Школа та здоров'я дитини

Головний скарб життя - здоров'я. Згідно з існуючим визначенням, здоров'я – це природний стан організму, що характеризується його самоврівноваженістю з навколишнім середовищем у духовному, психологічному, фізичному і соціальному плані й ефективно протидіє захворюванням.

У даному розділі зібрані матеріали, в яких висвітлюється проблема погіршення стану здоров'я школярів в Україні, показується вплив на нього навчально-виховного процесу у школі, розглядаються шляхи покращання здоров'я дітей, визначається роль держави і школи у виконанні цього завдання.

У публікаціях стверджується, що здоров'я повинно стати головною цінністю для всього суспільства, і в цьому плані особливого значення набувають спільні медико-психолого-педагогічні пошуки, які розкривають зв'язок між здоров'ям і творчою реалізацією індивіда.

Найбільшою мірою здоров'я людини залежить від способу життя, який вона обирає. Тому головним завданням і школи, і батьків є формування у дитини потреби в здоровому способі життя. Одним із шляхів поширення серед дітей і молоді знань про здоровий спосіб життя став предмет “Валеологія”, введення якого у навчальні плани загальноосвітніх шкіл було викликане необхідністю з дитячих років формувати свідоме ставлення кожного до власного здоров'я.

Ефективними і доступними засобами профілактики захворюваності, підвищення розумової та фізичної працездатності, проведення дозвілля школярів є фізична культура. Кожний педагогічний колектив повинен переосмислити її роль в системі освіти – як основного засобу формування у дітей практичних навичок ведення здорового способу життя.

У пропонованих матеріалах розглядаються принципи педагогічних технологій взаємодії родини і школи, рівні сформованості у школярів свідомого ставлення до власного здоров'я, розробки особистісно зорієнтованих педагогічних технологій взаємодії сім'ї та школи у фізичному вихованні молодших школярів.

У розділі вміщено 130 публікацій.

1373. Артем'єв О. Здорові люди – сильна держава: З досвіду роботи гімназії №32 м.Києва // Фіз. виховання в шк.– 1999.– №3.– С.47-50.

1374. Афанасьєв А.В. Бережи своє здоров'я: Цикл бесід з учнями 5-9 кл. // Все для вчителя.– 1998.– №18.– С.10-14.

1375. Афанасьєв А.В. Охорона життя і здоров'я учнів 1-11 кл.: Посіб. для вчителя 5 кл. // Все для вчителя.– 1998.– №16.– С.9-17.

1376. Безруких М.М. Школьные факторы риска и здоровье детей // Педагогіка толерантності.– 1999.– №3/4.– С.87-94.

1377. Береговой Я.А. Здоровье учащихся и учащихся: [Розд. 5 з праці “Класноурочная система, или Как учиться и учить”] // Педагогіка толерантності.– 1998.– №1.– С.29-81.

1378. Береза М.А. Реальна турбота про здоров'я дітей у навчально-виховному процесі // Педагогічні аспекти підвищення ефективності виховного процесу в початковій школі в умовах відродження і становлення національної системи виховання: Матеріали облас. наук-практ. конф., м.Чернігів, 1994 р., 23-24 лют.– Чернігів, 1994.– С.64-66.

1379. Берзін В.І., Стельмахівська В.П. Вплив умов і режиму навчання на імунний статус і здоров'я учнів спеціалізованих шкіл // Імідж школи на порозі XXI

століття: Практико-орієнт. посіб. / За ред. І.Г.Єрмакова.– К., 1999.– Ч.2.– С.222-224.

1380. Бойченко Т.Є. Формування в учнів середньої школи системи знань про здоров'я людини: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Київ. ун-т ім.Т.Шевченка.– К.,1994.– 24 с.

1381. Бровченко О.К. Партнерство в ім'я здорової дитини: [Досвід роботи шк. №185 м.Києва] // Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико-орієнт. посіб. / За ред. І.Г.Єрмакова.– К., 1999.– Ч.1.– С.198-203.

1382. Валеологічна освіта та виховання: сучасні підходи, доступність і шляхи їх розвитку в Україні: Зб. наук.-практ. ст. / За заг. ред. В.М.Оржеховської.– К.: Магістр S, 1999.– 119 с.

1383. Ващенко О. Педагогічна взаємодія як складова здоров'я дитини // Директор шк. Україна – 2000.– №3.– С.65-68.

1384. Веремієнко В. Школа здоров'я: [З досвіду впровадж. проекту прогр. “Європейська мережа шкіл сприяння здоров'ю”. Шк. №4, м. Ровеньки Луган. обл.] // Директор шк.– 2001.– №37.– С.7-8.

1385. Веселова В. Деякі показники функціонального стану школярів, які проживають у зонах радіаційного контролю // Теорія і методика фіз. виховання і спорту.– 1999.– №1.– С.63-65.

1386. Вінтюк Ю. Донозологічний контроль стану здоров'я в закладах освіти // Рід. шк.– 1998.– №9.– С.74-75.

1387. Вовченко І.І. Тенденції до змін розвитку дітей молодшого шкільного віку: [Фіз. розвиток та стан здоров'я. Результати досліджень] // Педагогіка, психологія та мед.-біол. проблеми фіз. виховання і спорту: Зб. наук. пр. Харк. худож.-промисл. ін-ту.– Х., 2000.– №22.– С.9-13.

1388. Галенко Л. Екзаменаційний стрес: [Поради щодо попереджень екзаменац. стресів у учнів] // Журн. для батьків.– 1999.– №3.– С.23.

1389. Гірний О.І. Роль науки про гігієну в українській національній системі освіти // Укр. Освіт. Журн.– 1994.– №1.– С.83-93.

1390. Гнітецький Л.В. Формування потреби займатися фізичними вправами у дітей молодшого шкільного віку: Автореф. дис.: канд.наук з фіз. виховання і спорту / Волин. держ. ун-т ім.Лесі Українки.– К.; Луцьк, 2000.– 23 с.

1391. Голованов Б.Д. Здоров'я як найважливіша цінність нашого життя: Фактори формування здоров'я способу життя в учнів // Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1996.– Вип. 16.– С.20-21.

1392. Голованов Б.Д. Основи фізического и духовного здоровья ребенка // Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х.,1995.– Вип. 10.– С.28-35.

1393. Гончаренко М.С., Іванова А.М. Валеологічне розвантаження школярів протягом навчального процесу // Валеологія.– 1999.– №7.– С.10-11; №8.– С.10-11; №9.– С.12-13; №10.– С.12-13.

1394. Горащук В. Розробка індивідуальної оздоровчої системи старшокласників // Рід. шк.– 2001.– №2.– С.40-41.

1395. Гордон І. Здоров'я наших дітей: Санепідемблагополуччя у шк. // Директор шк.– 2001.– №6.– С.7.

1396. Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської і студентської молоді: Затвердж. наказом Міносвіти від 25.05.1998 р. №188 // Фіз. виховання в шк.– 1999.– №3.– С.29-32.

1397. Дубогай О.Д. Щоденник здоров'я: [Засоби формування знань здорового способу життя] // Валеологія.– 1999.– №7, №11, №15, №16.

1398. Дубогай О.Д., Щербань Л.В. Бережи здоров'я змалку!: [Рівень фіз. підготовленості до навчання (1-11 кл.)] // Почат. освіта.– 1999.– №13.– С.2.
1399. Дуда О.О. В.О Сухомлинский про фізичне самовиховання школярів // Пед. пошук: Наук.-метод. вісн. /Волин. облас. навч.– метод. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів.– 1999.– №4.– С.11-14.
1400. Єренков В.А. Батькам про дітей – здорових та хворих: Мала попул. енцикл.– К.: Здоров'я, 1994.– 416 с.
1401. Задоя Л. Колір і здоров'я дитини // Почат. шк.– 1997.– №11.– С.54-56.
1402. Закопайло С.А. Виховання у старшокласників цінностей здорового способу життя на уроках фізичної культури // Теорія і практика фіз. виховання: Наук.-метод. журн. / Донец. нац. ун-т.– 2001.– №1/2.– С.19-26.
1403. Заплатніков Л.Т., Кривошеєва Г.Л. Творчі здобутки діячів освіти в галузі охорони здоров'я дітей // Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики: Зб. наук. пр. / НПУ.– К., 1999.– Вип. 2.– С.327-331.
1404. Здоров'я дитини – здоров'я нації: Заув. та допов. до проекту закону “Про загальну середню освіту”, прийнятого у першому читанні Верхов. Радою України, 23 лип. 1998 р. // Педагогіка толерантності.– 1999.– №1.– С.4-9.
1405. Здоров'я дитини – здоров'я нації: Нотатки про засід. “круглого столу” журн. з пробл. збереження та зміцнення здоров'я дітей під час навчання // Педагогіка толерантності.– 1998.– №2.– С.29-41.
1406. Здоров'я дітей: будьте пильними: [Реком. Київ. міськ. центру здоров'я] // Завуч.– 2000.– №32.– С.8.
1407. Здоров'я дітей та молоді: програмні підходи та пріоритетні напрями фізичного виховання: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м.Переяслав-Хмельницький, 1999 р., квіт. / Переяслав-Хмельн. держ. пед. ін-т ім. Г.С.Сковороди // Валеологія.– 1999.– №7.– С.11-12.
1408. Здоров'я має стати головною цінністю для дитини: Спільн. сес. АМН України і АПН України “Актуальні проблеми здоров'я та освіти дітей на початку XXI ст.” // Освіта України.– 2001.– №32.– С.5.
1409. Кобилянський В.О. Українські та східні народні ігри – важливий засіб формування здорового способу життя: [Київ. гімназія східних мов №1] // Україна – країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: Матеріали наук.-практ. конф., 14-19 трав. 1999 р. і 11-13 трав. 2000 р. / Київ. гімназія схід. мов. та ін.– К., 2001.– Вип.2.– С.98-105.
1410. Колесіна Т.Є. Психолого-педагогічна діагностика відхилень у поведінці учнів // Почат. шк.– 1996.– №12.– С.11-13.
1411. Колесник І.В. Особливості впливу Чорнобильської катастрофи на розвиток і виховання дітей // Вісн. Житомир. пед. ун-ту.– 2000.– Вип. 6.– С.225-227.
1412. Колесник О.І. Формування навичок здорового способу життя при вивченні інтегрованого курсу “Біологія людини. Валеологія. Фітотерапія” // Нива знань: Наук.-метод. альм. / Дніпропетр. ін-т освіти.– 2000.– №2.– С.40-41.
1413. Кондратюк С. Мандрівка з годинником у Країну Здоров'я: Рек. дітям щодо режиму дня // Дошкіль. виховання.– 2000.– №8.– С.26-27.
1414. Корж В. За здоровий спосіб життя // Шкіль. світ.– 2001.– №24.– С.2-3.
1415. Корнієнко С. Здорова сім'я – здорова держава: [Сцен. спорт. свята] // Почат. шк.– 1998.– №10.– С.42-44.
1416. Корнієнко С.М. Корекція фізичного розвитку молодших школярів у системі “школа-родина” //Почат. шк.– 2000.– №5.– С.36-38.
1417. Корнієнко С.М. Педагогічні основи фізичного виховання молодших школярів у системі “Родина – школа”: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. / Терноп. держ. пед. ун-т ім.В.Гнатюка.– Т., 2001.– 19 с.

1418. Корнієнко С.М. Цінності фізичного самовдосконалення особистості в національному вихованні сучасної школи // Наук. зап. / Терноп. держ. пед. ун-т.– 2001.– №5.– С.21-25.– (Сер. “Педагогіка”.)
1419. Коротя-Ковальська В. Народна пісня і здоров’я: Прогр. для загальноосвіт. шк.– родини // Почат. шк.– 1997.– №12.– С.50-52.
1420. Коцур Н. Роль школи в охороні психічного здоров’я учнів // Почат. шк.– 1997.– №3.– С.60-62.
1421. Кочерга О. Фактори психічного здоров’я молодших школярів: Практик. поради // Директор шк. Україна.– 2000.– №5.– С.118-122.
1422. Кочерга О. Шкільне навантаження та здоров’я // Почат. освіта.– 1999.– №16.– С.3.
1423. Кочерга О. та ін. Психічне здоров’я і творчість: [Критерії психіч. здоров’я та порушення їх негатив. факторами] / О.Кочерга, Л.Роговик, О.Васильєв // Почат. шк.– 1997.– №10.– С.53-57.
1424. Кривич І.П., Кожевнікова О.В. Оцінка фізичного розвитку учнів шкіл нового типу, які страждають на хвороби органів дихання // Біологія та валеологія: Зб. наук. пр. / ХДПУ.– Х., 2000.– Вип.3.– С.229-233.
1425. Кривошеєва Г. Культура здоров’я особистості як соціально-педагогічна проблема // Шлях освіти.– 2001.– №1.– С.35-37.
1426. Кузьменко В.Ю. Рухова активність у системі здорового способу життя старших підлітків // Теорія і практика фіз. виховання: Наук.-метод. журн. / Донец. нац. ун-т.– 2001.– №1/2.– С.76-82.
1427. Лапаєнко С. Виховуємо дітей здоровими: [Поради з профілактики та оздоровлення дітей] // Почат. шк.– 2000.– №5.– С.39-41.
1428. Лапаєнко С. Вплив шуму на здоров’я людини // Фізика та астрономія в шк.– 2000.– №2.– С.6-8.
1429. Латохіна Л.О. Дбайте про своє здоров’я: Практик. поради учневі // Джерело пед. майстерності: Наук.-метод. бюл. / Харк. облас. ін-т удоскон. вчителів.– 1996.– Вип. 16.– С.22.
1430. Лесик В.В. Формування потреби фізичного вдосконалення у дітей з послабленим станом здоров’я в системі “Сім’я – школа”: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Укр. держ. пед. ун-т ім. М.Драгоманова.– К., 1996.– 25 с.
1431. Лушик У.Б. Вічний трикутник: учні, вчителі, батьки: Погляд медика на пробл. неуспішності школярів: (Можливості дит. мозку) // Шкіль. світ.– 1999.– №9.– С.3-4; Директор шк.– 1999.– №16.– С.11-12.
1432. Максименко Л.І. Концептуальні підходи до організації психологічної служби в інноваційному навчальному закладі // Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико-зорієнтов. посіб.– К., 1999.– Ч.2.– С.55-59.
1433. Максимцова Т. Правила дорожнього руху: Розробка уроку // Почат. шк.– 1997.– №10.– С.59-60.
1434. Маркова Л. Чиста шкіра – запорука здоров’я: Вихов. захід // Почат. шк.– 1998.– №11.– С.51-53.
1435. Маркова Л. Як берегти слух?: Бесіда // Почат. шк.– 1998.– №12.– С.43-44.
1436. Маркова Л. Як не захворіти на грип?: Вихов. бесіда // Почат. шк.– 1997.– №10.– С.58.
1437. Маркова Л. Як формувати правильну поставу: Вихов. захід // Почат. шк.– 1998.– №5.– С.54-55.
1438. Марченко Н.П. Здоров’я – найвища цінність: [Здоров’я дітей у прогр. “Шляхи реформування освіти м.Кисва”] // Педагогіка толерантності.– 1998.– №3/4.– С.19-21.
1439. Мащенко Н.А. Учим здоровому образу життя: [Досвід шк. №119 м.Донецька] // Пед. скарбниця Донеччини.– 1997.– №2.– С.47-48.

1440. Медчук І.К. Охорона психічного здоров'я учнів // Рід. шк.– 1995.– №5.– С.28-29.
1441. Мережа шкіл здоров'я: Експеримент. валеолог. майданчики Міносвіти України // Валеологія.– 1999.– №5.– С.5.
1442. Моляко В.О. Чи так потрібен телевізор?: [Вплив негат. інформ. на здоров'я і психіку дитини] // Обдар. дитина.– 1999.– №1.– С.40-41.
1443. Муравов І.В. Здоров'я дітей та молоді: програмні підходи та пріоритетні напрями фізичного виховання: [З виступу на Всеукр. наук.-метод. конф., м.Переяслав-Хмельницький, 1999 р., квіт.] // Валеологія.– 1999.– №8.– С.2-3; №9.– С.2-3; №10.– С.2-3.
1444. Неділько В.П. Проблеми збереження здоров'я дітей // Матеріали конференції “Стратегія формування здорового способу життя”.– К., 2000.– С.25-26.
1445. Новікова Н.І. Здоров'я нації – сила країни // Рід. шк.– 1994.– №10.– С.50-51.
1446. Новікова Н.І. Психолого-педагогічні аспекти гігієнічного виховання школярів // Укр. Освіт. Журн.– 1994.– №2.– С.83-91.
1447. Оверчук Н. Як обладнати робочий куточок учня // Журн. для батьків.– 1999.– №4.– С.49-50.
1448. Операйло С. Державна політика – зміцнення здоров'я нації: (Футбол у шк.) // Фіз. виховання в шк.– 1999.– №3.– С.6-8.
1449. Оржеховська В.М. Алкоголь і здоров'я // Все для вчителя.– 1996.– №2.– С.8-9.
1450. Оржеховська В.М. Про результати дослідження валеологічних знань в освітньому процесі України // Пед. пошук.– 1999.– №4.– С.7-11.
1451. Остапенко О.І. Виховання у школярів інтересу до фізичної культури як психолого-педагогічна проблема // Теорія і практика фіз. виховання: Наук.-метод. журн. /Донец. нац. ун-т.– 2001.– №1/2.– С.57-63.
1452. Охорона життя і здоров'я дітей. Ч.2. Культура здоров'я молодшого школяра. 1-4 кл.: Прогр. та метод. поради для вчителів шк. / Уклад. В.І.Шахненко.– К.:ІСДО, 1995.– 192 с.
1453. Охорона життя і здоров'я учнів: Посіб. для учнів 4(3) кл. / Л.А. Мечник та ін.– Т.: Підруч.-посіб., 1999.– 64 с.
1454. Охорона життя і здоров'я учнів: Посіб. для учнів 2(1) кл. / Л.А. Мечник та ін.– Т.: Підруч.– посіб., 1999.– 63 с.: іл.
1455. Охорона життя і здоров'я учнів: Прогр. для 1-2 кл. / Упоряд. В.І.Туташинський.– К.: Перун, 1996.– 45 с.
1456. Охорона здоров'я дітей // Державна доповідь про становище дітей в Україні: За підсумками 1998 р. / Укр. ін-т соц. дослідж. та ін.– К., 1999.– С.23-26.
1457. Охорона здоров'я та життя дітей: (Програма) // Почат. шк.– 1996.– №2.– С.20-22.
1458. Панін І. Рухова активність та здоров'я школярів в умовах радіаційного забруднення // Почат. шк.– 1999.– №5.– С.62.
1459. Панін І.А. Фізичне виховання школярів в умовах пострадіаційного забруднення (на матеріалі урочної форми занять): Дис. ... канд. пед. наук.– К., 2000.– 215 с.
1460. Паньків Л. Вплив музики на психічне здоров'я особистості // Почат. шк.– 1999.– №1.– С.58-59.
1461. Перепелиця О., Почтар В. За фізичне і духовне здоров'я дітей: Експерим. пошук шк.– родини №303 м.Києва // Почат. шк.– 1997.– №5.– С.26-27.
1462. Поклад Н. Звідки сила в Геркулеса: [Матеріали до уроку “Здоров'я – генофонд нації”] // Почат. шк.– 1998.– №1.– С.47-49.

1463. Поліпшення здоров'я дітей, зниження дитячої захворюваності й смертності: (Нац. прогр. "Діти України") // Все для вчителя.– 1998.– №17.– С.26-27.
1464. Поташнюк Р.З. Гігієнічний аспект у комплексній проблемі виховання дітей шкільного віку // Пед. пошук.– 1997.– №1.– С.10-12.
1465. Присяжнюк С.І. Методика розвитку витривалості учнів початкових класів загальноосвітньої школи // Спорт для всіх: Наук.-метод. журн. Донец. нац. ун-ту.– 2000.– №1.– С.11-15.
1466. Присяжнюк С.І. Розвиток фізичних якостей учнів початкових класів загально-освітньої школи (на прикладі сили і витривалості): Автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту / Львів. держ. ін-т фіз. культури.– Л., 2001.– 17 с.
1467. Присяжнюк С.І. Уведення додаткових уроків з фізичної культури в початкових класах // Фіз. виховання в шк.– 2000.– №4.– С.28-32.
1468. Психологічна служба в закладах освіти: Метод. рек. / Уклад. О.А. Попелишко; Чернівець. держ. ун-т ім. Ю.Федьковича.– Чернівці, 1999.– 43 с.
1469. Презлята Г. Формування здорового способу життя засобами фізичного виховання: Прогр. та метод. рек. // Обрії.– 1999.– №1.– С.121-130.
1470. Програма комплексу навчальних занять "Охорона життя і здоров'я учнів" // Інформ. зб. МО України.– 1994.– №2.– С.4-11.
1471. Профілактика проявів вживання алкоголю та наркотиків серед підлітків // Молодь України: стан, проблеми, шляхи розв'язання: Зб. наук. публ.– К., 1996.– Вип. 5.– С.180-195.
1472. Роль школи у профілактизації алкоголізму та наркоманії серед дітей і підлітків // Завуч.– 2001.– №27.– С.6-12 вкладкиша.
1473. Романенко А., Ващенко О. Школа здоров'я: Дослід.-експерим. робота з прогр. оздоров. педагогіки // Директор шк. Україна.– 2000.– №2.– С.111-114.
1474. Романенко М. Духовність і здоров'я дітей – пріоритетні цілі // Пед. газ.– 2001.– №5.– С.2.
1475. Савельєва С.К. Шляхи формування культури здоров'я у загальноосвітній школі // Теорія і практика фіз. виховання: Наук.-метод. журн. / Донец. нац. ун-т.– 2001.– №1/2.– С.69-76.
1476. Савченко Г. Санітарно-освітня робота в школі // Директор шк.– 1998.– №18.– С.7.
1477. Савченко О. Здоров'я дітей – пріоритет реформування шкільної освіти // Шкіл. світ.– 2000.– №22.– С.3.
1478. Санітарні правила щодо устрою та утримання загальноосвітніх шкіл // Директор шк.– 1998.– №18.– С.6-7.
1479. Сватсьєв А.В. Соціально-педагогічні умови формування фізичного здоров'я підлітків у позашкільній роботі: Автореф. дис. ... канд.пед.наук / Ін-т пробл. виховання АПН України.– К., 2001.– 20 с.
1480. Свириденко С. Здоров'я дитини – центр уваги вчителя // Завуч.– 2001.– №25.– С.14-15.
1481. Секреты здоровья: Посіб. для вчителя // Айболить – 1999.– №1.– С.15-18; №2.– С.39-40.
1482. Скляр В.Ф. Здоров'я учнів і навчальний процес // Пед. скарбниця Донеччини.– 1997.– №2.– С.46-47.
1483. СНІД – страшна інфекція ХХ століття: Бесіда з учнями // Все для вчителя.– 1998.– №17.– С.58-59.
1484. Сологуб А. І здоровий спосіб життя: [З досвіду організації охорони здоров'я у Саксаган. природ.-наук. ліцеї (Кривий Ріг)] // Рід. шк.– 1995.– №12.– С.61-65.

1485. Сологуб А. Організація лікувально-оздоровчої роботи в Саксаганському ліцеї // Шлях освіти.– 1996.– №2.– С.28-29.
1486. Стеценко Л.В. Здоров'я учнів – найвищий закон: [Досвід роботи СШ №113 м.Києва] // Педагогіка толерантності.– 2000.– №3.– С.55-58.
1487. Столітенко Є.В. Методика виховання в учнів 5-7 класів позитивного ставлення до фізичної культури // Теорія і практика фіз. виховання: Наук.-метод. журн. / Донец. нац. ун-т.– 2001.– №1/2.– С.12-19.
1488. Сухомлинська О.В. Навчання і здоров'я дитини // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.Сковороди.– Х.,2000.– Вип. 10.– Ч.3.– С.75-77.
1489. Сущева І.В. Гігієнічна оцінка режиму та учнів V-VII класів загальноосвітньої школи та гімназії // Біологія та валеологія: Зб. наук. пр. / Харк. держ. пед. ун-т. ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип. 3.– С.224-229.
1490. Токар Ю. Організація системи безпеки при роботі з групами учнів за межами навчального закладу // Сіл. шк.– 2001.– №23/24.– С.3.
1491. Триліс С. Марафоном бігу – на марафон стресу і нездоров'я // Почат. шк.– 1998.– №7.– С.62-63.
1492. Триліс С. Правильне дихання – ключ до здоров'я // Почат. шк.– 1998.– №5.– С.50-53.
1493. Удовицька О., Шеретун Н. Матеріали до теми “Гігієнічне забезпечення ротової порожнини”: [Десять засобів збереження здоров'я зубів] // Почат. шк.– 1998.– №10.– С.44-45.
1494. Фізичне виховання шкільної України: [Аналіт. звіт про засідання круглого столу, лют. 1998] // Фіз. виховання у шк.– 1999.– №1.– С.51-55.
1495. Формування здорового способу життя в дітей і підлітків: Навч.-метод. посіб.– К.: Ніка-Центр, 2001.– 262 с.
1496. Чужикова В.Г. Педагогічна реабілітація дітей та підлітків чорнобильської зони в умовах дитячого оздоровчого центру: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Ін-т педагогіки АПН України.– К., 1996.– 28 с.
1497. Шахненко В.І. Азбука здоров'я молодшого школяра: Посіб. для вчителя 1-4 кл.– К.: Магістр-S, 1998.– 184 с.
1498. Шахненко В. Біоритмологія у системі навчально-виховного процесу // Почат. шк.– 1998.– №11.– С.49-51.
1499. Шмалей С. Шлях до здоров'я: Пізнав. гра // Фіз. виховання в шк.– 1999.– №4.– С.47-51.
1500. Щербань Л. Освітньо-оздоровча технологія “Школа здоров'я – школа розвитку”: [З досвіду роботи шк. №17 м.Києва] // Почат. освіта.– 1999.– №16.– С.4.
1501. Юрченко В. Засоби експериментального вивчення психічного здоров'я школярів // Нова пед. думка.– 1999.– №2.– С.45-51.
1502. Яковенко П. Актуальні проблеми здоров'я та освіти дітей на початку XXI ст.: [Інформація про спіл. сес. АМН України та АПН України] // Пед. газ.– 2001.– №8.– С.1-2.

X РОЗДІЛ

Формування шкільної бібліотеки як медіа-центру середнього загальноосвітнього навчального закладу

Сьогодні в Україні шкільна бібліотека є обов'язковим структурним підрозділом загальноосвітнього навчального закладу. Тому всі стратегічні освітньо-виховні завдання, які належить розв'язати національній школі, трансформуються у завдання шкільної бібліотеки.

Зокрема, вона повинна:

- якнайповніше сприяти реалізації державної політики в галузі освіти;
- інформаційно забезпечувати всі аспекти навчально-виховного процесу освітнього закладу в засвоєнні програмних та факультативних знань, самоосвіти школярів;
- виховувати в учнів інформаційну культуру, постійне прагнення до пошуку інформації, свідомого, осмисленого добору інформаційних джерел, формування навичок систематизації та особистісної оцінки інформації;
- навчити школярів технологіям користування бібліотеками всіх типів;
- сприяти вихованню гармонійної, морально досконалої особистості, з відчуттям громадянського обов'язку, відкритої для інтелектуального, духовного і творчого розвитку;
- інформаційно забезпечувати особистісні потреби користувачів у дозвілльєвій діяльності;
- формувати авторські програми читацького розвитку школярів, виховувати мислячого, вдумливого, грамотного читача, з високим рівнем бібліографічної культури;
- всебічно сприяти підвищенню фахової майстерності педагогів, озброєнню їх знаннями сутності сучасних освітніх та виховних технологій; педагогізації батьківської громадськості шляхом популяризації педагогічної літератури і надання інформації про неї;
- створювати комфортне бібліотечне середовище, забезпечувати реформування бібліотеки в таку, яка б включала як традиційні і сучасні носії інформації, так і мультимедійні технології тощо.

Ці завдання визначають основні виховні та інформаційні функції шкільної бібліотеки.

Інформаційна функція шкільної бібліотеки поряд із вищеназваними набуває сьогодні генерального аспекту, оскільки вона не тільки сама перетворюється на сучасне інформаційне середовище, але й допомагає стати таким середовищем і школі в цілому для ефективного досягнення загальної мети – всебічного розвитку дитини як особистості та її адаптації в соціумі шляхом інтенсивного інформаційного насичення.

Реформування та інформатизація шкільної бібліотеки, перетворення її в шкільний бібліотечно-інформаційний центр забезпечить розв'язання таких завдань, як: повноцінне інформаційне та методичне забезпечення навчально-виховного процесу, інформування батьківської громадськості, систематичне ознайомлення читачів з традиційними і нетрадиційними носіями інформації, вивчення інформаційних потреб та запитів читачів, їх повноцінне забезпечення, інформаційний сервіс шкільної бібліотеки.

Інформатизація зобов'язує шкільну бібліотеку не лише віддзеркалювати рівень розвитку школи, але й випереджати його, створюючи простір й необхідні умови для її самовдосконалення.

У зв'язку з тим, що публікацій про бібліотеки загальноосвітніх закладів та їх місце в інформаційному просторі України – невелика кількість, серед вміщених у розділі 75 документів значну частину джерел становлять газетні матеріали, що, зокрема, надруковані у “Шкільному світі” й “Освіті України”.

Проблеми формування шкільних бібліотечних інформаційних центрів досліджують у своїх статтях П.І.Рогова, Л.Д.Іллічова, Л.А.Колосай, А.О.Малько, З.О.Сергійчук, В.П.Мозгова, М.Сенченко, Г.Ситник, О.Хімчук, О.М.Чорна та ін.

1503. Бабич В.С. Роль бібліотеки в інформатизації суспільства і підвищенні інформаційної культури //Бібл. планета.– 1998.– №1.– С.17-20.

1504. Безручко Н. Інформаційна культура та формування особистості дитини //Бібліотека. Інформація. Суспільство: Зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., м.Київ, 1998р., 20-22 жовт.– К., 1998.– С.252-255.

1505. Безручко Н., Хімчук О. Краща шкільна бібліотека Києва: Підсумки огляду-конкурсу //Шкіл. світ.– 2000.– №20.– С.2.

1506. Билінська Н.Г. Шкільна бібліотека: (Метод. рек. шкіль. бібліотекарям. Схема роботи б-ки гімназії №14 м. Луцька) //Пед. пошук.– 1998.– №2/3.– С.49-50.

1507. Бібліотека – важлива складова сучасної школи: Реком. список л-ри /Склад. К.О.Тимченко.– Миколаїв,1999.– [Зс].– (Міська освітян. б-ка).

1508. Бібліотека. Інформація. Суспільство: Зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 1998р., 20-22 жовт. /Укр. бібл. асоц., Нац. парлам. б-ка України.– К.,1998.– 283 с.

1509. Гільманова Л.В. Спільна робота шкільних і дитячих бібліотек України з інформаційно-бібліографічного забезпечення школярів: (Завдання, стан, перспективи) //Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ. Вип.1.– К.,1998.– С.274-277.

1510. Главник О. Інформаційний осередок школи: [Шкіл. б-ка] //Шкіл. світ.– 2001.– №1.– С.5.

1511. Горбатенко Н.Л. Комп'ютер в шкільній бібліотеці – наш сьогоднішній день //Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Роль шкільної бібліотеки в системі національної освіти України”: Тез. доп.– К., 1997.– С.68-70.

1512. Двойжон Г.М. Організація та проведення бібліотечних уроків: [З досвіду роботи б-ки СШ №3 м. Славутича] //Шкіл. світ.– 2000.– №18.– С.9-11.

1513. Дем'янюк Т.Д., Мороз І.І. Національне відродження і шкільна бібліотека: [Шкіл. б-ки Рівненщини] //Шкіл. б-ка.– 2001.– №2.– С.36-40.

1514. Досвід бібліотекарів України у проведенні навчально-виховної роботи у загальноосвітньому навчальному закладі //Шкіл. б-ка.– 2001.– №1,2.

1515. Дудіна Н.Г. Інформаційна робота шкільного бібліотекаря //Шкіл. світ.– 2001.– №21.– С.8.

1516. Задорожна Л. Про нову модель шкільної бібліотеки //Завуч.– 2000.– №5.– С.14-15.

1517. Зубченко Л.А. Шкільна бібліотека на сучасному етапі: [З досвіду роботи б-ки ЗОШ №27 м. Києва] //Шкіл. б-ка.– 2001.– №2.– С.33-35.

1518. Іллічова Л.Д. Інформаційно-бібліографічне обслуговування педагогів та учнів у школах Харківської обл. //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоск. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.18-19.

1519. Іллічова Л.Д. Проблеми соціалізації особистості і роль шкільної бібліотеки в цьому процесі //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.8-10.

1520. Колосай Л. Модель шкільної бібліотеки [Ціліс. система бібл.-бібліограф. обслуг. вчителів та учнів] //Світло.– 1998.– №1.– С.32-34.
1521. Колосай Л. Пошук оптимальних технологій бібліотечно-бібліографічної освіти школярів: Практ. посіб. для кер. серед. закл. освіти, методистів з бібл. фондів, шкіль. бібліотекарів /Славутич. міськ. від. освіти. Міськ. метод. центр.– Славутич, 2000.– 66 с; Шкіль. світ.– 2001.– №10.– Вкладиш.
1522. Колосай Л.А. Технології бібліотечно-інформаційної діяльності шкільної бібліотеки //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.19-24.
1523. Колосай Л. Шкільні бібліотеки – шляхи реформування //Світло.– 1996.– №2.– С.42-45.
1524. Костюкова Г. Виховна роль бібліотеки: [Информ.-метод. і освіт.-вихов. центр гімназії схід. мов №1 м. Києва] //Шкіль. світ.– 2000.– №23.– С.12.
1525. Кравчук В.І., Хімчук О.Є. Шкільна бібліотека на допомогу школярам //Шкіль. світ.– 2000.– №4.– С.4.
1526. Кудубенко С.П. Комп'ютерна бібліотека: Бібл. урок //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.109-113.
1527. Кузьмина Г.О. Создание имиджа школьной библиотеки //Шкіль. б-ка.– 2001.– №2.– С.17-18.
1528. Курінська Л.А. Формування в учнів основ інформаційної культури //Шкіль. б-ка.– 2001.– №2.– С.21-22.
1529. Малько А.О. Концепція розбудови шкільної бібліотеки в контексті інформатизації суспільства: Автореф. дис. ... канд. пед. наук.– К., 1995.– 19 с.
1530. Малько А.О. Шкільний бібліотечно-інформаційний центр //Барви творчості: Наук.-метод. зб.– К., 1995.– С.235-237.
1531. Малько А.О., Сергійчук З.О. Програма роботи бібліотек: [Орієнт. тем. плани та прогр. навчання бібл.-бібліограф. та інформ. культури учнів] //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.24-31; Почат. шк.– 1994.– №2.– С.19-22.
1532. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Роль шкільної бібліотеки в системі національної освіти України”: Тез. доп. /Уклад.:С.В.Кириленко, І.П.Леонтенко.– К.: ІЗМН,1997.– 116 с.
1533. Медведєва В. Бібліотечно-інформаційні ресурси як надбання пам'яті і фактор інформаційної мобільності нації //Учитель.– 2000.– №1/3.– С.62-65.
1534. Мозгова В.П. Бібліотека навчального закладу нового типу //Ліцей Український гуманітарний: Зб. ст. /Уклад.: Г.С.Сазоненко, В.Ф.Чукіна.– К.,1996.– С.150-152.
1535. Мозгова В.П. Роль бібліотеки у створенні позитивного іміджу школи //Імідж школи на порозі XXI століття: Практико зорієнтов. посіб. /За ред. І.Г.Єрмакова.– К.,1999.– Ч.1.– С.220-225.
1536. Моїсєєва С. Комп'ютеризація в бібліотеці – вчора, сьогодні ... завтра? //Бібл. планета.– 1998.– №1.– С.34-37.
1537. Ольшанська Л.К. Майбутнє шкільної бібліотеки //Шкіль. світ.– 2001.– №18.– С.5.
1538. Організація та проведення бібліотечних уроків: Метод. рек.: З досвіду роботи б-к // Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х.,1999.– Вип.4.– С.43-120.
1539. Орієнтовна програма навчання бібліотечно-бібліографічної та інформаційної культури: Пояснюв. зап. //Информ. зб. М-ва освіти України.– 1994.– №19.– С.17-20.

1540. Перепельченко О.В. Бібліотечний комплекс на межі тисячоліть: [З досвіду роботи гімназії №191 ім. П.Г.Тичини м. Києва] //Шкіл. світ.– 2001.– №22.– С.3,6.
1541. Побуляярцева Г. “Все про все”: А як це все знайти?: [Довідк. апарат шкіл. б-ки] //Завуч.– 1999.– №1.– С.11.
1542. Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу Міністерства освіти України //Інформ. зб. М-ва освіти України.– 1999.– №12.– С.6-11.; Завуч.– 2000.– №5.– С.15.
1543. Почупайло О.В. Інформаційні вміння – складова навчальної культури учня: [Прогр. формує інформ. уміння в учнів 5-6 кл.] //Педагогіка і психологія.– 1996.– №4.– С.95-102.
1544. П'ятін В.Є. Шкільна бібліотека: проблеми виживання і перспективи розвитку /Волин. облас. навч.-метод. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів //Пед. пошук: Наук.-метод. вісн.– 2000.– №2.– С.57-65; Шкіл. світ.– 2000.– №13/14.– Вкладиш.
1545. Рева О. Завдання шкільної бібліотеки //Рід. шк.– 1998.– №1.– С.28.
1546. Рогова П. Освітня галузь: проблеми бібліотечного забезпечення //Наук. пр. НБУВ.– К., 2000.– Вип.5.– С.38-46.
1547. Рогова П.І. Соціальне призначення і функції освітніх бібліотек України //Бібл. планета.– 2001.– №1.– С.26-28.
1548. Рогова П., Буркіна Н., Хімчук О. Бібліотека. Інформація. Суспільство: [Інформація про Всеукр. наук.-практ. конф. “Бібліотека. Інформація. Суспільство.”, м.Київ, 1998р., 20-22 жовт.] //Освіта України.– 1999.– №1/2.– С.12.
1549. Сенченко М. Бібліотеки. Комп'ютери. Бібліотекарі //Вісн. Кн. палати.– 1998.– №3.– С.3-5.
1550. Сергійчук З.О. Роль шкільної бібліотеки у відродженні національної системи виховання: [Шкіл. б-ка – бібл. інформ. центр] //Бібліотеки України – юнацтву: досвід, проблеми, перспективи: Матеріали наук.-практ. конф. “Бібліотеки і молодь у світі інформації культури та державотворення”, м. Київ, 1995р., 17 жовт.: Інформ. бюл.– К., 1996.– Вип. 12.– С.39-40.
1551. Сергійчук З.О. Шкільна бібліотека: Стан, проблеми, перспективи //Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Роль шкільної бібліотеки в системі національної освіти України”: Тез. доп.– К., 1997.– С.4-6.
1552. Сидоренко О.Л. Шкільна бібліотека як інформаційний центр //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.6.
1553. Ситник Г. Нові технології популяризації літератури в роботі шкільної бібліотеки: пошук та знахідки //Шкіл. світ.– 2001.– №5.– С.9,12; №7.– С.3.
1554. Ситник Г. Систематичний каталог шкільної бібліотеки: Технології інформ. роботи //Шкіл. світ.– 2000.– №1.– С.10-11.
1555. Ситник Г.І. Технології шкільної бібліотеки: Практ. посіб. для шкіл. бібліотекарів /Рівнен. ін-т підвищення кваліфікації пед. кадрів.– Рівне, 2000.– 92 с.
1556. Ситник Г. Формування системи бібліотечно-бібліографічних знань школярів //Шкіл. світ.– 2000.– №3.– С.9-10.
1557. Ситник Г.І. Шкільна бібліотека і бібліотечні технології: Практ. посіб. для шкіл. бібліотекарів /Рівнен. ін-т підвищення кваліфікації пед. кадрів.– Рівне, 1997.– 200 с.
1558. Сілка Л.О. Довідково-бібліографічний апарат шкільної бібліотеки та його місце в інформаційному обслуговуванні вчителів та учнів //Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Роль шкільної бібліотеки в системі національної освіти України”: Тез. доп.– К., 1997.– С.73-75.

1559. Тарасова Э.С. ЭВМ и школьная библиотека: аспекты взаимодействия в образовательном контексте //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практико зорієнтов. посіб. /За ред. І.Г. Єрмакова.– К., 1999.– Вип.2.– С.206-213.
1560. Тимченко К. Бібліотека – важлива складова сучасної школи: Список лри на допомогу шкіл. бібліотекарям //Освітнянин.– 1999.– №3.– С.3.
1561. Фулга Н.Є. Інформаційне обслуговування читачів шкільної бібліотеки //Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Роль шкільної бібліотеки в системі національної освіти України”: Тез. доп.– К., 1997.– С.75-77.
1562. Хемчян І.І., Красавіна Л.Ш. Науковці – шкільним бібліотекам: [З досвіду метод. роботи ДНПБ України] //Шкіл. світ.– 2001.– №22(черв.).– С.6.
1563. Хімчук О. Бібліотека середнього загальноосвітнього закладу в контексті законодавства: (Огляд законодав.-прав. матеріалів роботи шкіл. б-ки) //Шкіл. світ.– 1999.– №8.– С.11.
1564. Хімчук О.Є. Бібліотекар школи нового типу: регіональний аспект //Бібліотечна наука, освіта, професія у демократичній Україні: Зб. наук. пр.– К., 1998.– С.53-58.
1565. Хімчук О. З досвіду роботи шкільних бібліотек: Робота шкіл. б-ки з нац. виховання учнів //Шкіл. світ.– 1999.– №9.– С.11.
1566. Хімчук О. Забезпечення інформаційних потреб учнів старших класів бібліотеками шкіл нового типу //Бібліотека. Інформація. Суспільство: Зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 1998р., 20-22 жовт.– К., 1998.– С.265-268.
1567. Хімчук О. Забезпечення інформаційних потреб учнів-старшокласників у бібліотеках ліцеїв, гімназій //Бібл. вісн.– 1999.– №3.– С.22-24.
1568. Хімчук О. Інформаційний центр, а не допоміжна структура: [Майбутнє шкіл. б-к] //Освіта України.– 1999.– 29 верес.– С.15.
1569. Хімчук О. Кабінет №1 – бібліотека //Освіта України.– 1999.– 3 берез.– С.10.
1570. Хімчук О. Маркетингове дослідження інформаційних потреб учнів шкіл нового типу: регіональний аспект //Вісн. Книжк. палати.– 1998.– №11.– С.21-25.
1571. Хімчук О.Є Шкільна бібліотека і бібліотечні технології: Метод. поради шкіл. бібліотекарям //Шкіл. світ.– 1999.– №10.– С.9.
1572. Хімчук О. Шкільна бібліотека: реалії сьогодення і перспективи майбутнього //Шкіл. світ.– 2000.– №13/14.– С.22-24 вкладкиша.
1573. Чорна О. Інформаційно-бібліотечне забезпечення вчителів загальноосвітніх шкіл в Україні: Автореф. дис. ... канд. пед. наук.– К., 1996.– 26 с.
1574. Чорна О.М. Інформаційно-бібліографічне забезпечення вчителів у школі майбутнього //Барви творчості: Наук.-метод. зб.– К., 1995.– С.238-239.
1575. Шкільна бібліотека – досвід і пошуки: (Матеріали з досвіду роботи шкіл. б-к) /Уклад.: С.В.Кириленко, І.П.Леонтенко.– К.: ІЗМН, 1997.– 111 с.
1576. Шкільна бібліотека, її роль у розбудові національної школи: Посіб. для методистів рай(міськ)во, кер. шк., шкіл. бібліотекарів.– Хмельницький, 1996.– 197 с.
1577. Шкільні бібліотечні технології: [Планув. роботи шкіл. б-ки. План роботи б-ки серед. шк. на навч. рік] //Джерело педагогічної майстерності: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів.– Х., 1999.– Вип.4.– С.121-1

ХІ РОЗДІЛ

Розвідки з історії національного шкільництва
(у т.ч. зарубіжний досвід у школах України)

Реформування системи освіти в Україні спрямоване на створення національної школи. Але розбудова системи освіти і виховання неможлива без вивчення історії її розвитку, врахування тих досягнень і недоліків, які були притаманні процесу її еволюції. Педагогічна наука і навчально-виховна практика високорозвинених країн світу переконливо свідчать, що найкраща, найраціональніша школа – своя, національна, побудована на звичаях і традиціях етнопедагогіки, з урахуванням здобутків педагогічної науки, школа, в якій діти навчаються рідною мовою, якнайбільше дізнаються про свій народ, свято бережуть і примножують національні й загальнолюдські духовні цінності.

Українська національна школа – це навчально-виховний заклад, який своїм змістом і духом підпорядкований самобутній природі української дитини, потребам забезпечення її духовно-морального та інтелектуального розвитку, заклад, який повністю відповідає інтересам батьків, усього українського народу. Щоб українська школа стала справді національною, вона має будуватись на українській педагогіці, на українській системі виховання.

Національною педагогікою для української національної школи є українська народна педагогіка, творена нашим народом упродовж його багатовікової історії. Коріння її – в народній педагогічній мудрості, у набутках школи Київської Русі, братських українських шкіл, козацької системи навчання і виховання, в традиціях західноукраїнського шкільництва другої половини XIX – початку XX століття.

Значний вплив на становлення національної школи мала просвітницька та педагогічна діяльність прогресивної української інтелігенції, діячів науки, освіти і культури XIX – XX ст.: О.Барвінського, В.Винниченка, Б.Грінченка, М.Грушевського, Лесі Українки, Ю.Федьковича, І.Франка, Т.Шевченка та багатьох інших.

На особливу увагу заслуговують педагогічні здобутки відомих українських педагогів XIX – початку XX ст. Г.Ващенко, А.Волошина, О.Духновича, І.Огієнка, С.Русової, С.Сірополка, С.Смаль-Стоцького, Я.Чепіги, В.Яніва та багатьох інших.

Помітний вклад у розвиток національно-культурного відродження українського шкільництва, піднесення національної свідомості внесли в цей період культурно-освітні організації, просвітницькі й педагогічні товариства, українські громади та земства, завдяки яким відкривалися школи, гімназії, бібліотеки, як публічні, так і освітянські, читальні, вчительські семінарії

У системі освіти є чимало творчо засвоєних надбань зарубіжної школи, педагогічний досвід інших країн.

У розділі зібрано 170 публікацій з питань історії національної школи.

1578. Агафонова Н.В. Піднесення ідеї національного виховання на засадах єдиної школи (1917-1919) // Педагогіка і психологія.– 1997.– №1.– С.239-244.

1579. Бабишин С.Д. Початкова школа на Україні з давніх часів до кінця XVIII ст. // Почат. шк.– 1991.– №10.– С.73-78.

1580. Бабіна О.І. Становлення та розвиток гімназійної освіти в Україні (кінець XIX – початок XX ст.): Автореф. дис. ... канд.пед.наук / Київ. нац. ун-т ім.Т.Шевченка.– К., 2000.– 19 с.

1581. Барбіна Є. Професійна майстерність вчителя в історії педагогічної думки // Рід. шк.– 1998.– №2.– С.71-74.

1582. Берека В.Є. Соціально-педагогічні основи розвитку позашкільної освіти в Україні (1957-2000 рр.): Дис. ... канд.пед.наук.– К., 2001.– 228 с.

1583. Белкіна Н.І. Мандрівні дяки як унікальне явище українського освітнього руху // Психолого-пед.науки: Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ун-т.– Ніжин, 2000.– С.164-166.

1584. Білавич Г. Українське педагогічне товариство “Рідна школа” і розвиток національного шкільництва у Галичині (1881-1939 рр.): Дис. ... канд.пед.наук.– К., 1996.– 155 с.
1585. Білик В.М. Формування духовної культури особистості спільними зусиллями сім’ї, школи та громадськості (друга половина XIX – початок XX ст.) // Теорія та методика навчання і виховання / Харк. держ. пед. ун-т.– Х., 2000.– Вип.7.– С.86-90.
1586. Борисов В.Л. Українізація та розвиток загальноосвітньої школи в 1921-1932 рр. // Укр. іст. журн.– 1999.– №2.– С.76-79.
1587. Бричок С. Роль церковнопарафіяльних шкіл у розвитку освіти на Волині // Шлях освіти.– 2000.– №1.– С.48-51.
1588. Бурмака В.П. Освіта в Україні від княжої доби... (X-XIX ст.) // Джерело педагогічної майстерності.: Наук.-метод. бюл. Харк. облас. ін-ту удоскон. вчителів. Х.,1996.– Вип.16.– С.23-28.
1589. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905-1920 рр.) / Передм. А. Алексюка; Укр. Віл. Ун-т.– К., 1996.– 359 с.
1590. Виноградова-Бондаренко В.Є. Виховання безпритульних дітей в Україні 20-х років XX століття: Дис. ... канд.пед.наук.– К., 2001.– 221 с.
1591. Вихрущ А.В. Трудова підготовка учнів в загальноосвітніх школах України (XIX – початок XX ст.) / За ред. Д.О.Тхоржевського.– К.: КДПУ, 1993.– 173 с.
1592. Вихрущ А.В. Трудова політехнічна школа: міфи і реальність (1917-1941 рр.) / За ред. Д.О.Тхоржевського.– К.: КДПУ, 1994.– 135 с.
1593. Відченко А.Г. Проблема врахування вікових особливостей дітей у навчально-виховному процесі (Історико-педагогічний аспект. Друга половина XIX ст.) // Педагогіка і психологія: Зб.наук.пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип.16.– С.94-102.
1594. Воробйова Г.П. Становлення та розвиток жіночої гімназичної освіти на Харківщині (друга половина XIX – початок XX ст.) // Педагогіка і психологія: Зб.наук.пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип.16.– С.127-132.
1595. Головченко В.І. Україні – національну систему освіти: (Нац. шк. на початку XX ст.) // Рід.шк.– 1993.– №8.– С.63-65.
1596. Гупан Н. Проблеми розвитку школи в Україні X-XVIII ст. у творах вітчизняних істориків педагогіки другої половини XIX – початку XX ст. // Історія в шк.– 1999.– №5.– С.2-6.
1597. Даниленко В., Ротар Н. Основні напрями реформування шкільної освіти в Україні за доби Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: Матеріали наук. конф., м.Київ, 20 берез. 1997 р. У 2 ч. / НАН України. Ін-т історії.– К., 1997.– Ч.П.– С.234-244.
1598. Данилюк А. З історії шкільництва на Запоріжжі (II половина XIX – початок XX ст.) // Дзвін.– 1995.– №11.– С.154-155.
1599. Дем’яненко Н.М. Загальнопедагогічна підготовка вчителя початкової школи в Україні (1862-1917) // Почат. шк.– 1999.– №3.– С.53.
1600. Дем’яненко Н.М. Підготовка вчителя у період національно-визвольних змагань (1917-1920) // Рід.шк.– 1999.– №3.– С.71-73.
1601. Дем’яненко Н.М. Цінності національного виховання і навчання у педагогічній спадщині Б.Д.Грінченка // Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб.– К., 1997.– С.100-103.
1602. Дем’янчук С. Тенденції розвитку системи трудової підготовки учнів загальноосвітніх шкіл в 60-80-х рр. XX ст. // Наук. зап. Терноп. держ. пед. ун-ту ім.В.Гнатюка.– 2001.– №4.– С.84-87.– (Сер. “Педагогіка”).

1603. Джаман Т.В. Розвиток народної освіти на Волині (XVIII – XIX ст.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Терноп. держ. пед. ун-т ім.В.Гнатюка.– Т., 1999.– 20 с.
1604. Дроб'язко П.І. Українська національна школа: витоки і сучасність: Посібник.– К.: Видавн. центр “Академія”, 1997.– 184 с.
1605. Дубровська Л.О. Індивідуальний підхід до особистості у шкільній практиці другої половини XIX ст. // Педагогіка і психологія: Зб. наук. пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип.16.– С.102-107.
1606. Дубровська-Макаренко Л. З досвіду роботи сільських шкіл України 20-30-х років 20 ст. // Почат. шк.– 1999.– №6.– С.58-59.
1607. Євтух М.Б. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук.– К., 1996.– 25 с.
1608. Жарова Л.В. Школа Київської Русі: стратегія навчання // Рід. шк.– 1993.– №4.– С.60-61.
1609. Жарський Е. Історія виховання: [Шкільництво в Україні IX – початок XX ст.] // Мандрівець.– 1993.– №1.– С.31-44; 1994.– №1.– С.13-23; №2.– С.3-8, 39-46.
1610. Живодьор В.Ф. та ін. З історії національного шкільництва: Навч.-метод. посіб. / В.Ф.Живодьор, А.А.Сбруєва, М.Ю.Рисіна.– К., 1998.– 143 с.
1611. Затока В.В. Златопільська гімназія: Сторінки історії / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім.В.Винниченка.– Кіровоград, 1998.– 130 с.: іл.
1612. Золотухіна С.Г. Розвиток теорії та практики виховуючого навчання в історії вітчизняної педагогічної думки (IX-XIX ст.): Автореф. дис. ... д-ра пед.наук / Ін-т педагогіки й психології проф. освіти АПН України.– К., 1995.– 48 с.
1613. Золотухіна С.Г., Пасько Л.Б. Питання виховуючого навчання в період українського відродження (XVI-XVIII ст.) // Педагогіка і психологія: Зб. наук. пр.– Х.: ХДПУ, 2000.– Вип.16.– С.88-94.
1614. Зорін В. Освітні заклади Києва (кінець XIX – початок XX ст.) // Учитель.– 1998.– №10.– С.62-67.
1615. Зорін В. Педагогічні погляди Якова Чепіги в контексті розбудови національної школи // Учитель.– 1999.– №9/10.– С.42-43.
1616. Ігнатенко Н.В. Розумовий розвиток учнів у загальноосвітніх закладах Східної Галичини (1900-1939 рр.): Автореф. дис. ... канд.пед.наук / Прикарпат. ун-т ім.В.Стефаника.– Івано-Франківськ, 2001. – 20 с.
1617. Ільченко Ж.Д., Зайченко І.В. Питання української національної школи у творчості Я.Ф.Чепіги // Педагогіка і психологія.– 1995.– №2.– С.134-141.
1618. Кирпач А. та ін. Відродження шкіл національних меншин на Україні (XX століття): (Із фондів Пед. музею) / А.Кирпач, В.Тригубенко, І.Ліханова.– К., 1993.– 32 с.
1619. Кін О.М. Проблеми навчання і виховання у педагогічній спадщині М.Сумцова: Автореф. дис. ... канд.пед.наук. / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2001.– 19 с.
1620. Кірдан О. Огляд системи шкільництва Уманщини середини XVIII – початку XX століття // Учитель.– 2000.– №1/3.– С.44-46.
1621. Климчик Л.А. Боротьба М.П.Драгоманова за українську народну освіту // Педагогіка і психологія.– 1994.– №2.– С.128-136.
1622. Коба Л.А. Розвиток освіти в Київській Русі: [Двірцева шк. Володимира, монастир. шк., шк. грамоти] // Почат. шк.– 1994.– №2.– С.51-54.
1623. Коваль О. Григорій Вашенко – творець української виховно-освітньої системи // Рід. шк.– 1993.– №3.– С.2-5.
1624. Кодлюк Я. З історії розвитку теорії шкільного підручника (XVI-XX ст.) // Шлях освіти.– 2000.– №4.– С.50-53.

1625. Козій М.К. Розвиток середньої педагогічної освіти в Україні (1945-1990 рр.): Дис. ... канд.пед.наук / Ін-т педагогіки АПН України.– К., 1993.– 191 с.
1626. Колоїз Ж. Національна школа в концепції Сергія Єфремова // Дивослово.– 1994.– №1.– С.50-51.
1627. Коляденко С.М. Зміст та організація діяльності Кременецького ліцею як осередку освіти на Волині (1805-1833 рр.): Дис. ... канд.пед.наук / Ін-т педагогіки АПН України.– К., 1997.– 144 с.
1628. Кошманова Т.С. Розвиток освіти Галичини в контексті американської педагогічної думки (кінець XIX – початок XX ст.) // Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX-XX ст.): Матеріали міжнар. наук.-практ. конф.– Ніжин, 1998.– Ч.2.– С.184-190.
1629. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки: Навч. посіб.– Т., 1994.– 357 с.
1630. Кравченко Т.М. Розвиток початкової освіти на Харківщині в другій половині XIX ст.– на початку XX ст.: Автореф. дис. ... канд.іст.наук / Харк. держ. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 1999.– 17 с.
1631. Кузнець Т.В. До історії освіти на Уманщині (XVIII – початок XX століття).– К.: Наук. світ, 2000.– 35 с.
1632. Кузь В. та ін. Українська козацька педагогіка і духовність / В.Кузь, Ю.Руденко, О.Губко; За заг. ред. Ю.Руденка.– Умань, 1995.– 115 с.
1633. Кулікова Л. Гімназія як символ кращих традицій у вітчизняній освіті: (XIX – початок XX ст.) // Історія в шк.– 2000.– №4.– С.8-15.
1634. Курляк І.Є. Народне шкільництво у Галичині (друга половина XIX – початок XX ст.) // Педагогіка і психологія.– 1995.– №1.– С.144-151.
1635. Липинський В.В. Становлення і розвиток нової системи освіти в УРСР у 20-ті роки: Монографія – Донецьк, 2000.– 248 с.
1636. Лисенко О.В. Значення українських “просвіт” для справи шкільного навчання (1898-1918 рр.): [Відродж. укр. нац. шк.] // Рід. шк.– 1992.– №3/4.– С.20-22.
1637. Ломінська Н.В. Мовна політика в галузі освіти в Україні та національна свідомість: історичний аналіз [X-XX ст.]: Навч. посіб. / Нац. ун-т “Острозька акад.”, Північно-Іллінойс. ун-т.– Острог: Вид-во “Остроз. Акад.”, 2001.– 168 с.
1638. Лопухівська А.В. З історії розвитку гімназій і ліцеїв в Україні.– К., 1994.– 99 с.
1639. Любар О.О. Національна школа і педагогіка в Українській Народній Республіці // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Г.Стельмаховича.– К., 1999.– С.237-250.
1640. Любар О.О. І.І.Огієнко – фундатор українського шкільництва. М.С.Грушевський про українську школу // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Г.Стельмаховича.– К., 1999.– С.241-250.
1641. Любар О.О. Основні концепції розвитку школи й педагогіки України в кінці XIX – початку XX ст. // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Г.Стельмаховича.– К., 1999.– С.221-236.
1642. Любар О.О. Реформація змісту шкільної освіти в УРСР (20-30-ті роки) // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Г.Стельмаховича.– К., 1999.– С.279-284.
1643. Любар О.О. Розвиток українського шкільництва і освіти за умови зміцнення тоталітаризму (50-90 рр. XX ст.) // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Г.Стельмаховича.– К., 1999.– С.293-306.
1644. Любар О.О., Федоренко Д.Т. Історія педагогічної думки і освіти в Україні. Ч.1. Дохристиянський період.– К., 1993.– 110 с.

1645. Любар О.О., Федоренко Д.Т. Історія педагогічної думки і освіти в Україні. Ч.2. Княжа доба.– К., 1994.– 128 с.
1646. Любар О.О., Федоренко Д.Т. Історія педагогічної думки і освіти в Україні. Ч.3. У неволі [XIV–XV ст.].– К., 1996.– 104 с.
1647. Любар О., Федоренко Д. Предтеча нової зорі педагогічної думки України: В.О.Сухомлинський і нац. шк. // Почат. шк.– 1999.– №9.– С.5-8.
1648. Любар О.О., Федоренко Д.Т. Розвиток школи и педагогіки на Закарпатті (XVII-XIX ст.). Педагогічні ідеї О.В.Духновича// Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Г.Стельмаховича.– К., 1999.– С.127-137.
1649. Ляхощка Л. Іван Огієнко. Шляхи розвою національної освіти // Освіта і управління.– 1998.– №3.– С.163-168.
1650. Мазур П.І. Школа українського відродження: [Шкільництво XVI-XVIII ст.]// Рід. шк.– 1992.– С.7-13.
1651. Мазур П.І. Отчі світильники: Сторінки з історії шк. і пед. думки в Україні епохи Відродження (XVI- початок XVIII ст.): Навч. посіб.– Донецьк: Укр. культуролог. центр, 1998.– 103 с.: іл.
1652. Майборода В.К. Організатор рідної школи в Україні: [Стешенко І.М. (1873-1918)] // Почат. шк.– 1992.– №11/12.– С.3-5.
1653. Майборода В.К., Майборода С.В. Національні школи України: історія, досвід, проблеми [1917-1920 рр.] // Рід. шк.– 1992.– №5/6.– С.3-9; №11/12.– С.6-16; 1993.– №7.– С.65-70.
1654. Микитась В. Братські школи. Острозька школа-колегіум (XVI-XVII ст.) // Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори.– К., 1994.– С.49-70.
1655. Мозгова В.П. Бібліотеки ліцеїв України: становлення та розвиток (XIX – XX ст.): Автореф. дис. ... канд. іст.наук. /Київ. нац. ун-т культури і мистецтв.– К., 2000.– 20 с.
1656. Москалець В.П. Психологічне обґрунтування української національної школи.– Л., 1994.– 120 с.
1657. Нариси історії українського шкільництва (1905-1933): Навч. посіб. /За ред. О.В.Сухомлинської.– К.: Заповіт, 1996.– 302 с.
1658. Невгодовський А. Відображення процесу творення української національної школи в журналах “Світло” та “Вільна українська школа” // Дайджест пед. ідей та технологій “Шк.-парк”.– 2001.– №1/2.– С.171-176.
1659. Невгодовський А. “Навчіться любити дітей”: Пробл. укр. нац. шк. початку ХХ ст. в працях Якова Чепіги // Світло.– 1999.– №1.– С.64-66.
1660. Неживий О. Борець за рідну школу: [Про першу укр. гімназію ім.Т.Г.Шевченка (Берез. 1917 р., м.Київ) та її дир. В.Ф.Дурдуківського] // Рід. шк.– 2000.– №2.– С.10-11.
1661. Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX-XX ст.): Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м.Ніжин, 1998р., 20-22 трав.– Ніжин, 1998.– Ч.2.– 266 с.
1662. Палюк З.О. Методи заохочення і покарання в історії шкільної педагогічної думки // Педагогіка і психологія.– 1998.– №3.– С.197-203.
1663. Панасюк В.В. та ін. Товариство “Рідна школа” у боротьбі за українську школу (1881-1939): [Історія і відродження] // Рід. шк.– 1992.– №3/4.– С.3-14.
1664. Пенішкевич Д. Зміст і методичне забезпечення шкільної освіти на Буковині (XVIII – початок ХХ ст.): Навч. посіб.– Чернівці: Рута, 2001.– 219 с.
1665. Пенішкевич Д.І. Юрій Федькович – основоположник української національної освіти на Буковині // Наука і освіта.– 2000.– №6.– С.25-27.
1666. Перетятко О.В. Ідеї реформаторської педагогіки в діяльності приватних початкових та середніх шкіл Харківської губернії: Автореф. дис. ... канд.пед.наук / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2001.– 17 с.

1667. Плужник В.П. Становлення інноваційних шкіл України у 20-х роках ХХ століття // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип.15.– С.12-16.
1668. Побірченко Н.С. Шкільні проблеми на сторінках часопису “Основа” (1861-1862).– К.: Наук. світ, 1999.– 34 с.
1669. Покась В. Становлення та розвиток загальноосвітніх шкіл-інтернатів в Україні (1956-1966 рр.) // Рід.шк.– 1999.– №1.– С.74-75.
1670. Поліщук М.С. “...На Вкраїні повинна бути українська школа...”: [Б.Грінченко – представник укр. наук.-пед. думки] // Рід. шк.– 1993.– №11/12.– С.76-77.
1671. Пометун О.І. Проблеми розвитку шкільної історичної освіти в Україні в ХХ столітті: Автореф. дис. ... д-ра пед.наук.– К., 1996.– 51 с.
1672. Ревегук В.Я., Кочерга Н.К. Становлення національної школи на Полтавщині в добу української революції (1917-1920) // Постметодика.– 2000.– №2.– С.51-53.
1673. Рогова П.І. Педагогічні бібліотеки: витоки, становлення: [Кінець ХІХ – початок ХХ ст.] // Вісн. Кн. палати.– 2001.– №7.– С.33-38.
1674. Рогова П.І. Товариства Грамотності у започаткуванні педагогічних бібліотек: [Маловідомі сторінки історії освітан. б-к України] // Шлях освіти.– 2001.– №3.– С.37-42.
1675. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (Х – поч. ХХ ст.): Нариси / Відп. ред. М.Д.Ярмаченко.– К.: Рад. шк., 1991.– 384 с.
1676. Руденко Ю.Д. Українська козацька педагогіка: відродження, пошуки, перспективи: [Січ. шк., козац. (полк.) шк., шк. джур та ін.] // Рід. шк.– 1994.– №5.– С.13-18.
1677. Самоплавська Т.О. Були досягнення і прорахунки: Шкіль. освіта України в іст. ретроспективі (20-ті роки ХХ ст.) // Рід. шк.– 1994.– №3/4.– С.75-76.
1678. Самоплавська Т. Перші національні міністри освіти і розбудова української школи // Шлях освіти.– 2000.– №3.– С.42-48.
1679. Сбруєва А.А. Вітчизняна недержавна школа як джерело освітніх інновацій: До історії питання // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. / ХДПУ.– Х., 2000.– Вип.15.– С.21-29.
1680. Сворац С.Д. Загальноосвітня школа західноукраїнського регіону в контексті суспільно-політичного життя другої половини 40-х – першої половини 60-х років ХХ століття: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України.– К., 1999.– 34 с.
1681. Семенов О. Використання родинних виховних традицій у навчальних закладах України // Шлях освіти.– 1998.– №2.– С.47-51.
1682. Скалозуб В.О. Історія розвитку оцінювання навчальних досягнень школярів (1918-2000 рр.) // Постметодика.– 2000.– №3.– С.12-13.
1683. Слепухов М. Сумнівні аксіоми радянської педагогіки // Шлях освіти.– 1999.– №2.– С.15-18.
1684. Сорочан Н., Бурмака В. Роль “Просвіт” у відродженні української школи // Березіль.– 1997.– №11/12.– С.149-154.
1685. Стельмахович М. Народна педагогіка як прародителька школи й педагогічної науки // Любар О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб.– К., 1999.– С.37-49.
1686. Стельмахович М.Г. Українська педагогіка й шкільництво в Галичині. Розвиток школи й педагогічної думки на Буковині // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Стельмаховича.– К., 1999.– С.186-198, 211-220.

1687. Стельмахович М.Г. Українська школа й педагогіка між двома світовими війнами (1918-1939 рр.) // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Стельмаховича.– К., 1999.– С.265-279.
1688. Стельмахович М.Г. Українське шкільництво в XIV-XV ст. // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Стельмаховича.– К., 1999.– С.83-89.
1689. Стельмахович М.Г. Школа і педагогічна думка епохи українського національного відродження і розвитку XV-XVIII століть // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Стельмаховича.– К., 1999.– С.94-114.
1690. Ступарик Б.М. З історії розвитку гімназійної освіти: (Галичина XVIII – І половина ХХ ст.) // Укр. Освіт. Журн.– 1994.– №1.– С.56-57.
1691. Ступарик Б.М. Національна школа: витоки, становлення: Навч.-метод. посіб.– К., 1998.– 334 с.
1692. Ступарик Б.М. Шкільництво Галичини (1772-1930 рр.).– К.: Либідь, 1994.– 144 с.
1693. Ступарик Б., Гречин Б. Становлення ідеї національного виховання в українській педагогіці: О.Барвінський про мову викладання в освітніх закладах // Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах.– 2000.– №1.– С.20-26.
1694. Сухомлинська О.В. Витоки й засади української школи рефлексології та педології (20-ті роки ХХ ст.) // Педагогіка і психологія.– 1994.– №3.– С.107-118.
1695. Сухомлинська О.В. Цінності в історії розвитку школи в Україні // Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. / За заг. ред. О.В.Сухомлинської; Упоряд. О.М.Павліченко.– К., 1997.– С.3-8.
1696. Талалуєва Н.О. Шкільні бібліотеки в Україні кінця ХІХ ст. // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конф. “Роль шкільної бібліотеки в системі національної освіти України”: (Тез. доп.).– К., 1997.– С.112-114.
1697. Таран О.М. Обґрунтування С.Русовою принципу національної єдиної діяльної (трудової) школи // Наук. зап. Ніжин. держ. пед. ун-ту.– Ніжин, 1998.– С.150-153.– (Сер. “Психолого-пед. науки”).
1698. Телячий Ю. Центральна Рада та українське шкільництво // Рід. шк.– 1999.– №2.– С.74-76.
1699. Ткачук В.П. Запорізька Січ – осередок писемності та шкільництва // Наук. вісн. / Волин. держ. ун-т ім.Лесі Українки.– 2000.– №1.– С.3-7.
1700. Федоренко Д.Т. Розвиток педагогічних ідей та освіти в Україні – Русі Х-ХІІІ ст.: [Перебудова шкільництва] // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Стельмаховича.– К., 1999.– С.74-82.
1701. Федоренко Д.Т. Писемність давніх цивілізацій і виникнення школи: [Виховання та писемність праукраїнців. Велесова кн.] // Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки: Навч. посіб. / За ред. М.Стельмаховича.– К., 1999.– С.50-73.
1702. Філоненко С. До питання про концепцію національної школи в Україні в період 1917-1920 рр. // Відродження.– 1993.– №2.– С.9-12.
1703. Фіцула М. Освіта і педагогічна думка у період українського Відродження // Фіцула М. Педагогіка: Посібник.– К., 2000.– С.497-503.
1704. Фіцула М. Освіта і педагогічна думка в Україні в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. // Фіцула М. Педагогіка: Посібник.– К., 2000.– С.521-528.
1705. Фіцула М. Освіта, шкільництво і педагогічна думка в Україні у ХХ ст. // Фіцула М. Педагогіка: Посібник.– К., 2000.– С.528-542.
1706. Фурсенко Л.І. Розвиток шкільної освіти на Одещині (ХVІ-ХХ ст.) // Наша шк.: Наук.-метод. журн. / Одес. ін-т удоскон. вчителів.– 1999.– №5.– С.23-32.

1707. Хомич В.Ф. Проблема творчої особистості вчителя національної школи в педагогічній спадщині Софії Федорівни Русової // Матеріали Всеукр. пед. читань.– Чернігів, 1996.– С.74-77.

1708. Цалік С. Історія київських гімназій (XIX – початок XX ст.) // Все для вчителя.– 1998.– №8.– С.9.

1709. Чепіль М. Українська державницька ідея і проблеми національного виховання учнів // Наук. зап. / Терноп. держ. пед. ун-т.– 2000.– №1.– С.3-6.– (Сер. “Педагогіка”).

1710. Чернов Ю. Братські школи України XVI- XVII ст. як унікальне явище народної творчості в системі організації педагогічного процесу // Шлях освіти.– 2001.– №1.– С.40-44.

1711. Чирва Ю.І. Розвиток народної освіти України (1917-1932): історіографія проблеми: Автореф. дис. ... канд.іст. наук / Дніпропетр. держ. ун-т.– Д., 1995.– 18 с.

1712. Чуйко С.Р. Ліцеї України (XIX-XX ст.) / Терноп. експеримент. ін-т пед. освіти.– Т.: Ліком, 1996.– 139 с.

1713. Шестопал Т. Від кульки до балу: [Історія становлення системи оцінювання знань учнів] // Світло.– 2001.– №1.– С.72-74.

1714. Шлях української педагогіки: Бібліогр. покажч.– Миколаїв: Наук.-пед. б-ка, 2001.– 26 с.

1715. Шугаєва Л. Шкільна освіта України польсько-литовської доби (XVI-початок XVII ст.) // Історія в шк.– 1997.– №8.– С.5-8.

1716. Яковенко В. Національна ідея Г.Ващенка і сучасне реформування освіти // Шлях освіти.– 1997.– №3.– С.34-38.

1717. Яковенко Г.Г. Церковно-парафіяльні школи на Слобожанщині в XVII-XVIII ст. // 36. наук. пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– Вип.6.– С.48-53.– (Сер. “Історія та географія”).

1718. Яремчук В.Д. Національні проблеми загальноосвітньої школи України: історія і сучасність.– К., 1993.

1719. Ярещенко А. Етнокультура та історія шкільництва в Україні (IX-початок XX ст.) // Березіль.– 1997.– №1/2.– С.140-151.

1720. Ярмаченко М. Реформування освіти та педагогічної науки в Україні: Історія та сучасність [1917-2001] // Директор шк., ліцею, гімназії.– 2001.– №3.– С.18-42.

Зарубіжний досвід у школах України

1721. Апостолова Г. Історична подія відбулася: Держава визнала вальдорфську педагогіку. Поки що як експеримент: [6.05.2001 р. міністр освіти і науки підписав наказ “Про проведення узагальнюючого науково-методичного експерименту всеукраїнського рівня “Розвиток вальдорфської педагогіки в Україні”] // Дитина.– 2001.– №4/5.– С.3.

1722. Васькович Г. Дослідження можливостей впливу Кершенштайнера на формування проекту єдиної школи в Україні та на підготовку організації трудової школи // Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905-1920 рр.).– К., 1996.– С.124-203.

1723. Вихрущ В. Досвід зарубіжної школи у дидактиці К.Д.Ушинського // Шлях освіти.– 2000.– №1.– С.46-48.

1724. Даниленко В., Тригубенко В. Коштовна спадщина Марії Монтессорі: Із фондів Пед. музею України // Відродження.– 1998.– №2.– С.42-44.

1725. Денисюк С. Януш Корчак і українська педагогіка // Шлях освіти.– 2001.– №1.– С.44-48.

1726. Замашкіна О. Я.А.Коменський про розвиток дитячої особистості // Почат. шк.– 2000.– №3.– С.47-50.
1727. Заплатников Л., Шевченко Л. Він дивився у майбутнє: Й.Г.Песталоцці про мистецтво виховання // Рід. шк.– 1997.– №11.– С.76-77.
1728. Захарова Г. Розвиваюче навчання: Досвід впровадження в школах України: [Незалеж. наук.-метод. центр м.Харкова з розвиваючого навчання В.Давидова – Д.Ельконіна] // Почат. шк.– 2000.– №1.– С.10-11.
1729. Зуман Ф. Діяльність добродійного просвітницького товариства ім. Яна Амоса Коменського в Києві (1914-1917) // Хроніка–2000.– 1999.– Україна-Чехія, Ч.1.– С.267-271.
1730. Ионова Е.Н. Научно-педагогические основы учебно-воспитательного процесса в современной школе на идеях вальдорфской педагогики: Дис. ... д-ра пед.наук / Харк. держ. пед. ун-т ім.Г.Сковороди.– Х., 2000.– 443 с.; Автореф. дис. ... Х., 2000.– 18 с.
1731. Ионова О.М. Теорія та практика реалізації ідей вальдорфської педагогіки у вітчизняній школі // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. / ХДПУ.– Х., 2001.– Вип.17.– С.181-186.
1732. Ионова О.М. та ін. Вальдорфська школа і вітчизняна педагогіка / О.Іонова, В.Мазна, О.Топтигін // Педагогіка і психологія: Наук. зап. Терноп. держ. пед. ун-ту.– 1998.– №5.– С.103-108.– (Сер. III).
1733. Калініченко Т. Принцип природовідповідності у сучасному навчально-виховному процесі: До положень теорії “вільного виховання” // Рід. шк.– 1999.– №4.– С.50-52.
1734. Київська адреса педагогіки Монтессорі // Педагогіка толерантності.– 1999.– №3/4.– С.7-10.
1735. Коваленко В.О. Педагогічні ідеї Дж.Дьюї та їх вплив на педагогічну теорію і практику в Україні (20-ті роки ХХ ст.): Дис. ... канд.пед.наук. / Ін-т педагогіки АПН України.– К., 2000.– 188 с.
1736. Мальцева Н. Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні // Дитина.– 1999.– №4.– С.3.
1737. М'яковський М. Австрійська система освіти та її вплив на шкільництво Північної Буковини та Східної Галичини в ХІХ-ХХ ст. // Наук. зап. / Терноп. держ. пед. ун-т.– 2000.– №1.– С.38-45.– (Сер. “Педагогіка”).
1738. Осьмук Н.Г. Вплив ідей зарубіжної та вітчизняної соціальної педагогіки на становлення “соцвиху” в Україні у 20-30-ті рр. ХХ ст. // Вісн. Житомир. пед. ун-ту.– 2000.– Вип.6.– С.78
1739. Педагогічна спадщина Я.А.Коменського і перспективи розвитку народної освіти: Тез. доп. і повідомл. міжвуз. наук.-теорет. конф., м.Переяслав-Хмельницький, 1992 р., 16-18 квіт. У 2 ч. / Редкол. І.П.Стогній (голова) та ін.– Переяслав-Хмельницький, 1992.
1740. Пікельна В., Євдокієва Т. Педагогіка Штайнера і сучасні системи виховання // Рід. шк.– 1997.– №9.– С.21-22.
1741. Пішванова В. Прогресивна освіта як чинник адаптації людини (у світлі педагогічної спадщини Джона Дьюї) // Рід. шк.– 2000.– №10.– С.73-75.
1742. Потапенко Е.К. Болгаро-руско-українские педагогические связи ХІХ в.– К.: Вища шк., 1992.– 114 с.
1743. Проскурня О.І. Знайомство з зарубіжним педагогічним досвідом за матеріалами вітчизняної преси кінця ХІХ ст. // Педагогіка та психологія / ХДПУ.– Х., 2000.– Вип.16.– С.151-156.
1744. Рейнгольд Т. Школа під ялинами: Вальдорф. шк. м.Дніпропетровська // Дитина.– 2000.– №1.– С.4-5.

1745. Сухомлинська О.В. Зарубіжний педагогічний досвід в Україні в 20-ті роки (XX ст.) // Рід. шк.– 1992.– №2.– С.3-7.
1746. Сухомлинська О.В. Селестен Френе у журналі “Шлях освіти” (“Рідна школа”): (20-30 роки XX ст.) // Рід. шк.– 1992.– №5/6.– С.82-87.
1747. Теплякова К., Чайковська М. Порівнюємо: школа вальдорфська і загальноосвітня: Результати психолог. досліджень в Одесі // Дитина.– 2001.– №1.– С.9.

Іменний покажчик

| | |
|---|--|
| <p> Авер'янова Н. 332 Агафонова Н.В. 1578 Алексєєнко Т.Ф. 934 Алексюк А. 1145, 1589 Алфімов В.М. 1146-1149, 1252 Алфімов Д. 1150 Ампілогова Л.П. 178 Ананьєва Н.В. 1151 Андрєєва Т.А. 333 Андрієвська В.В. 614, 935 Андрусенко І. 735 Андрущенко В. 425, 936 Андрюшук А.О. 530 Аніскіна Н. 434 Анпилогова Т.Т. 1152 Антонець М.Я. 435 Антонова Л.Ф. 1153 Антонюк П.П. 1154 Антонюк Р. 1155 Апостолова Г. 1721 Артем'єв О. 1373 Артюшкіна Л.М. 1156 Атаманенко С. 531 Афанасьєв А.В. 1374, 1375 Афанасьєв М. 437 </p> <p> Бабенко Л.В. 831 Бабич В.С. 1503 Бабишин С.Д. 1579 Бабіна О.І. 1580 Байбара Т.М. 532 Балахнічова Г.В. 832 Балей С. 833 Балл Г.О. 614, 834 Балл О.Г. 937 Балютіна К. 533 Банковська А.А. 1157 Барановська О. 534 Барбіна Є. 1581 Барвінський О., про нього 1693 Бардаченко А.І. 334 Барзенкова Т. 438 Барна М. 495 Басенко М.І. 1159 Баталова В. 1160 Бачинський П.П. 535 Бегей В. 179 Безверха В.Є. 536 </p> | <p> Мадзігон В.М. 250, 251, 626, 682 Мазна В. 1732 Мазур П.І. 1650, 1651 Майборода В.К. 488, 1652, 1653 Майборода Г.Я. 1038 Майборода С.В. 1653 Макітренко Л.І. 1039 Маковій Г.П. 882 Макогонова О.Ф. 1257 Макрідіна Л.О. 683, 883 Максименко Л.У. 1432 Максимцова Т. 1433 Максимчук В.Б. 1208 Малафійк І. 684 Малахов В.А. 1040 Малихін А. 685 Малько А.О. 1529-1531 Мальований Ю.І. 194-196, 586-591, 643, 686-689, 810 Мальцева Н. 1736 Маргуліс Є.Д. 404 Маркова Л. 1434-1437 Мартиненко С. 1258, 1356 Мартинюк І.В. 1041-1043 Марченко Н.П. 1438 Маслай Г.С. 690, 1044 Масюта Л.П. 931 Матвієнко П.І. 691, 1045 Матіюк І. 692 Матюша І.К. 693, 884, 1046 Матяш Н.Ю. 694 Мацейків Т.І. 973 Машенко Н.А. 1439 Медведєва В. 1533 Медчук І.К. 1440 Меєрович М. 828 Мелешко В. 252, 253, 490 Мельник В.В. 695 Мельник Ю. 696 Мельниченко Б.Ф. 697 Мельниченко О.С. 1259 Мельничук О. 698, 699 Мечник Л.А. 1453, 1454 Мещанова Г. 700, 925 Микитась В. 1654 Миколайчук М. 254 Миронов Є.М. 1260 </p> |
|---|--|

Безкоровайна О. 938, 939
Безкровна А.І. 1159
Безруких М.М. 1376
Безручко Н. 1504, 1505
Белик Л.Д. 1162
Белоусова З.И. 835
Береговий Я.А. 180, 537, 1377
Бережний С. 1163
Береза М.А. 1378
Берека В.Є. 1582
Берзінь В.І. 1379
Бех І.Д. 836-839, 940-945, 964
Белкіна Н.І. 1583
Биков В. 181, 335
Билінська Н.Г. 1506
Бібік Н.М. 538, 539, 559
Бідненко Н. 182
Бідоленко Л. 1164
Білавич Г. 1584
Білаш В. 1165
Білик В.М. 1585
Білоус Л.О. 183
Білоусова В.О. 336
Білуха С. 1286
Біляєв О.М. 34, 80
Білянченко О.В. 840
Богославець Г. 184
Боданська О.Я. 521
Бойко А.М. 841, 946, 947, 1166
Бойко В.Э. 835
Бойко З.І. 540
Бойко Н.І. 1167
Бойченко Т.Є. 1380
Болгаріна В.С. 948, 949, 1168
Болсун С. 440
Болтівець С. 842
Бондар В.І. 441, 541
Бондар Л. 950
Бондар С.П. 542, 543
Бондаренко І. 951
Боржник В.О. 1169
Борисов В.Л. 1586
Борисов О.Д. 1170, 1171
Боришевський М.Й. 952, 953
Борова Т. 544
Бородюк Н. 237
Босенко М.І. 1172
Боянжу М.Г. 843
Боярська Н.О. 954
Братанич О. 545-547
Бричок С. 1587
Бровко С.О. 1174

Мирончикова Л.В. 1261
Мисак Б. 1047
Митник О.Я. 701, 885
Михайлов М. 1262
Мішуков О. 1263
Міщенко В.О. 255
Мовчан В.П. 395
Мозгова В.П. 1534, 1535, 1655
Моїсєєва С. 1536
Моляко В.О. 886, 1442
Момот Л.Л. 702, 703, 887, 1264
Монтессорі М., про неї 1724, 1734
Моргун В.Ф. 381, 704
Моргун О.М. 705, 706
Морзе Н.В. 611
Мороз І.І. 1513
Мороз Т.Г. 256
Морозов С.М. 888
Морочковська Л. 889
Москаленко Н.В. 1265
Москаленко П. 491
Москаленко П.Г. 679
Москалець В.П. 890, 1049, 1656
Мостова Т. 891, 1050
Мурахов І.В. 1443
Мустафаєва З.І. 934
М'ясковський М. 1737

Набока Б. 382
Набока В.С. 492
Нагорнюк Г. 892
Найдьонов І. 1052
Настенко Н.В. 334, 1266, 1267
Настенко Н.Н. 384
Науменко В.О. 1269
Науменко Г. 257, 258
Науменко Р.А. 1053
Науменко У. 385
Невгодовський А. 1658, 1659
Неведомська Є. 259
Невелєв О.М. 260
Неділько В.П. 1444
Недодатко Н. 707, 708
Неживий О. 1660
Нелепенко Т. 663
Несен Г.М. 1048, 1077, 1140
Нестеренко А.В. 261
Нечаєва А. 262
Никитин А.А. 386
Ничкало Н. 387, 709
Нищик Л.И. 835
Нікітіна А.В. 1022

Бровченко О.К. 1381
Бродський Я.С. 548, 549
Бугрій О.В. 555
Будний Б.Є. 497
Букшина Т.Ф. 788, 789
Булгакова А. 955
Бурда М.І. 251, 550, 551, 605, 626
Буринська Н.М. 552, 553
Буркіна Н. 1548
Буркова Л. 337
Бурмака В.П. 1588, 1684
Бурова О.К. 338
Буряк В.К. 554, 555, 844
Бутківська Т.В. 956-958

Василенко Н. 1175
Василенко Н.В. 442
Василенко О. 491, 556
Васильєв О. 1423
Васильченко Н. 443
Васьківська С.В. 845, 846
Васьков Ю. 557, 558
Васькович Г. 1589, 1722
Вашуленко М.С. 34, 185, 186, 559, 560
Вашенко Г. 561, 959
Вашенко Г., про нього 1623, 1716
Вашенко О. 1383, 1473
Вашенко О.О. 339
Вербець В. 960
Вербицька П. 961
Веремієнко В. 1384
Верещак Є.П. 562
Верлань А.Ф. 563
Веселицька Н. 962
Веселова В. 1385
Вєтрова І.Г. 1176
Виноградова-Бондаренко В.Є. 1590
Вихрущ А.В. 1591, 1592
Вихрущ В.О. 564, 1723
Вишневський О. 341-243, 966-970
Вишняк М. 971
Відченко А.Г. 1593
Вінтюк Ю. 1386
Вітюк В. 445
Вітюк О.О. 446
Власюк В. 344
Вовченко І.І. 1387
Войцехівський Ю.С. 1178
Волинець А.Г. 565, 614
Волинський В.М. 930
Волинський В.А. 566-570, 602-605
Волк Т.О. 1179

Нікітіна Ю. 710
Ніколаєнко С.М. 263
Ніколенко О.С. 1271
Нісімчук А.М. 727
Ніцу Ю. 893
Новгородська Ю.Г. 1272
Новікова Н.І. 1445, 1446
Новікова О. 1273
Норов О. 1054

Оверчук Н. 1447
Огієнко І.І., про нього 1640, 1649
Огірко О. 1055
Огнев'юк В. 264-267, 496
Одарич Л.О. 712
Одарченко Н.І. 1275
Олексієнко Л. 894
Олійник М. 748
Олійник Н. 1276
Олійниченко П. 268
Ольшанська Л.К. 1537
Омельченко Ж.О. 713, 1056-1058
Онисюк А.О. 1059
Онисюк О.А. 1060
Онишків З.М. 497, 714
Онищук Л.А. 498
Операйло С. 1448

Опилат Я.Г. 895
Оржехівський В.М. 389, 715, 716,
1061, 1062
Оржеховська В.М. 896, 1063, 1382,
1449, 1450
Орлова І.В. 717, 776
Осадчий Г.В. 746
Осадчий І. 269
Осадчук Р.І. 703, 718
Осипчук Н. 275
Осмоловський А.О. 1278, 1292, 1335
Остапенко О.І. 1451
Остапчук М.В. 721
Остапчук О.Є. 1279-1281, 1322
Острроверхова Н.М. 276, 328, 453, 460,
500, 501, 609, 1282, 1283
Осьмак Л.П. 897
Осьмук Н.Г. 1738
Охріменко Н.П. 1284
Охрімчук Р.М. 277, 1064

Павелко О.О. 1065
Павліченко О.М. 428, 1695
Павлов О.Л. 548, 549

Волков І.П., про нього 403
Волкова О.І. 187
Володько В.М. 571
Волощук І.С. 188, 309, 572, 847
Воробйова Г.П. 1594

Галатюк Ю. 573
Галенко Л. 1388
Галкіна А.П. 903
Галузяк В.М. 436
Ганнусенко Н.І. 972, 973
Ганул О. 574
Гапон Ю.А. 1181
Гафінова Л. 1182
Гевал П.А. 575
Гентош О. 345
Герасименко В. 346, 595
Гергель О. 189, 234, 320
Гільбух Ю.З. 848-850, 873
Гільманова Л.В. 1509
Гірний О.І. 576-578, 1389
Главник О. 1510
Гладюк Т.В. 786
Глоба М. 1296
Глушак Г. 1185
Гнатюк В. 190, 974
Гнатюк Д.О. 191, 447, 448, 579
Гнітецький Л.В. 1390
Голік Л.О. 851
Голіцина В. 1292
Голобородько Є. 1263
Голованов Б.Д. 1391, 1392
Головатий М. 975
Головко Н.І. 570, 580, 581
Головченко В.І. 1595
Гоман І. 1186, 1219
Гомон П. 347
Гонський В. 976
Гончаренко І.Д. 1187
Гончаренко М.С. 1393
Гончаренко С.А. 348
Гончаренко С.У. 192-196, 582-591,
624
Гончарова В. 992
Гончарова В.П. 463, 499
Горашук В. 1394
Горбатенко В. 197
Горбатенко Н.Л. 1511
Горбач Г.М. 852
Гордон І. 1395
Горошкіна О. 1188
Горькова С.О. 349, 592

Павлова Л.Д. 1285, 1286
Падалка О.С. 502, 727
Паламарчук В.Ф. 392, 393, 898, 1201,
1227, 1287-1289, 1312, 1325, 1332, 1366
Палладій О. 1290
Палтишев М. 722
Палтышев Н.Н. 723, 724
Палюк З.О. 1662
Панасюк В.В. 1663
Панін І.А. 1458, 1459
Паньків Л. 1460
Парахонський Б.О. 369
Паращенко Л.І. 1291
Пасинєв Б. 892
Пастернак Н. 624
Пастушенко Н. 278
Пастушенко Р. 278
Пасько Л.Б. 1613
Пахомова С. 725
Пахомовская И.Б. 808
Пашенко В.О. 841
Пенішкевич Д.І. 1664, 1665
Перепелиця О. 1461
Перепельченко О.В. 1540
Перетятко О.В. 1666
Перехейда О.М. 433
Переход І.Г. 1293
Песталоцці Й.Г., про нього 1727
Петренко Д. 1294
Петренко С.В. 1156
Печерська Е.П. 899, 1066
Пехота О.М. 719
Пилипенко В.Д. 395
Питишкін-Потанич В. 728
Підласий А.І. 705, 706, 729
Підласий І. 729, 1067, 1068
Пікельна В.С. 503, 1740
Пінчук Т. 730, 1295, 1296
Пічуркіна-Шумейко Л. 1069
Пішванова В. 1741
Плахотник В.П. 34
Плахотников С. 900
Плечова З.Н. 1078
Плівачук К. 1298
Пліш І. 1200
Плужник В.П. 1667
Плюхіна Н. 731
Плюхіна О.О. 867
Побірченко Н.С. 1668
Побулоярцева Г. 1541
Повстяна С.А. 901
Погодинський В.В. 1260

| | |
|---|--------------------------------------|
| Готра Н. 1189 | Погоріла І. 1299 |
| Грабовська Т. 977 | Погрібна Н.С. 280, 732 |
| Гречин Б. 1693 | Погрібний А. 281 |
| Грещук А. 449 | Подкопась Ю.В. 851 |
| Григоренко В. 593, 594 | Подмазін С.І. 396, 733 |
| Гринь Т. 198 | Пойманов Ю. 1219 |
| Гринько О. 853 | Покась В. 1669 |
| Гриньова В.М. 978 | Поклад Н. 1462 |
| Гриньова М.В. 595, 854, 1190 | Поліщук В.А. 283 |
| Гриценко Л. 596 | Поліщук В.М. 902 |
| Грицишин М. 979 | Поліщук М. 734 |
| Гришина Т. 597 | Поліщук М.С. 1670 |
| Грищенко О.А. 1191, 1192 | Поліщук О. 696 |
| Грінченко Б.Д., про нього 1601, 1670 | Помагайбо В. 397 |
| Громовий В.В. 199, 200, 598, 1193, 1194 | Пометун О.І. 1300, 1671 |
| Грушевський М.С., про нього 1640 | Помиткін Е.О. 1070 |
| Губко О. 1632 | Пономаренко Л. 1071 |
| Гудзик І. 599 | Пономарьова Р.О. 903 |
| Гудзь В. 600 | Попелишко О.А. 1468 |
| Гузенко О. 601 | Поплужний В.Л. 963, 1012, 1072, 1073 |
| Гузенко Ю. 83 | Постельняк А.І. 504 |
| Гузик Н.П. 1195-1198 | Постовий В. 1074, 1075 |
| Гуменникова Т.Р. 980 | Постовойтов Є.П. 1018, 1019 |
| Гуменюк Г. 981 | Потапенко Е.К. 1742 |
| Гуменюк О.Є. 820, 821 | Поташнюк Р.З. 1464 |
| Гуменюк С. 201 | Потелло Н.Я. 398 |
| Гупан Н. 1596 | Потіха В. 646 |
| Гура Т. 925 | Почтар В. 1461 |
| Гуржій А.М. 602-605, 776, 794 | Почупайло О.В. 1543 |
| Гусак Т. 606 | Пояркова Н. 725 |
| Гусякова Н.І. 982 | Презлята Г. 1469 |
| Давидов В., про нього 1728 | Приймачук Р.В. 736 |
| Давидов П. 951 | Присакар В.В. 1076 |
| Давидюк Л.П. 983 | Присяжнюк Н.І. 737-739 |
| Даниленко В. 1597, 1724 | Присяжнюк С.І. 1465-1467 |
| Даниленко Л.І. 202, 276, 450-453, 460, 607-609, 726 | Прокопенко І. 284 |
| Данилова Л. 855, 984, 985 | Прокопенко Л. 184 |
| Данилюк А. 1598 | Просандєєва Л. 400 |
| Данченко О. 986 | Проскура О. 743 |
| Дарманський М.М. 454 | Проскурня О.І. 1743 |
| Двойжон Г.М. 1512 | Протасова Н. 401 |
| Дейкун Д.І. 610, 1199 | Пустовіт Н.А. 1078 |
| Дементієвська Н.П. 611 | П'ятін В.Є. 1544 |
| Дементьєв П.С. 1314 | |
| Демків Т. 1243 | Рабець К. 1293 |
| Демченко Є. 203 | Рабченюк Т. 505 |
| Демчук В. 987 | Радчук В. 496 |
| Дем'яненко Н.М. 1200, 1599-1601 | Рева О. 1545 |
| Дем'янчук С. 1602 | Рева Ю. 1079 |
| Дем'янюк Т.Д. 1513 | Ревергук В.Я. 1672 |
| | Редько В.Г. 745 |
| | Редько Т.М. 1302 |

Денисюк С. 1725
Дерев'янченко В.І. 204
Деркач М.П. 205
Десятов Т. 206
Джаман Т.В. 1603
Джеджула О. 612, 616
Джура Л.П. 1084
Дзюба Л.П. 207, 613
Дзямучич І.В. 208, 209
Діденко Л. 615
Дмитренко П. 616
Довбищенко В.І. 1020
Довга Т. 988
Докукіна О.М. 989, 990
Доманский В.А. 991
Доній В.М. 1048, 1077, 1140
Донська Л. 1203
Донченко Л.А. 210
Дорофеєва Н.І. 1204
Дорошенко Ю.О. 211
Драгоманов М.П., про нього 1621
Дробноход М. 212
Дробот Л.С. 1019
Дроб'язко П.І. 666, 992, 1604
Дрогомирецька О. 617
Дрожжина Т.В. 1205
Дрозденко К.С. 856
Дроздович Н.Г. 1206
Дубінка М. 618
Дубова Л.О. 1207
Дубовик С. 663
Дубогай О.Д. 1397, 1398
Дубровська Л.О. 1605
Дубровська-Макаренко Л. 1606
Дубчак С.О. 564
Дуда О.О. 1399
Дудіна Н.Г. 1515
Дудник Л. 457
Дурдуківський В.Ф., про нього 1660
Дурманенко Є.А. 619, 993-995
Дусавицький О.К. 620
Духнович О.В., про неї 1648
Дьоміна А.В. 1208
Дьюї Дж., про нього 1735, 1741
Дяченко К.А. 351
Едигей В.П. 858
Ельконін Д., про нього 1728
Євдокієва Т. 1740
Євтуненко Н.О. 621
Євтух М.Б. 1607
Єганова Т. 213
Єгоренков А. 1331

Рейнгольд Т. 1744
Ренський С. 674
Рєпа Н.О. 1080, 1081
Рибалка В.В. 402, 403
Рибалка О.Я. 1082
Рибачук І.В. 1083, 1084
Рибенцев В.Н. 746
Ривкінд Й.А. 404
Рижкіна О. 1293
Рисіна М.Ю. 1610
Рогова П.І. 329, 1546-1548, 1673, 1674
Роговик Л. 1423
Розенберг А.Я. 1085
Романенко А. 1473
Романенко В.П. 285
Романенко М. 1474
Романенко Ю. 748
Романишин І. 1086
Романовська Ю.Ю. 405
Романовський О.О. 405
Ротаєнко П.А. 749-751
Ротар Н. 1597
Рудаківська С. 1288
Руденко В. 1087, 1088
Руденко Н. 1303, 1304
Руденко С.П. 752
Руденко Ю.Д. 406, 1032, 1087, 1088,
1632, 1676
Рудіна О. 1305
Рудковская А.П. 1306
Рудомьоткіна О.А. 1307
Рум'янцева Д.І. 507, 1325
Русakov А. 508
Русова С., про неї 1697, 1707
Руссол В. 753
Рябова В. 754

Сабадашова Л. 408
Савельєва О.В. 207, 613
Савельєва С.К. 1475
Савченко Г. 1476
Савченко М.П. 1308
Савченко О.Я. 286-301, 309, 509, 678,
755-768, 904, 1477
Сагарда В.В. 872
Сагач Г. 1089
Садаєва О. 769
Садова В.В. 407
Сазоненко Г.С. 1177, 1243, 1254, 1278,
1291, 1292, 1309, 1310, 1335, 1534
Сазонкіна О. 264
Сазонова О. 408

Єльнікова Г.В. 459, 493
Єренков В.А. 1400
Єрмаков І.Г. 214, 996, 1140, 1158,
1169, 1183, 1191, 1204, 1209, 1210, 1213,
1229, 1231, 1240, 1274, 1302, 1346, 1354,
1363, 1366, 1379, 1381, 1535, 1559
Єфіменко П.І. 1211
Єфімець О.П. 352
Єфремов С., про нього 1626
Жалковська В. 353
Жарова Л.В. 1608
Жарський Е. 1609
Жебровський Б.М. 215, 216, 225, 1365
Жерносек І.П. 217, 1212
Живодьор В.Ф. 1610
Жижко В.О. 1213
Жирська Г.Я. 997
Жорник О. 622
Жук Ю.О. 211, 603
Жуковський В. 998
Журавльова Т.Г. 1214
Журба К.О. 999
Завада Т. 623
Загрева В.Я. 1000
Загрійчук Л. 354
Задорожна Л. 1516
Задоя Л. 1401
Зажирко М. 1220
Зайченко А.Б. 1001
Зайченко І.В. 1617
Зайченко О.І. 460
Зайчук В.О. 218, 219, 794
Закатнов Д. 1221
Закопайло С.А. 1402
Закревський В.Е. 220
Замашкіна О. 1726
Заплатников Л.Т. 1403, 1727
Затока В.В. 1223, 1611
Затуренська В.О. 461-463
Захаренко О.А. 221
Захарійчук М. 735, 859
Захарова Г. 1728
Захарова Н. 625
Захарченко Р. 355
Захарчук Н. 356
Зверик О.П. 860
Згуровський М. 222
Зінзура Г. 725
Зозуля О. 628
Золотухіна С.Г. 1612, 1613
Зорін В. 1225, 1614, 1615
Зоц В.М. 464, 629

Саламан Т. 510
Салієнко В.С. 905
Салій В.В. 433
Самодрін А. 302-304, 770
Самойленко Н.І. 750, 751, 771
Самоплавська Т.О. 1677, 1678
Самохвалова С.П. 305
Самсонов В.В. 602, 604, 717, 794
Сапожникова Л.С. 906
Сафіулін В.І. 1311, 1312
Сбуєва А.А. 409, 1090, 1610, 1679
Святьєв А.В. 1479
Свет О. 1313
Свириденко С. 1480
Сворах С.Д. 1680
Сгадова В.В. 1352
Селюк П. 772
Семеног О. 1681
Семенюк Г.Ф. 773
Сенченко М. 1549
Сергієва І. 1294
Сергійчук З.О. 1032, 1531, 1550, 1551
Серик Ю.В. 1284
Сивашенко С. 774
Сидоренко О.Л. 1314, 1552
Сидорова Р. 225
Симоненкова Л. 80
Сингаївська І.В. 907
Сиротенко А.Й. 306
Сиротенко Г.О. 511
Сисоєв В.М. 1315
Ситник Г.І. 1553-1557
Ситнікова Н. 777
Сіднєв Л.М. 778
Сікорський П. 307, 779-781
Сілкіна Л.О. 1558
Сінькевич Н. 1091
Сіткар В.І. 915
Скалозуб В.О. 1682
Скиба В. 310, 311
Скляр В.Ф. 1482
Скоморовський Б. 744, 782
Скульський Р. 513
Скуратівський Л. 80
Скутіна В.Л. 1092
Слепухов М. 1683
Слободянюк М.І. 436
Слюсаренко В.Г. 523, 1080, 1093
Смаль Г.І. 1179
Сметанський М.І. 410, 436
Смолюк І.О. 727
Смолянець В. 531

Зоц О. 357
Зуб К.П. 1002
Зуб О. 1226
Зубань В. 630
Зубченко Л.А. 1517
Зуман Ф. 1729
Зюзько О.І. 466
Зязюн І.А. 358-361, 631

Іванишина В.В. 1003
Іванов О.В. 632
Іванова А.М. 1393
Іванова О. 1228
Іванчук В. 1004, 1005
Іванчук М.Г. 861
Іваньков В.М. 1229
Іванюк Г.І. 862, 1006, 1007
Іванюк І. 1008
Івасишин О. 753
Івашковський В. 1009
Ігнатенко Н.В. 1616
Ігнатенко П.Р. 963, 1010-1012
Ігнатюк А. 1052
Іллічова Л.Д. 1518, 1519
Ільницький Й. 1230
Ільченко В.Р. 223, 633-637
Ільченко Ж.Д. 1617
Іонова О.М. 1730-1732
Ісаєва Г.М. 1366
Ісак Н. 363
Ісхакова Л.В. 638
Ічанська О.М. 863

Казаченко Н.П. 864
Калашник Н.Г. 864
Каленик М.В. 364
Калинович Я. 470
Калініна Л.М. 328, 471, 472
Калініченко Т. 1733
Калугін О.І. 822, 865
Кальф Т. 639
Камінська Л.Ф. 640
Капацина В. 739
Карамушка Л.М. 473, 866, 1231, 1232
Карпенчук С.В. 1013
Карпучіна В. 1292
Касярум Н. 184
Каташов А.І. 1233, 1234
Кашуба Л.І. 224, 641
Кершенштайнер Г., про нього 1722
Кивлюк О.П. 642
Кизенко В.І. 643, 689

Снігур Л.А. 1094
Снісар З.І. 1032
Собко Я.М. 655
Соболенко М. 783
Соколов Ю.Т. 514
Соколова И.В. 515
Соколова Л.С. 908, 909
Соловей С.А. 1316
Соловцова І. 1317
Сологуб А.І. 1281, 1318-1322, 1484, 1485
Солдухова О.С. 516
Солтис Д. 517
Сорока І.В. 424
Сорочан Н. 1684
Сорочан Т. 1323
Сосідко В.В. 910
Сотніченко В.М. 784
Софінська Г.В. 1095
Соф'янець Е.М. 643, 785, 1096, 1324
Сохань Л.В. 1048, 1077
Співаковський О.В. 411
Ставицький О.О. 911, 912
Становський Т. 1221
Стельмахівська В.П. 1379
Стельмахович М.Г. 313, 412, 413, 1097, 1639-1643, 1648, 1685-1689, 1700, 1701
Степанишин Б. 314
Степанюк А.В. 786
Стеценко Л.В. 1486
Стешенко І.М., про нього 1652
Стогній І.П. 1739
Столітенко Є.В. 1487
Столяренко О. 414, 1098, 1099
Сторчак А. 1327
Стрельніков В. 415
Струманський В.П. 1051, 1100-1103
Струннікова Д. 1328
Ступарик Б.М. 316, 317, 1104, 1105, 1690-1693
Субачов Ю.Є. 1081
Сумцов М., про нього 1619
Сухоленова Е.Г. 1152
Сухомлинська О.В. 428, 913, 1106-1115, 1129, 1488, 1657, 1694, 1695, 1745, 1746
Сухомлинський В.О., про нього 1399, 1647
Сухорський С. 787
Сушко С. 1329
Сущева І.В. 1489

Кириленко Г.А. 867
Кириленко С.В. 1032, 1532, 1575
Кириченко М.О. 475
Киричков Ю.В. 476
Киричок В.А. 1014
Киричук О.В. 614, 644, 850, 868, 869
Кирпач А. 1618
Кисільова В.П. 1235, 1236
Кін О.М. 1619
Кіндрат В.К. 1015
Кірдан О. 1620
Клепко С.Ф. 365
Климчик Л.А. 1621
Клімова І. 1214
Кліш П.А. 1016
Кловак Г. 366
Клокар Н. 226, 646
Клочко А.М. 1237
Кнорр Н.В. 477
Коба Л.А. 1622
Коберник Г. 648
Коберник О.М. 644, 647, 648, 870
Кобзар Б.С. 871, 1017-1019, 1093
Кобилянський В.О. 1409
Коваленко В.О. 1735
Коваленко Є.І. 390
Коваленко О.М. 649
Ковалишина Д. 650
Коваль В. 1238
Коваль О. 1623
Ковальчук І. 1239
Ковальчук О. 1239
Ковальчук О.В. 1020
Ковтун Т.В. 1240
Ков'ях Т. 651
Кодлюк Я.П. 652, 653, 1624
Кожевнікова О.В. 1424
Козак І.І. 560
Козій М.К. 1625
Козіна І.П. 227
Козінчук Н. 479
Козлова О.Г. 654
Козловська І.М. 655
Козубовська І.В. 872, 1021
Коленда О. 656
Колесіна Т.Є. 1410
Колесник І.В. 1411
Колесник М.І. 657
Колесник О.І. 1242, 1412
Колесникова Є.І. 1022
Колісник В. 1023
Колоїз Ж. 1626

Талалуєва Н.О. 1696
Таланчук П.М. 416
Тараканова А. 1330
Таран О.М. 1697
Тараненко І.Г. 1116, 1117
Таранюк Г. 1331
Тарасова Э.С. 1559
Тарелін А.А. 261
Татенко В.О. 914, 915
Тверезовська Н.Т. 563
Тевлін Б.Л. 324, 417, 518, 790
Телячий Ю. 1698
Теплицький І. 792
Теплякова К. 1747
Терехов В. 1334
Терехова О. 1334
Терещенко Н.І. 1370
Тесленко В. 793
Тимченко В.П. 916
Тимченко К.О. 742, 1506, 1560
Титаренко Н.В. 917, 1344
Титов В.М. 795
Титова Т.М. 875
Тищенко О.І. 1118
Тищенко С. 418
Ткаченко В. 366
Ткаченко Г. 1194
Ткачова Н. 1119
Ткачук В.П. 796, 1699
Тодосійчук В. 797
Токар Ю. 1490
Токарева А.М. 419
Токарська Т.С. 918
Топтигін О. 1732
Топчій І. 520
Торган Н. 420
Третяк Т.М. 919
Треф'як Я. 1120
Тригубенко В. 1618, 1724
Триліс С. 1491, 1492
Троцько Г.В. 521, 679
Трубачова С.Є. 421, 798-801, 1333
Трукова В.А. 494
Трухін І.О. 423, 1121, 1122
Тугашинський В.І. 422, 1455
Тхоржевський Д.О. 802-804, 920, 1591, 1592
Тюріна В. 805
Удовицька О. 1493
Ульяницька Л.С. 806

| | |
|---|--|
| <p> Коломінський Н. 478 Колосай Л.А. 1520-1523 Колошин В. 479 Колпакова А.Г. 228 Коляденко С.М. 1627 Комаровська О.А. 1024 Коменський Я.А., про нього 1726, 1739 Комісарова Т.В. 367 Кондратенко Л.О. 873, 874 Кондратюк С. 1413 Кононеко П.П. 1243 Конох М.С. 369 Коняєва А.П. 875 Копилов С.О. 370 Корецький С.П. 2 Корж В. 1414 Корміна Л.І. 994 Корнєєв В.П. 658 Корнієнко С.М. 1415-1418 Коробко С.Л. 876 Короткова В.Ф. 1190 Коротя-Ковальська В. 1419 Корсак К. 230, 231, 371, 659 Корсакова О. 660 Корчак Я., про нього 1725 Корчевна І. 233 Корюненко М. 235, 320 Косарева Н.І. 963, 1012, 1025 Костенко Г.А. 372 Костів В. 1026 Костюкова Г. 1524 Котелянець Н. 661 Коцур В.П. 662 Коцур Н. 1420 Кочерга Н.К. 1672 Кочерга О. 1421-1423 Кочерга Ф.Г. 877 Кочеров В. 232 Кочіна Л.П. 559, 663, 735 Кошляк Г.С. 854 Кошманова Т.С. 1628 Кошинець О.Ю. 480 Кравець В.П. 373, 1629 Кравцова І.А. 1244, 1245 Кравченко О. 1027 Кравченко Т.М. 1630 Кравчук В.І. 1525 Крамаренко Л. 374 Красавіна Л.Ш. 1562 Краснова М. 664 Красовицький М.Ю. 375, 1028 </p> | <p> Уродова Т.Г. 1337 Усик І. 1334 Устинова В.Ф. 1338, 1339 Ушинський К.Д., про нього 1723 </p> <p> Фасоля А. 1123-1126 Федоренко Д.Т. 1644-1648, 1700, 1701 Федоришина І.Л. 922 Федорова Н.Ф. 321, 322, 423, 807, 1341 Федорова Т.И. 808 Федорченко О.Д. 869 Федькович Ю., про нього 1665 Фисюк О. 1342 Фицайло С.В. 1127 Філіппов В.М. 424 Філіппова Т.М. 809 Філоненко С. 1702 Фіцула М. 1703-1705 Френе С., про нього 1746 Фулга Н.Є. 1561 Фурман А.В. 222, 426, 811-822, 865, 923-925 Фурсенко Л.І. 1706 </p> <p> Хайруліна В.М. 1343, 1344 Харченко І.А. 926 Хоменко О.В. 927 Хемчян І.І. 1562 Хільковець В.У. 188 Хімчук О.Є. 1505, 1525, 1548, 1563- 1572 Холодова О.С. 525 Хомич В.Ф. 1707 Хоружа Л. 427 Хрущ В. 1128 Худик В.А. 928 </p> <p> Цалік С. 1708 Цуканова Т.О. 526 Цушко С. 323 Цюрупа М.В. 1346 </p> <p> Чабада М. 1219 Чабан Л. 823 Чайковська М. 1747 Чайковська Н. 225 Чашко Л.В. 824 Чембержі М. 323 Чемьоркіна Н.І. 929 Чепіга Я., про нього 1615, 1617, 1659 Чепіль М. 1709 </p> |
|---|--|

Кремень В. 233-241, 272, 273, 665, 1029, 1030

Кретьова О.І. 1038
Кривич І.П. 1424
Кривошеєва Г.Л. 1403, 1425
Крицька Л.В. 1011, 1031
Крупа М.П. 242
Крупник В. 1246
Крюкова П.Ф. 878
Кубрак В.І. 666
Кудакова Л. 1290
Кудін В.О. 1081
Кудріна М.В. 879
Кудубенко С.П. 1526
Кузнець Т.В. 1631
Кузь В.Г. 243, 1032, 1268, 1632
Кузьменко В.Ю. 1426
Кузьменко Л.В. 523
Кузьменко О.В. 667, 1033
Кузьмина Г.О. 1527
Кукалець М. 668
Кулагіна Л. 1034
Кулікова Л. 1633
Култаєва М.Д. 377
Кульчицкая В.И. 886
Курганська Л.О. 880
Курінська Л.А. 1528
Курінчук Л. 669
Курляк І.Є. 1634
Кутельмах З. 1247
Кучерява Г. 881
Кушнір М. 674

Лаврешина Г. 670
Лавриченко Н. 244, 1035
Лазарєв М. 1219
Лактіонова Г. 1248
Ланчковський С.В. 1249
Лапаєнко С. 1427, 1428
Лапінський В. 671
Ларюк Е. 482
Латохіна Л.О. 1429
Лох Х. 624
Лебідь В. 245
Лебідь І. 1036
Левтік М.М. 1250
Левченко І.А. 672
Легкий М.П. 472
Лемехова Р.А. 673
Лемешева Л. 1328
Ленгард Г. 378

Чепурна Н. 324
Чернега Н. 825
Черниш А.П. 1347
Чернікова Л.Г. 826, 827
Чернов Б.О. 662
Чернов Ю. 1710
Чернышов А.И. 325
Чернявська Л. 1335
Черняєва Г.К. 788, 789
Чечель Н.М. 864
Чешко Л.В. 930
Чижевський Б.Г. 326, 1130, 1218, 1289, 1348-1352
Чинок Е. 327
Чинок О.І. 1353-1355
Чирва Ю.І. 1711
Чирка В.В. 429
Чирка Г.Є. 429
Чорна К.І. 1131-1135
Чорна О.М. 1573, 1574
Чугаєвський В. 1356
Чудакова В.П. 527
Чужикова В.Г. 1496
Чуйко Р.М. 1357, 1358
Чуйко С.Р. 1712
Чукіна В.Ф. 1177, 1534
Чумарна М., про неї 1247
Чучуков В.Ф. 931

Шагро О. 198
Шалар Л.В. 1359
Шалда Т.В. 1020
Шальміна Д. 1360
Шамелашвілі Р.М. 614
Шандрук С. 932
Шапіро А.І. 1361
Шаповал О.А. 1136, 1143
Шаповаленко Т. 281
Шахненко В.І. 1452, 1497, 1498
Шахов В.І. 436
Шевченко В.Г. 610
Шевченко В.І. 53, 1364
Шевченко Л. 1727
Шевченко С. 430
Шевчук І.М. 1137, 1138
Шевчук М.О. 1139
Шейко С.В. 431
Шелехова Г. 80
Шемет П.Г. 432, 1362
Шепотько В. 696
Шеретун Н. 1493
Шестопап Т. 1713

Леонтенко І.П. 1532, 1575
Лесик В.В. 1430
Липинський В.В. 1635
Липова Л. 674, 675
Лисенко Л.В. 676
Лисенко О.В. 1636
Литвиненко Г. 246
Литвиненко С.А. 677, 1037
Литвинова Н.И. 886
Лікарчук І.Л. 247-249, 271, 483
Ліпецька Т. 1251
Ліханова І. 1618
Логачевська С.П. 678
Логвіна-Бик Т.А. 484
Лозенко О. 1255
Лозова В.І. 679
Лозова О.М. 562
Ломаковська Г.В. 216
Ломінська Н.В. 1637
Лопухівська А.В. 1638
Лукашевич М.П. 328
Луковенко Ю. 485
Лунячек В.Е. 486, 487
Лутай В.С. 379
Лухтай Л.К. 680
Лущик У.Б. 1431
Любар О.О. 380,412,1639-1648,1685-
1689,1700-1701
Ляхоцька Л. 1649
Ляшенко О. 681

Шмалей С. 1499
Шмалько Г. 1141
Шмуклер Ю.Г. 528
Шпак В. 701
Шрагіна С. 828
Штайнер Р., про нього 1740
Штомпель А. 329
Шугасєва Л. 1715
Шукевич Ю. 1369
Шулдик В.І. 829
Шулдик Г.О. 933
Шульга М. 1214
Шумінська Л. 529
Шут М.І. 717, 776

Щербак Н.В. 742
Щербань Л.В. 1398, 1500
Щербань П. 1142
Щоголева Л.О. 1143

Юрченко В. 1501
Юсуфзянов Д.С. 330

Ягупов В. 830
Якименко Л.Ю. 331
Яковенко В. 1716
Яковенко Г.Г. 1717
Яковенко О.І. 1370
Яковенко П. 1502
Яковенко Т.В. 934
Яременко М. 1334
Яременко О.Б. 372
Яремчук В.Д. 1718
Ярешко Р.І. 1139
Ярещенко А. 1719
Ярмаченко М.Д. 1675, 1720
Ярмошук М. 1371
Ясинська А. 675
Ясінська Н.В. 995
Яценко С.Л. 1372
Ящук І. 1144